မောင်းမကန်ကျေးရွာ

မာန်အောင်မြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (၂၀၁၆ - ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
မောင်းမကန်ကျေးရွာ၊မာန်အောင်မြို့နယ်

(မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်
၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ	၁
စကားချီး	၅
မောင်းမကန်ကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊မာန်အောင်မြို့နယ်	၆
အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် အစီအစဉ်	၇
၁။ နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု	၇
(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်း ဖော်ပြချက်	
(ခ) နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု	
(ဂ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု	
၂။ ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	၈
(က)` တည်နေရာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား	
(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	
၃။ ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ	၉
(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ	
(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု	
(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု	
(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ	
(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ	
(စ) ကျားမဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှု	
၄။ ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေ	၁၁
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်	
(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ	
(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ	
(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	
(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု	
(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး	
(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု	
(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမှီရယူမှု-လမ်း၊တံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး	
(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး	
၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ	၁၄
(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ	
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ	
၆။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ	၁၆

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများအကြားအစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၁၇

၈။ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၁၈
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်နှင့် ဘဏ္ဍာငွေလျာထားရေး
(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၂

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့်နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ ၂၄
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

၁၁။ စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၅
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံချက် ဇယားများ ၂၈
(၁) ရွာ၏ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား (၁)လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား (၂) လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား (၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား (၄) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား (၅) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ
ဇယား (၆) ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ
ဇယား (၇) ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား (၈) ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား (၉) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု
(၂) လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား (၁၀) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား (၁၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား (၁၂) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား (၁၄) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား (၁၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား (၁၈) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား (၂၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား (၂၃) ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား (၂၄) ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား (၂၅) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား (၂၆) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ
ဇယား (၂၇) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား (၂၈) ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား (၂၉) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား (၃၀) ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား (၃၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား (၃၂) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား (၃၃) သောက်သုံးရေရရှိမှု
ဇယား (၃၄) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ
ဇယား (၃၅) ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား (၃၆) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား (၃၇) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား (၃၈) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား (၃၉) ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား (၄၀) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ
ဇယား (၄၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား (၄၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိုအထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေ ကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ ၆၀

ဇယား (၄၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ဇယား (၄၄) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၃
ဇယား (၄၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ကိုးကားစာရင်း ၇၀

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၇၁
စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်ပုံစံ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ်အထိ (၅)နှစ်ကြာအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာသူ/သားများကိုယ်တိုင်ပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ကနဦးအနေဖြင့်စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက်လိုအပ်သော နည်းပညာများပံ့ပိုးပေးသော မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွပံ့ပိုးပေးသောကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်းကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်းလူထုအများစနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုမသိခဲ့ကြပါ။ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင်ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့်အစီအစဉ် ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေး ဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကိုသိရှိရုံသာမကကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်းကောက်ယူ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ အချက် အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါသည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည် မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့်လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့် အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်းပြုပြင်ပြောင်းလဲ မှုများဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။ ဤဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်တွင်ဖော်ပြပါရှိသောဦးစားပေး လုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ရခိုင်ပြည်နယ်အစိုးရ၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရဌာနများ၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍လည်းလုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာအားထုတ်မှုအခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက်ပံ့ပိုးကူညီ မှု များရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်းယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ငွေကြေး ဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့် ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်အချက်အလက်များပါဝင်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
မောင်းမကန်ကျေးရွာ၊
မာန်အောင်မြို့နယ်

<u>မောင်းမကန်ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မာန်အောင်မြို့နယ်</u>

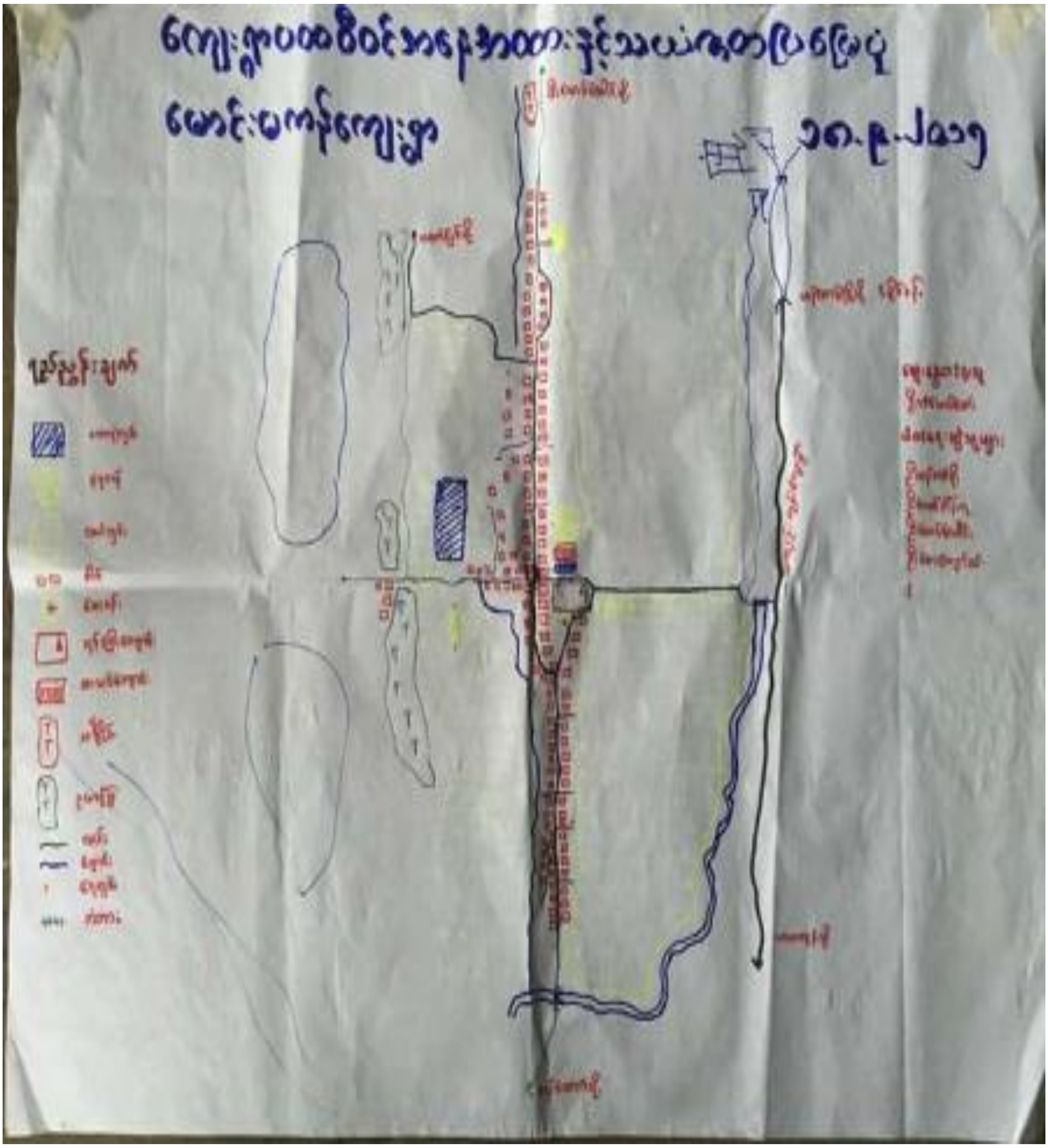

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁။ နိဒါန်း

(က) ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်း များ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏ အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင် တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ပြုစုရန်အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင်ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများ စသည်တို့ထံမှလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သော နည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါသတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသောပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများ ဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်စေသော အချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာ ကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းများကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သော အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏ အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန် မျှော်လင့်ပါသည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့် အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများကို စုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ အားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့်ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်း ပေါင်းစည်း ဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင်ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

(ဂ) စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်က ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွနိုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲ ကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့်ရရှိပြီး အမြင် ရှင်းလင်းမှု ရစေကာဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကို အဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာ လူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာ ရောက်ပါသည်။

ကျွနိုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများ ရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကျွနိုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်း နိုင်မည့် စီမံကိန်းများကိုဦးစားပေး ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွနိုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သော အရင်းအနှီးများပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင်တဖြည်းဖြည်းတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ် မျိုးဖြစ်ပါသည်။

၂။ ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

မောင်းမကန်ကျေးရွာသည် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အတွင်းတွင်ရှိ မာန်အောင်ကျွန်းပေါ်တွင်ရှိ သောကျေးရွာတစ်ရွာဖြစ်ပြီး ပင်လယ်နှင့်(၂)မိုင်အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ မာန်အောင်ကျွန်းသည် ရခိုင်ပြည်နယ်တောင်ဘက် အဖျားတွင်ရှိပြီး ပြည်နယ်ကမ်းရိုးတန်းမြို့တစ်မြို့ဖြစ်သော တောင်ကုတ်မြို့မှ (၄၀)မိုင်ခန့်အကွာတွင်ရှိပါသည်။ ကျွန်းသည် လိပ်ခုံးပုံသဏ္ဍာန်ရှိပြီး ကျွန်းပေါ်ရှိ အမြင့်ဆုံး တောင်မှာ (၉၇၂)ပေရှိသော ပုလဲငူတောင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်းပေါ်တွင်ကျေးရွာပေါင်း (၁၃၇)ရွာ ဖြစ်ပြီး ရေလှောင်ဆည်(၃)ခု (ကျောက်တောင်ဆည်၊ အိုးဝဆည်၊ မိန်းမကြွေဆည်)တို့ ရှိကြပါသည်။

ကျေးရွာနှင့် မာန်အောင်မြို့ကို ပြန့်ပြူးညီညာသော မြေသားလမ်းမှတဆင့် ကျောက်ခင်းလမ်း (ကျွန်းပတ်လမ်း)ကိုအသုံးပြုပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး ကား၊ ဆိုင်ကယ်များ အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်ပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

မာန်အောင်ကျွန်းသည် ဧရိယာစတုရန်းမိုင်ပေါင်း (၁၉၇.၁၄) မိုင်ရှိပြီး မြေအမျိုးအစားမှာ သဲဆန်သောနုန်းမြေဖြစ်ပါသည်။ မောင်းမကန်ကျေးရွာသည် မာန်အောင်မြို့မှ(၆)မိုင်အကွာတွင် ရှိပြီး တစ်နှစ်လျှင် မိုးရေချိန်(၂၁၇)လက္မ ဝန်းကျင်ရရှိပါသည်။ ကျေးရွာနှင့်(၆)ဖာလုံခန့်ဝေးသော သစ်တောထဲတွင် နေအိမ်အတွက်အသုံးပြုရန် သစ်၊ ဝါးနှင့် ထင်းလောင်စာများကိုရရှိနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာဝန်းကျင်တွင် ကျေးရွာပိုင်မြေလွတ်မြေရိုင်းများမရှိခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများထပ်မံ၍ မတိုးချဲ့နိုင်ပါ။ နွေရာသီ၌ စိုက်ပျိုးရေရရှိနိုင်သော ဆည်မြောင်းတာတမံများကျေးရွာ အနီးတွင် မရှိပါ။ ကျွဲ၊ နွား၊ ဆိတ်များအတွက် စားကျက်မြေ သတ်သတ်မှတ်မှတ် မရှိသော်လည်း လယ်ယာမြေများ အနီးအနားတွင်ရှိသော နွယ်၊ မြက်များမှာ တိရိစ္ဆာန် အစာအတွက် လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ လမ်း၊ တံတား ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် အသုံးပြုရန် သဲကျောက်များကို ကျေးရွာနှင့်ကပ်လျက်ရှိသော ရေချောင်းထဲတွင် အလွယ်တကူရရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် (၂)မိုင်အကွာအဝေးရှိ ပင်လယ်ထဲတွင်ငါးအမျိုးမျိုး အပါအဝင် ရေငန်နေသတ္တဝါမျိုးစုံကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ သဘာဝပေါက်ပင်များ အနေဖြင့် မိုးသစ်တော သစ်ပင်များ၊ ဒီရေတောသစ်ပင်များ ပေါက်ရောက် လေ့ရှိပါသည်။

၃။ ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

ကျေးရွာတွင်အိမ်ထောင်စု (၁၇၂)စုရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း(၆၅၁)ဦးရှိပါသည်။ ပျမ်းမျှတစ်မိသားစုလျှင် (၄)ဦးအထိရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်(အသက်၁၅နှစ် မှ ၆၀နှစ်ကြား) တွင် အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက် ၂.၃%ပိုများနေပါသည်။ ရခိုင်လူမျိုးအများဆုံး နေထိုင်ကြပြီး ဗမာအနည်းငယ်ရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်သည် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၆၅.၄၄% တွင်ရှိပြီး အသက်(၁၅)နှစ် အောက် နှင့် အသက် (၆၀) အထက် လူဦးရေသည် လူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ ၃၄.၅၆%ရှိ၍ မှီခိုသူများဖြစ်ကြပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မျှတမှု

ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း(PRA)ကို အသုံးပြု၍ကျေးရွာမိသားစုများ၏ ဥစ္စာနေအဆင့်ခွဲခြားမှုနည်းလမ်းအရ ကျေးရွာလူထုသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဆင်းရဲသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ အိမ်ထောင်စု(၁၇၂)စုအနက် (၅၈)အိမ်သည်ဆင်းရဲသည်ဟုခံယူကြပါသည်။ (၁၁၄)အိမ်မှာ ချမ်းသာသူများနှင့် အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုများဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။ အဆိုပါဆင်းရဲသည်ဟု သတ်မှတ်ထားသောသူများသည် မြေယာမဲ့များနှင့် စိုက်ပျိုးမြေ နှစ်ဧကအောက်ပိုင်ဆိုင်သောသူများ၊ ကျပန်းအလုပ်သမားများ၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြပါသည်။ ချမ်းသာသော မိသားစုများသည် စိုက်ပျိုး မြေ(၆) အထက်ပိုင်ဆိုင်သူများ၊ လက်တွန်းထွန်စက်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပိုင်ဆိုင်သူများ(သို့မဟုတ်)ကျွဲ၊ နွား လေးကောင်နှင့်အထက်နှင့် ရွှေငါးကျပ်သားအထက် ပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်ကြသည်။ ကျွဲ၊ နွား၊ စိုက်ပျိုးမြေ၊ စပါးခွဲစက်နှင့် ရွှေငွေလက်ဝတ်ရတနာ ပိုင်ဆိုင်မှု အနေအထားသည် စီးပွားရေးအဆင့်အတန်းနှင့် ချမ်းသာ/ ဆင်းရဲမညီမျှမှု အချက်အလက်များကို ဖော်ပြပါသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

ကျေးရွာတွင်အိမ်ထောင်စု (၁၇၂)အိမ်ရှိသည့်အနက် (၅၈)အိမ်သည် ဥစ္စာခနခွဲခြားမှုပြုလုပ်ရာတွင် ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စုများဖြစ်သော အဆင့်(၃နှင့်၄)များဖြစ်ကြပါသည်။ ၄င်းအိမ်ထောင်စုများမှ (၃၀%)ဖြစ်သော (၁၈)အိမ်အား လွန်ခဲ့သော(၁)နှစ်ကစားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှု အနေအထားနှင့်ပတ်သက်၍ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာတွင် အိမ်ခြေအားလုံးသည် နည်းလမ်းမျိုးစုံသုံး၍နေ့စဉ်ထမင်းအနပ်ရေ ပြည့်မှီအောင် ကြိုးစားပြီး ဈေးနှုန်းချိုသာသောဆန်များကို အဓိကထားစားသောက်ကြပါသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံရန်အတွက် အကြွေးတင်ရှိမှုမှာငါးသောင်းမှ လေးသိန်းအထိရှိပါသည်။ (၁၆)အိမ် အနက် အိမ်ထောင်စု(၆)အိမ်သည် တစ်နှစ်လျှင် အများဆုံး(၃)လ ခန့်အထိ၊ (၁၁)အိမ်သည် (၅)လခန့် အထိနှင့် (၁)အိမ်သည်(၆)လကျော်ခန့် အထိသာ ငွေမချေးဘဲ၊ ဆန်မချေးရဘဲအခြားသူများမှရိက္ခာထောက်ပံ့မှုမပါဘဲ ထမင်းကိုနေ့စဉ်ပုံမှန်အတိုင်း စားသုံးနိုင်သော ကာလများဖြစ်ပါသည်။ ၄င်းတို့သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝမ်းစာ ဖူလုံစေရန် အတွက်ဆွေမျိုးသားချင်းများထံတွင် ချေးယူခြင်း၊ ရာသီလိုက်လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ဈေးဆိုင်များမှ အကြွေးယူခြင်းများပြုလုပ်ရပါသည်။ ဝမ်းစာအခက်ခဲဆုံး ကာလများမှာ နယုန်လမှတော်သလင်းလအထိဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သောဆင်းရဲသားမိသားစုများသည် စားနပ်ရိက္ခာ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း၊ လူမှုရေးနှင့် ကျန်းမာရေးပြဿနာများ ကြုံတွေ့ရနိုင်ပါသည်။ မြေယာမဲ့ဆင်းရဲသား ကျပန်းမိသားစုများသည် ပုံမှန် ဝင်ငွေရနိုင်သော အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာ မလုံလောက်မှု များနှင့်ကြုံတွေ့ရနိုင်ပါသည်။ အလယ်အလတ်တန်း တောင်သူများနှင့် တောင်သူကြီးများသည် ၎င်းတို့၏လယ်ယာမြေများ၌ လေမုန်တိုင်း ကျရောက် ချိန်တွင် မိုးများစွာ ရွာသွန်းခြင်း၊ လယ်ကွင်း များတွင်သီးနှံပိုးမွှားရောဂါများ ကျရောက်ခြင်း ကဲ့သို့သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း လျော့ကျစေနိုင်မှု အခြေအနေမြင့်မားပါသည်။ တောင်သူအများစုသည် ဓါတုမြေဩဇာသုံးစွဲလာကြသောကြောင့် မြေဆီလွှာအရည်အသွေးကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ထိခိုက်လာပါသည်။ ကျွန်းပေါ်တွင် ရှိသောကျေးရွာ ဖြစ်သောကြောင့် မုန်တိုင်းများကျရောက်ချိန်တွင် ပင်လယ်ရေလှိုင်းများ အန္တရာယ်ကြောင့် ပြည်မနှင့်အဆက်အသွယ် ပျက်တောက်ကာကုန်ပစ္စည်း များဈေးတတ်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးအရေးပေါ် အထောက်အပံ့များ လက်လှမ်းမမီခြင်းများ ကြုံတွေ့ရပါသည်။ အချုပ်အားဖြင့် လေပြင်းမုန်တိုင်းကျရောက်တတ်ခြင်း၊ သီးနှံနှင့်တိရစ္ဆာန်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဝမ်းစာမဖူလုံမှုမှာ ကျေးရွာအတွက် ထိခိုက်လွယ်နိုင်ဆုံးသော အကြောင်းအရာများပင်ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာရှိ ကလေးငယ်အများစုသည် တာဝန်ကျသားဖွားဆရာမ၏ ဝန်ဆောင်မှုဖြင့် ရောဂါကာကွယ်ဆေးများပြည့်မီအောင် ရရှိကြပါသည်။ ကျေးရွာသည် ပင်လယ်နှင့်(၂)မိုင်သာ ဝေးကွာပြီး ငါး၊ ပုဇွန် များအလွယ်တကူရရှိသောကြောင့် ကျေးရွာသူ/သားများအားလုံး ယေဘုယျအားဖြင့် အာဟာရ ပြည့်ဝသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အဖြစ်များသောရောဂါများမှာ သာမန်ရောဂါများဖြစ်သော ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊ တုတ်ကွေး၊ နှာစေးချောင်းဆိုး၊ ငှက်ဖျားရောဂါတို့ဖြစ်ကြပါသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာသားများအားလုံး အခြေခံအားဖြင့် ရေးနိုင်ဖတ်နိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းကို ၁၉၆၅ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သောကြောင့် ကျေးရွာသားများ အခြေခံပညာကိုတတ်မြောက်ကြသူများပါသည်။ ကျေးရွာသားအများစုမှာ မူလတန်းပညာကိုသာသင်ကြားခဲ့ကြရပြီး ၉ နှစ်

အထက် လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ (၄၅.၈%) သည် မူလတန်းပညာပြီးဆုံး၍ (၂၅%)သည် အလယ်တန်းပညာပြီးဆုံးပြီး (၆.၈%) အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးကြပါသည်။ ကျေးရွာ တွင် ဘွဲ့ရပြီးသူ (၃၉) ဦးရှိပြီး အစိုးရဝန်ထမ်း (၅) ဦးရှိပါသည်။

ကျေးရွာ၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် အဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြပြီး နွား၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ဘဲ စသည့်တိရစ္ဆာန်များကိုလည်း မွေးမြူကြပါသည်။ ထို့ပြင် ပန်းရံ၊ လက်သမားဆရာ၊ ပန်းဘဲဆရာ၊ ကားဒရိုင်ဘာလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများလည်းရှိကြပါသည်။

(စ) ကျားမ ဆက်နွယ်

မောင်းမကန်ကျေးရွာ၏ လူဦးရေစုစုပေါင်းတွင် ယောကျ်ားဦးရေသည် မိန်းမဦးရေထက် (၃.၅%) ဝန်းကျင်ပိုများနေပါသည်။ကျေးရွာရှိ အမျိုးသား အများစုမှာ လယ်ထွန်ခြင်း၊ ပျိုးနှုတ်ခြင်း၊ ထင်းခုတ်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများတွင် အဓိက လုပ်ကိုင်ကြပြီး အမျိုး သမီးအများစုမှာ ကောက်စိုက်ခြင်း၊ လမ်းခင်းလုပ်ငန်းတွင်အငှား လိုက်ခြင်း၊ ထင်းခွေခြင်းစသည့် ရာသီအလိုက်ဝင် ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အရေးကြီးသောကဏ္ဍများတွင် အမျိုးသမီးများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားနဲလေ့ရှိပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် သက်ကြီးပိုင်း အမျိုးသားများကသာဦးဆောင်လေ့ရှိကြပါသည်။ အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော် လယ်ယာမြေများထွန်ယက်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များ မွေးမြူစောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် မိသားစုဝင် ငွေကဏ္ဍများတွင် အမျိုးသားများက ဦးဆောင်လေ့ရှိပြီး ကောက်စိုက်ခြင်း၊ အိမ်ထောင်ထိန်းသိမ်းခြင်း စသောလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသမီးများကသာ ဦးဆောင်လေ့ရှိကြပါသည်။

၄။ ကဏ္ဍ အသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

ကျောင်းကော်မီတီကို ရပ်မိရပ်ဖ(၇)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီးရန်ပုံငွေ (၇)သိန်းခန့်ရှိကာ အတိုး (၅)ကျပ်နှုန်းဖြင့် ပညာရေးအတွက် ကျောင်းသားမိဘများကို ထုတ်ချေးပေးပါသည်။ ကလျာဏကာရီအသင်းကို အဖွဲ့ဝင်(၇)ဦး ဖြင့်ဖွဲ့သည်းထားပြီး အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာစောင့်ထိန်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးရေးရာ၊ ပြည်သူ့စစ်၊အရံမီးသတ်တပ်ဖွဲ့တို့ကို မြို့နယ်မှညွှန်ကြား သောကြောင့်သာ ဖွဲ့ထားကြသော်လည်း အမှန်တကယ်တွင် ကျေးရွာအတွက်များစွာ အထောက်အကူမပြုကြပါ။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှလည်း ဦးဆောင်ကာ ဆောင်ရွက်လျှက်ရှိပြီး၊အပျိုလူပျိုအဖွဲ့သည် ကျေးရွာသာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေး လုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

မြေပဲသည် တစ်ဧကလျှင် (၅၅) တင်းဝန်းကျင် ထွက်သော်လည်း မျိုးဖိုးငွေပမာဏများ ခြင်း၊ ပေါင်းမြတ်များကို (၃)ကြိမ်အထိ သုတ်သင်ရခြင်း၊ အလုပ်သမားခ ဈေးကြီးခြင်းတို့ကြောင့် တွက်ချေမကိုက်သော်လည်း မြေပဲဆီကိုမိသားစု စားသုံးရန်အတွက် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုးနှင့် ဆောင်းရာသီတွင် ချဉ်ပေါင်၊ ခရမ်း၊ ပဲတောင့်ရှည်၊ သခွားစသည့် ဟင်းသီးနှံများကို အိမ်သုံးအဖြစ် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စပါးကိုမိုးရာသီတွင် တစ်သီးစားအဖြစ် ကုန်းတွင်းလယ်များတွင် စိုက်ပျိုးကြပြီး မိုးရေချိန်လက်မသည် တစ်နှစ်လျှင်ပျမ်းမျှ (၂၁၇)လက်မ ဝန်းကျင်ရရှိသောကြောင့် ရေလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ စပါးအထွက်နှုန်းမှာ (၁)ဧကလျှင်(၄၀)တင်းဝန်းကျင်သာထွက်ရှိသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်

များစွာမရဘဲ မိရိုးဖလာအရသာစိုက်ပျိုးနေကြပါသည်။ မြေပဲကို မိုးတွင်းကာလတွင် ယာမြေများနှင့် ဆောင်းတွင်းတွင်စပါးရိတ်သိမ်းပြီး ကျန်ရှိသောမြေအစိုဓာတ်ကို အသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ တောင်သူ(၁၃၁)ဦးရှိ၍ တစ်ဦးလျှင် ပျမ်းမျှစိုက်ပျိုးမြေဧက(၅.၉)ဧက နှုန်းခန့်ပိုင်ဆိုင်ပြီး စိုက်မျိုးမြေဧကစုစုပေါင်း (၇၆၉.၆)ဧကရှိပါသည်။ လယ်မြေများသည် ပင်လယ်နှင့် (၂)မိုင်ခန့် အကွာတွင်ရှိသော်လည်း ကုန်းတွင်းပိုင်းတွင်ရှိသောကြောင့် ဒီရေဝင်ရောက်မှုမရှိပါ။ စပါးမျိုးအနေဖြင့် ဒေသမျိုးများဖြစ်သော မနော်ဟရီ၊ ဆင်းသွယ်လတ်၊ သီရိတုံ၊ ခွန်လေးခွန်၊ မနောသုခနှင့် စိမ်းရွှေလီ စပါးမျိုးတို့ကို ဇူလိုင်လတွင် စိုက်ပျိုးကြပြီး နိုဝင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းကြပါသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာရှိ ကျပန်းလုပ်သားများသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အငှားလိုက်ခြင်း၊ ထင်းခုတ်ခြင်း၊ဝါးခုတ်ခြင်း၊လမ်းခင်းရာတွင်အငှားလိုက်ခြင်း၊ မျှစ်ချိုးခြင်း စသည့် ကျပန်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ သို့သော် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ပုံမှန်ဝင်ငွေ ရသော အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများနည်းပါးကြပါသည်။ စပါးခွဲစက်လုပ်ငန်း၊ လက်သမားပန်းရံလုပ်ငန်း၊ ပန်းဘဲလုပ်ငန်း၊ လက်လီကုန်စုံအရောင်းဆိုင်၊ ကားဖြင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာရှိ လူငယ်လူရွယ်များ သည် အသက်မွေးဗမ်းကျောင်း ပြုနိုင်လောက်သော နည်းပညာများ အားနည်းခြင်း၊ အဆက်အသွယ်များ မရှိခြင်းတို့ကြောင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်းများနည်းပါးကြပါသည်။ ဒေသတွင်း နွားရောင်းဝယ်ခြင်း ဈေးကွက်သည် အခွင့်အလမ်း တစ်ခုအနေဖြင့် ရှိနေသော်လည်း ကျေးရွာ သားများအတွက် အရင်းအနှီး၊ ဈေးကွက်အတွေ့အကြုံနှင့် အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း စသော အခက်အခဲများစွာရှိကြပါသည်။အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော် မိရိုးဖလာ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ မှအပ ကျေးရွာတွင် အားကိုးအားထားပြုရလောက်သော အခြား အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်း များ နည်းပါးကြပါသည်။

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာသည် ပင်လယ်နှင့်နီးသောကြောင့် လေပြင်းမုန်တိုင်းအန္တရာယ်များ နှစ်စဉ်နီးပါး ကြုံတွေ့နေရသော်လည်း စနစ်ကျသောမုန်တိုင်းဒဏ် ကာကွယ်သည့် အစီအစဉ်များချမှတ် မထားပါ။ ကျေးရွာသားများသည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းများစွာ ကတည်းကစပြီး ကျေးရွာအနီးရှိသစ်ပင်များ ခုတ်ယူ၍ထင်းအဖြစ် အသုံးပြုရန်နှင့် အချို့ကို ရောင်းချရန်အတွက် ခုတ်ယူခဲ့ကြသော်လည်း သစ်ပင်များ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးမှု အားနည်းခြင်း၊ အဆမတန် ခုတ်ယူခြင်းတို့ကြောင့် ယခုအခါ သစ်တောများ သိသိသာသာ ပြုန်းတီးလာသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်ရှိ တောင်ကုန်း တောင်တန်းများတွင် ပေါက်ရောက်သော ဆေးဖက်ဝင် သစ်ခွများ၊ တောင်ပိန်း၊ သိုက်ဝါးနှင့် တင်းဝါးများသည် တစ်ဖြည်းဖြည်း ရှားပါးလာသကဲ့သို့ သတ္တဝါမျိုးစိတ်များဖြစ်သော လိပ်၊ မျောက်၊ တောကြက်၊ တောကြောင်များသည်လည်း တစ်ဖြည်းဖြည်းရှားပါးစွာ တွေ့လာရပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာသားများအတွက် ချေးငွေရရှိနိုင်သောအသင်းအဖွဲ့များမှာ မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း၊ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ မြို့နယ်သမဝါယမ မိတ်ဆွေ/ဆွေမျိုးများတို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ရွှေငွေ ရတနာရှိသူများအတွက် မာန်အောင်မြို့နယ်ရှိ ပုဂ္ဂလိကအပေါင်ဆိုင်များတွင် ချေးငွေရရှိနိုင်ပြီး မြို့ပေါ်တွင် ပုဂ္ဂလိကအပေါင်ဆိုင်စုစုပေါင်း (၂၈) ခုအထိရှိပါသည်။ လယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှု အထောက် အထား(ပုံစံ-၇)ရှိသော တောင်သူများအနေဖြင့် မာန်အောင်မြို့နယ်တွင်ရှိသော မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုး

ရေးဘဏ်(MADB) မှ ဘဏ်ချေးငွေရရှိနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာစိုက်ဘဏ် ကော်မတီ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် MADB ဘဏ်မှ လယ်သမား (၆၅)ဦးမှ ချေးငွေများ ချေးယူထားကြပြီး တောင်သူတစ်ဦးမှ တစ်ဧကလျှင် ငွေကျပ်(၁)သိန်းနှုန်းဖြင့် အများဆုံး(၁၀)ဧကအတွက် ချေးယူရရှိနိုင်ပါသည်။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန၏ မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းမှလည်း အတိုးနှုန်း(၁)ကျပ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများအတွက် (၂၀၁၅)ခုနှစ်စက်တင်ဘာလမှ စတင်ပြီးငွေထုတ်ချေးပေးပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

လက်ရှိမူလတန်းကျောင်းဆောင်ကို (၁၉၆၅)ခုနှစ်တွင် ဝါးကျောင်းအဖြစ် စတင်ခဲ့ပြီး (၁၉၇၀) ခုနှစ်ခန့်တွင် ပျဉ်ခင်း၊ ပျဉ်ကာ၊ သွပ်မိုးအဆောက်အဦးအဖြစ် ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့် ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ လက်ရှိကျောင်းဆောင်အရွယ်အစားမှာ အလျားပေ၆၀၊ အနံပေ၃၀၊ အမြင့် ၁၂ပေ တစ်ထပ်ကျောင်းဖြစ်ပြီး ဆရာ၊ဆရာမ(၅)ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းတွင် ဗီရို၊ စာသင်ခုံ၊ စားပွဲစသော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ လုံလောက်မှု မရှိသည့်အပြင် ကျောင်းဆောင် အဆောက်အဦးဟောင်းနွမ်းပျက်စီးနေသောကြောင့် အသစ်ဆောက်လုပ်နိုင်ရန် အစိုးရမှ ခွင့်ပြုပြီးဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းဆောင်သစ်၏ အရွယ်အစားမှာ အလျားပေ၉၀၊ အနံပေ၃၀ ၊ အမြင့် ၁၂ပေ ရှိသော အုတ်ညှပ်၊ ကွန်ကရစ်ခင်း၊ သွပ်မိုး အဆောက်အဦးဖြစ်ပြီး ၂၀၁၆ ပညာသင်နှစ်အမီ ဆောက်လုပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးများအတွက် ဘောလုံးကွင်းအဖြစ် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဝန်းထဲတွင် ရှိသောမြေကွက်လပ်ကိုအသုံးပြုကြပါသည်။ ကျောင်းများစတင် ဖွင့်လှစ်ချိန်တွင် နိုင်ငံတော်မှ ကျောင်းသုံးပုံနှိပ်စာအုပ်များ အလုံအလောက်ပံ့ပိုးသည့်အတွက် လုံလောက်မှု ရှိပါသည်။

လက်ရှိကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းတည်ရှိပြီး သားဖွါးဆရာမ တစ်ဦးရှိပါသည်။ သားဖွားဆရာမသည် ရွာမှာအမြဲမနေဘဲအခြားရွာမှ လာရောက်၍ ဆေးခန်းထိုင်ပါသည်။ သာမန်ရောဂါများကို ကျေးရွာတွင်ကုသလေ့ရှိပြီး ရောဂါကြီးကြီးမားမား ဖြစ်ပွားပါကရွာနှင့် (၁၀)ကီလိုမီတာကွာဝေးသော မာန်အောင်မြို့ ပြည်သူ့ ဆေးရုံသို့သွားရောက်၍ ဆေးကုသမှုခံယူကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ရေတွင်းစုစုပေါင်း (၈)တွင်းရှိပါသည်။ (၂) တွင်းသာလျှင် တစ်နှစ်ပတ်လုံးရေရှိပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ရွာလုံးအတွက် မိုးရာသီတွင် သောက်သုံးရေလုံလောက်မှု ရှိသော်လည်းနွေရာသီတွင်အခက်အခဲများအမြဲကြုံတွေ့ရပါသည်။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထရေကန် (၂)ကန်နှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနမှ (၂၀၁၄) ခုနှစ်တွင် တူးဖော်ပေးထားသော အခြား ကန်(၁)ကန်ရှိသော်လည်း ခြံစည်းရိုးမလုံသောကြောင့် နွေရာသီတွင် ခွေးများဆင်း၍ ရေစိမ်လေ့ရှိပြီး တိရစ္ဆာန်အတွက်သာ အသုံးဝင်ပါသည်။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထရေကန်(၂)ကန်တွင်လည်း နွေရာသီ၌ရေ ခမ်းခြောက်မှု ရှိတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်နွေရာသီ သုံးရေဖူလုံရန်အတွက် ရေကန်များချဲ့ထွင် တူးဖော်ခြင်း၊ ခြံစည်းရိုးကာရံခြင်းများပြုလုပ်ကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာသားအများစုသည် ကျန်းမာရေးအသိပညာနည်းပါးခြင်း၊ အမူအကျင့်ကိုမပြောင်းလဲနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် တစ်ရွာလုံးတွင် ယင်လုံအိမ်သာ(၅၇)လုံးရှိပြီး အသုံးပြုသူ (၉၅)အိမ် ဝန်းကျင်ရှိပါသည်။ (၇၇) အိမ်မှာ တောထိုင်ခြင်းဖြင့်သာ ဖြေရှင်းကြပါသည်။ တာဝန်ကျသားဖွားဆရာမ၏ ကြီးကြပ်မှုဖြင့် အိမ်တိုင်းယင်လုံအိမ်သာအသုံးပြုရေးကို ဆောင်ရွက်နေသော်လည်း ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု အားနဲနေသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

ကျေးရွာတွင် လူငယ်များအတွက်အားကစားပြုလုပ်နိုင်ရန် ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းဝန်း အတွင်းရှိ ဘောလုံးကွင်းကိုအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းရှိလူငယ်၊ လူရွယ်များသည်ဝါတွင်း ကာလ နှင့် ဝါကျွတ်ကာလတွင်ဆွမ်းလောင်းပွဲတော်များ၊ သကြံန်ပွဲ၊ ညောင်ရေသွန်း ပွဲတော် များတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ကြပါသည်။ လူငယ်များအတွက် အသိပညာတိုးပွါးရေးနှင့် ဆိုင်သော ကျေးရွာ စာကြည့်တိုက် မရှိဘဲ၊ တယ်လီဖုန်းလိုင်းများ မကောင်းသောကြောင့် အင်တာနက်ကွန်ယက်ကို လည်းလက်လှမ်းမီမှု မရှိကြပါ။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လက်လှမ်းမှီ ရယူမှု၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ရွာမှမြို့သို့(၆)မိုင်ကွာဝေး၍ မြေသားလမ်းမှတဆင့် ကျောက်ချောလမ်းကိုအသုံးပြုပြီး မိုးတွင်းကာလမှအပ ကား၊ ဆိုင်ကယ်များ သွားလာနိုင်ပါသည်။ မိုးတွင်းကာလတွင် ကျေးရွာနှင့် ကျွန်းပတ်လမ်းကြားတွင်ရှိသော (၁)မိုင်ဝန်းကျင် မြေသားလမ်းမှာ ရွံ့ဗွက်များထူထပ်ခြင်းကြောင့် စက်ဘီးအပါအဝင် မည်သည့်ယာဉ်မျှသွားလာ၍မရပါ။ ကျေးရွာတွင်မော်တော်ကား(၁)စီး၊ ဆိုင်ကယ် (၂၈)စီးရှိပြီးပါသည်။

ကျေးရွာမီးလင်းရေးအတွက် ၂၀၁၄ ခုနှစ်အထိ ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာဘုန်းတော်ကြီး၏အစီ အစဉ်ဖြင့် အင်ဂျင်ဖြင့်မီးပေးဝေခဲ့သော်လည်း လစဉ်မီတာကြေး ပေးဆောင်ရန် မတတ်နိုင် ကြသဖြင့် ရေရှည်လည်ပတ်ရန်အတွက် အခက်အခဲများကြုံတွေ့လာရသောကြောင့် လျှပ်စစ်မီးဆက်လက် ပေးဝေခြင်းမပြုတော့ပါ။ ဆိုလာမီးကို အသုံးပြုသောအိမ်ထောင်စု(၁၁)အိမ် ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အထိုင်ဖုန်းနှင့်လက်ကိုင်ဖုန်း စုစုပေါင်း(၈၉)လုံးရှိပြီး ဖုန်းအားလုံးနီးပါး လိုင်းကောင်းစွာမိကြပါသည်။ မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေးကွန်ယက် (MPT) ကုမ္ပဏီတစ်ခုတည်းသာရှိပြီး အခြား ကုမ္ပဏီများမရှိကြပါ။ တယ်လီဖုန်းလိုင်းများ မကောင်းသောကြောင့် အင်တာနက်ကိုလည်း အသုံးမပြုနိုင်ကြပါ။ ကျေးရွာတွင် တီဗီ(၃၅)လုံး ရေဒီယို(၄၈)လုံးရှိပြီး လိုအပ်သော သတင်းအချက် အလက်များကို ၄င်းတို့မှတဆင့် သိရှိနိုင်ပါသည်။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ယေဘုယျအားဖြင့် ကျေးရွာသည် လုံခြုံမှုရှိ၍ အေးချမ်းတည်ငြိမ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုကြီးကြီးမားမားမရှိပါ။ ယခုအချိန်အထိ ဘာသာရေး၊ လူမျိုးရေးအဓိ ကရုဏ်းများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူးခြင်းမရှိသေးပါ။ ကျေးရွာဘေးကင်းလုံခြုံမှုအတွက် အဓိကအားဖြင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့မှတာဝန်ယူလေ့ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် ကျေးရွာလုံခြုံရေးအတွက် လိုအပ်လျှင် စီဒီအမ်အေဖုန်းများကို အသုံးပြု၍ မာန်အောင်မြို့ရဲစခန်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေများ၊ အဟန့်အတား များနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ကျေးရွာပိုင် လယ်ယာမြေများသည် မြေသြဇာအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး မိုးတွင်း ကာလ တွင် ရေလုံလောက်စွာရရှိပါသည်။ နွေရာသီ၌သွင်းရေရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပြီးတစ်နှစ်လျှင် နှစ်သီး စားစနစ်စိုက်ပျိုးရေး အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါက သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်လာနိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ချေးငွေရရှိရန် မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း၊ မြန်မာ့လယ်ယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ မြို့နယ် သမဝါယမမိတ်ဆွေ/ဆွေမျိုးများနှင့် ရွှေငွေရတနာရှိသူများအတွက် မာန်အောင်မြို့နယ်ရှိ ပုဂ္ဂလိက

အပေါင်ဆိုင်ထံမှ ချေးယူရရှိနိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်ကုန်များကို မာန်အောင်မြို့သို့ ရောင်းချနိုင်ရန် လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်ပါသည်။ မြေဩဇာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး မိုးရေချိန်လုံလောက်စွာ ရရှိသောကြောင့် လယ်ယာသစ်တော စိုက်ပျိုးရေးစနစ် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာသည်တစ်နှစ်လျှင် မိုးရေချိန်လက်မ(၂၁၇)ဝန်းကျင်ရရှိပြီး နွယ်မြက်သစ်ပင်များ ကောင်းမွန်စွာ ရှင်သန်ပေါက်ရောက်နိုင်၍ ကျွဲ၊ နွားများအတွက် အစာအဖြစ် အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်ပါသည်။ ဒေသတွင်း နွားဈေးနှုန်းများ ကောင်းမွန်သောကြောင့် နွားမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းသည်ကျေးရွာအတွက် အကျိုးအမြတ်များသော လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ နွားတစ်ကောင်လျှင် (သုံးသိန်းကျပ်မှတစ်ဆယ်သိန်း)ကျပ် အထိအရွယ်အစားနှင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ပေါ်မူတည်၍ ဈေးကောင်းရှိနိုင်ပြီး အထီးသည်အမထက် ဈေးကောင်းရပါသည်။ နွားများကို ပြည်တွင်း/ပြည်ပဈေးကွက်သို့ ဈေးနှုန်းမြင့်မားစွာဖြင့် တရားဝင်နှင့်တစ်ခါတစ်ရံတွင် တရားမဝင် ရောင်းချနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာသည်ပင်လယ်နှင့် (၂)မိုင်သာဝေးကွာသောကြောင့် ရေငန်ငါးဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းသည် မြေမဲ့ယာမဲ့နှင့် ကျပန်းလုပ်သားများအတွက် ဝင်ငွေရနိုင်သောအခွင့်အလမ်းဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အဟန့်အတားများ နှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ကွမ်းမြိုင်ကုန်းရွာပိုင် စိုက်ပျိုးမြေသည် အခြားကျေးရွာမှ ပိုင်ဆိုင်သော စိုက်ပျိုး မြေများနှင့် တစ်ဆက်တည်းရှိသောကြောင့်ထပ်မံတိုးချဲ့၍မရနိုင်တော့ပါ။ မိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးရေး နည်းစနစ်များကိုသာအသုံးပြုနေကြသောကြောင့် ဖျက်ပိုးများနှင့် ရောဂါကျရောက်မှုမှ ကာကွယ်ရန် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရပြီး သီးနှံအထွက်နှုန်းကိုထိခိုက်စေပါသည်။ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ မြစ်မ်းရောင်ကျေးရွာစီမံကိန်းရန်ပုံငွေ၊ ကျေးရွာအတွင်းရှိ ကိုယ်ထူကိုယ်ထရန်ပုံငွေအဖွဲ့နှင့် မိတ်ဆွေ/ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးငွေရရှိနိုင်သော်လည်း ကျေးရွာသားများအတွက် လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သီးထပ်စိုက်ပျိုး နိုင်ရန်အတွက် မြေအောက်ရေကို အင်ဂျင်ဖြင့်စုပ်တင် အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ငွေအရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအတွက် စိန်ခေါ်မှုများရှိနိုင်ပါသည်။ ယုံကြည်စိတ်ချရလောက်သော ဈေးကွက်မရှိသောကြောင့် ထုတ်ကုန်သီးနှံများ ထိုက်သင့်သလောက် အကျိုးအမြတ်မရကြပါ။ ထို့ပြင် အစိုးရတွင် လယ်သမားများအား အကာအကွယ်ပေးသော မူဝါဒနှင့် နည်းဥပဒေများ မရှိသေးသောကြောင့် တောင်သူများအနေဖြင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့်သာ ရုန်းကန်နေကြရပါသည်။

ကျေးရွာရှိဆင်းရဲသား မိသားစုများအတွက် တိရစ္ဆာန်များတိုးချဲ့မွေးမြူနိုင်ရန် အားထားရလောက်သော ချေးငွေစနစ်မရှိပါ။ ကျေးရွာသားများသည် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်မွေးမြူရေးအသိပညာဗဟုသုတနှင့်အရင်းအနှီး အားနည်းခြင်းကြောင့် ဒေသမျိုးများကိုသာ မွေးမြူနေကြရပါသည်။ နွားများကို ပြည်တွင်းဈေးကွက်သို့ ထိုက်သင့်သော ဈေးနှုန်းဖြင့်တရားဝင် ရောင်းချနိုင်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ တွင်ဈေးကွက်ပျက်တတ်ခြင်း ဈေးနှိမ်၍ဝယ်ယူခြင်းများ ကြုံတွေ့ရပါသည်။ ထို့ပြင် ဆင်းရဲသား မိသားစုများအနေဖြင့် ဈေးနှုန်းမြင့်မားသော နွားမျိုးများ ဝယ်ယူနိုင်ရန် ငွေကြေးအရင်းအနှီး အခက်အခဲများစွာရှိကြပါသည်

ကျေးရွာမှ(၂)မိုင်ခန့်ကွာဝေးသော ပင်လယ်ပြင်တွင် ရေသယံဇာတ များစွာ ရှိသော်လည်း ကျေးရွာပိုင် ငါးဖမ်းစက်လှေများ ပင်လယ်ကမ်းစပ်၌ ကမ်းကပ်ထားစဉ်တွင် လုံခြုံမှုမရှိခြင်း၊ နည်းပညာ၊ ငွေအရင်းအနှီးမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ရေငန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်မဖော်နိုင်ကြပါ။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအသက်အရွယ် များစွာရှိသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်လောက်သော နည်းပညာများ အားနည်းခြင်း၊ အဆက်အသွယ်များ မရှိခြင်းတို့ကြောင့်

အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ရှားပါးကြပါသည်။ ဒေသတွင်း နွားရောင်း ဝယ်ခြင်းဈေးကွက်သည် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုအနေဖြင့် ရှိနေသော်လည်း ကျေးရွာသားများအတွက် အရင်းအနှီးမရှိခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွေ့အကြုံ မရှိခြင်း၊ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်းတို့ကြောင့် အခြားမြို့ရွာများမှ ပွဲစားများ မှတဆင့် ရောင်းချနေကြ ရပါသည်။

၆။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့မောင်းမကန်ကျေးရွာ၏ လူနေမှုဆင့်အတန်းမြင့်မားလာစေရန် အတွက် ကျေးရွာ လူထုသည် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် လက်တွဲပြီးကျေးရွာတွင်ရှိသော အရင်းအမြစ်များနှင့် အခွင့်အလမ်းများပေါ်တွင် အခြေခံကာ၊ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ကို ချမှတ်ခဲ့ကြပါသည်။ ကျေးရွာသားများ၏တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေ တိုးတက်ရေး၊ လူငယ်များ အပါအဝင် လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် လူမှုအဆောက်အအုံများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် ရည်ရွယ်၍ချမှတ်ထားသော ရည်မှန်းချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

(က) ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်

(၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးနှင့် အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အဆင်ပြေအောင်မြင်စွာ လုပ်ကိုင်နိုင်စေခြင်း အားဖြင့် ဝင်ငွေတိုးတက်လာစေရန်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လူသားအရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးလာစေပြီး ကျေးလက်အခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများတွင်တက် ကြွစွာဦးဆောင်ပါဝင်၍ဘက်စုံ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ထွန်းလာစေရေး။

(၃) ကျေးရွာမီးလင်း၍ ကျေးလက်အဆောက်အဦများ ပြည့်စုံစွာရစေပြီးသာယာ စည်ပင်သည့်ကျေးရွာ ဖြစ်ပေါ်လာစေရေး

(ခ) ဗျူဟာများ

ဖော်ပြပါပန်းတိုင် ရောက်ရှိစေရန်အတွက် အောက်ဖော်ပြပါဗျူဟာများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရပါမည်-

(၁) ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များနှင့်ခေတ်မှီ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများ ရရှိ သုံးစွဲ၍ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်မည်။

(၂) မွေးမြူရေးနည်းပညာနှင့် ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသောမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ သုံးစွဲ၍ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်မည်။

(၃) ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်းများအဖြစ် လူငယ်များဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများ ထိထိရောက်ရောက်တက်ရောက်နိုင်ရန်အစီအစဉ်များချမှတ်ခြင်း။

(၄) ရွာသူရွာသားများအတွက်အဆင်ပြေစေသည့်ချေးငွေရရှိရေးချိတ်ဆက်ပံ့ပိုးပေးရပါမည်

(၅) လျှပ်စစ်မီးမရသေးသော အိမ်ထောင်စုများ လျှပ်စစ်မီးရရှိစေရန်နှင့် ပင်မလျှပ်စစ်လိုင်းနှင့်ချိတ်ဆက် နိုင်ရေးစီစဉ်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

(၆) အမျိုးသမီးများ မိသားစုတွင်းကိစ္စများ နှင့်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ထိထိရောက်ရောက် ပါဝင်နိုင်သည့်စွမ်းရည်များရလာ အောင်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

(၇) လူငယ်များအချိန်ကိုအကျိုးရှိစွာ အသုံးချ၍လူ့စွမ်းရည်မြင့်စေသည့် ကျေးလက်လူငယ် သင်တန်းကဲ့သို့သောသင်တန်းများ၊ ကျေးလက်သတင်း အချက်အလက်ကောက်ယူရေး လုပ်ငန်းများ တွင်တက်ကြွစွာပါဝင်လာနိုင်ရန်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရပါမည်

(၈) အထက်ဖော်ပြပါ စွမ်းရည်မြှင့်တင်မှု တည်ဆောက်ခဲ့သည့် အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်ထုတို့ကျေးရွာ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက် ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာဆိုင်ရာအဆောက်အဦများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေပြီး ကျန်းမာ ရေး၊ ပညာရေး၊ သာယာဝပြောရေးတို့တွင်အစုအဖွဲ့ ဖြင့်စံနစ်တကျဆောင်ရွက်သည့်အ လေ့အကျင့်ရစေရန်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ နှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက် အရ ဤအခန်းကို ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဖော်ပြပါအဖွဲ့အစည်းများသည် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအား နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့်ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ အဆင့် ထိပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို အကြံပြုဖော်ထုတ် ပေးနိုင်ခဲ့ကြ ပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက် ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စွမ်းစွမ်းတမံဆောင်ရွက် သွားလိုပါ သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာသူ/သားများ ကိုယ်တိုင်အား ထုတ်လုပ်ကိုင် ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ် ခြင်း၊ ပြုပြင်ရေးဆွဲခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်းစနစ်တကျအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် စိစစ်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည်ဖြစ်ပါ သည်။

(ခ) ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ

မောင်းမကန်ကျေးရွာသားများ၏ အဓိကလိုအပ်ချက်မှာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဝင်ငွေ ရလုပ်ငန်းများအတွက် လုံလောက်သော ချေးငွေများ ရရှိရေးသည် အဓိကအချက် ဖြစ်ပါသည်။ စပါး စိုက်တောင်သူများအတွက် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်အနေဖြင့် ချေးငွေများ ထုတ်ချေးပေး နေသော်လည်း ထုတ်ချေးပေးသောအချိန် နောက်ကျတတ်ခြင်း၊ ချေးငွေပမာဏ အကန့်အသတ် ရှိနေခြင်း၊သီးနှံများပေါ်ပြီးစတွင် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရခြင်းစသည့် အခက်အခဲများရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါ သည်။ ဒေသတွင်းနွားဈေးနှုန်းများ ကောင်းမွန်သော်လည်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် အတွက် အရင်းအနှီးများ ထုတ်ချေးပေးသော အဖွဲ့အစည်းများမရှိဘဲ၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတိုး ချဲ့ရန် ခက်ခဲမှုများရှိနေကြပါသည်။ ထို့ပြင်ကျေးရွာ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု ပေးသော နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများလည်းမရှိကြပါ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာသူ/သားများလိုအပ်သော ချေးငွေများရရှိနိုင်ရန်နှင့် အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲသော မိသားစုများ

အတွက် ငွေကြေးအရင်းအနှီးများအဆင်ပြေစေရန် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များကို ဒေသအလိုက် လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီပြောင်းလဲသင့်ပါသည်။

၈။ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ

စီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလက(၂၀၁၆ခုနှစ်မှ ၂၀၂၀ခုနှစ်) အထိ(၅) နှစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ၄င်း(၅)နှစ် တာကာလအတွင်း တစ်နှစ်ချင်းစီအလိုက် ဆောင်ရွက်မည့် စီမံချက်များကိုလည်း ချမှတ်ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျေးရွာမှ ဆောင်ရွက်နိုင်သော စီမံချက်လုပ်ငန်းများ၊ အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်း များနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများဟူ၍ ခွဲခြား သတ်မှတ်ကာ ရေတို၊ ရေရှည်ရည်မှန်းချက် များထားရှိပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်း ငါးနှစ်တာကာပြီးဆုံးချိန်တွင် ဖော်ပြပါစီမံချက် လုပ်ငန်းများပြီးမြောက်စေရန်အတွက် တစ်နှစ် ချင်းစီအလိုက်ချမှတ်ထားသော စီမံချက်လုပ်ငန်းများကို အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်သွားရန် မဖြစ် မနေလိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်နှင့် ဘဏ္ဍာငွေလျာထားရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း(PRA) ဆွေး နွေးပွဲ ဆောင်ရွက်စဉ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအတွက် (၅)နှစ်တာ စီမံကိန်းကာလအတွင်း ဆောင်ရွက် မည့်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ဦးစားပေးအစီအစဉ်သတ်မှတ်ခြင်း၊ အကောင် အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလတွက်ချက်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် ရန်ပုံငွေရရှိ နိုင်မှုအခြေအနေ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှု၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ မူဝါဒများပေါ်မူတည်ပြီး ကျေးရွာနှစ်ပတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များ ထပ်မံ၍ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ နှစ်အ လိုက်စီမံကိန်းအချို့ကို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အဓိကအချက်မှာ စီမံချက်တိုင်း သည် နောင်(၅)ကြာသောအခါရရှိလာမည့် ကျေးရွာရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်ကို ထိရောက်စွာပံ့ပိုး ပေးနိုင်ရေးပင်ဖြစ်ပါသည်

(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း

အစီအစဉ်နှင့် စီမံချက်များအား ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်းသည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ခွဲခြမ်းသုံးသပ်ရာတွင်များစွာ အထောက် အကူပြုပါမည်။ Functional classification သည် ဝန်ကြီးဌာန၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် ၄င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော စီမံကိန်းများကို သိရှိနားလည်ရန် အထောက်အကူပြုပါမည်။ Economic classification သည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အကျိုးရလဒ် ဖြစ်ထွန်းမှုများအား အကဲဖြတ်သုံးသပ် ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် လိုအပ်ပါသည်။

ကဏ္ဍကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional Classification)

ဆောင်ရွက်မည့်စီမံကိန်းသည်၊ စီမံကိန်းဘတ်မဂျတ်သည် (က) မည်သည့် ကဏ္ဍအောက်တွင် (ဥပမာ - စိုက်ပျိုးရေး၊ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ စသည်)၊ (ခ) မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည် စသည် ဖြင့် ခွဲခြား သတ်မှတ်နည်းဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic Classification)

စီမံကိန်းဘတ်အမျိုးအစားသည် မည်သည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစားဖြစ်သည်ကိုဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁) သာမန်အသုံးစရိတ် (ဥပမာ)-ကျေးရွာအဆောက်အဦများ ရေရှည်တည်တန့်ရန်အတွက် ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်း
(၂) ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ် (ဥပမာ)-ဆောက်လုပ်ရေး ပစ္စည်းများနှင့် ပုံသေဝယ်ယူ၍ရသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊
(၃) စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးစရိတ် (ဥပမာ) - ဆွေးနွေးပွဲ၊ သင်တန်းစသည့် အသုံးစရိတ်
(၄) လူသားချင်းစာနာမှုအသုံးစရိတ် (ဥပမာ)-သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားပြီးနောက် အထောက်အပံ့များ

(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ

ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း (PRA)ဆွေးနွေးပွဲမှ ကျေးရွာတွင် ဆောင်ရွက်သင့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းခေါင်းစဉ်များ ထွက်ရှိလာပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းများအနက် တက်ရောက်သူ ကျေးရွာသား၏ဥစ္စာစနအဆင့်အုပ်စု(၄)စု(ချမ်းသာ၊ အသင့်အတင့်၊ ဆင်းရဲ၊ အလွန်ဆင်းရဲ)ကို ကိုယ်စားပြုသော ကိုယ်စားလှယ် (၁၀) ဦးက ဦးစားပေးရမည့် စီမံချက်များကို အမှတ်ပေးကြပါသည်။ ၎င်းရမှတ်များအပေါ်မူတည်၍ ဦးစားပေးရမည့် စီမံချက်များကို သတ်မှတ်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ၎င်းစီမံချက်များကို အမှန်တကယ်လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာ အသေးစိတ် လိုအပ်ချက်များ၊ ရန်ပုံငွေရရှိနိုင်မှု အခြေအနေ၊အစိုးရ၏မူဝါဒများပေါ်မူတည်ပြီး အနည်းငယ် အပြောင်းအလဲ ရှိနိုင်ပါသည်။ထို့ကြောင့် ကျေးရွာ၏ (၅)နှစ်တာ ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရဌာနများနှင့်အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှပံ့ပိုးမှုများ ရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။

ကျေးရွာလူထု အစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်သော ဦးစားပေး စီမံချက်လုပ်ငန်းများ

ကဏ္ဍ	စီမံကိန်း	ရမှတ်	ဦးစားပေး အဆင့်	စီမံကိန်းအကြောင်းအရာဖော်ပြချက်
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆိုင်ရာစီမံအုပ် ချုပ်မှု	ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူထု အခြေပြု အဖွဲ့ အစည်းများ တွင် အမျိုးသမီးများ၏ ဦးဆောင်မှု ကဏ္ဍနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ရေး	၅၁	၇	• ခေါင်းဆောင်မှုအတတ်ပညာနှင့်ကျား/မတန်းတူညီမျှရေးသဘောတရား သင်တန်း • အဖွဲ့စည်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနှင့် လုပ်နည်းလုပ်ထုံးများ • ခေါင်းဆောင်မှုအတတ်ပညာနှင့် ငွေကြေး စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း • အဖွဲ့စည်းဆိုင်ရာ အခြေခံသဘော တရားနှင့် လုပ်နည်းလုပ်ထုံးများ • ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်၍နည်း ပညာပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း
စိုက်ပျိုးရေး	စိုက်ပျိုးရေးအ တွက် အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာများ ပြည့်စုံ စေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၆၇	၅	• စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာသင်တန်း • စိုက်ပျိုးရေးစံပြစိုက်ကွက်များထူထောင် ခြင်း • ချေးငွေနှင့်လယ်ယာသုံးကိရိယာများ ရရှိနိုင်သည့်ဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ရေး
တိရစ္ဆာန်မွေး မြူရေး	တစ်နိုင်တစ်ပိုင်နှင့် စီးပွားဖြစ် နွားမွေးမြူရေးအောင်မြင်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၇၈	၄	• တိရစ္ဆာန်ကာကွယ်ဆေးနှင့် မွေးမြူ ရေးနည်းပညာ သင်တန်း • ဒေသခံမွေးမြူရေးသင် တန်းသား မွေးထုတ် ခြင်း • ဦးတည်အုပ်စုများသတ်မှတ်၍ဆေးပြည့်မှီအောင် စနစ်တကျ ကာကွယ်ဆေး ထိုးရေးအစီအစဉ်
ကျန်းမာရေး	ကျန်းမာရေးတိုးတက်ကောင်မွန်စေရန်အ တွက်အစီအမံများ ဆောင်ရွက် ခြင်း	၉၉	၂	• တစ်ကိုယ်ရေနှင့် ပတ်ဝန်း ကျင်သန့်ရှင်းရေးအသိအမြင်မြှင့်တင်ခြင်း • ယင်လုံအိမ်သာဆောင်လုပ်ခြင်း • ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း • ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုရေးဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း • သောက်ရေကန်တိုးချဲ့ခြင်း • ရေကန်များခြံစည်းရိုးကာရံခြင်း
ကျေးရွာပညာ ရေး အဆင့် အတန်းမြင့်မားရေး	မူလတန်းစာသင်ကျောင်းဆောင်သစ် ဆောက်လုပ်ခြင်း	၅၉	၆	• ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းအကောင်အထည် ဖော် ရေးကော်မီတီကိုဖွဲ့စည်းခြင်း • မြို့နယ် ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း • မူလတန်းစာသင်ကျောင်းအသစ်ဆောက် လုပ်ခြင်း

ကဏ္ဍ	စီမံကိန်း	ရမှတ်	ဦးစားပေးအဆင့်	စီမံကိန်းအကြောင်းအရာဖော်ပြချက်
လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစား	ကျေးရွာစာကြည့်တိုက် အကောင်အအထည်ဖော်ခြင်း	၄၃	၉	• ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်အကောင်အထည် ဖော် ရေးကော်မီတီ ကိုဖွဲ့စည်းခြင်း • ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်အဆောက်အဦး အကောင်အအထည် ဖော်ခြင်း • စာအုပ်စာတမ်းများပြည့်စုံစေရေးအတွက်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက် ခြင်း၊
လမ်းတံတားအဆောက်အဦး	ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းများ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း	၁၀၄	၁	• ကျေးရွာအခြေခံအ ဆောက်အဦးကော်မီတီဖွဲ့စည်းခြင်း • ကျေးလက်ဦးစီးဌာန နှင့်ချိတ် ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း • ရွာမှ ကျွန်းပတ်လမ်းသို့သွား သောလမ်း အဆင့် မြှင့်တင်ခြင်း • ရွာတွင်းလမ်းကျောက်ချော လမ်းခင်းခြင်း • အစိမ်းချောင်း သံကူကွန် ကရစ်တံတား တည်ဆောက်ခြင်း
ကျေးရွာမီးလင်းရေး	ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးလင်းရေးအကောင်အ ထည်ဖော်ခြင်း	၈၇	၃	• ကျေးရွာတွင် အများပါဝင်စေ၍ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း • (၂၄)နာရီမီးလင်း ရေး ကော်မီတီ ဖွဲ့စည်းခြင်း • ကျေးလက်ဖွင့်ဖြိုးရေး ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ • အဆင်းရဲဆုံးမိသားစု များအတွက်ရန်ပုံငွေတစ်ရပ်ထူထောင်ခြင်း • (၂၄)နာရီမီးလင်းရေး အကောင်အထည် ဖော်ခြင်း
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်း သိမ်းရေး	ထင်းကုန်သက်သာသောမီးဖို အသုံးပြုရေးစနစ်ထူထောင် ခြင်း	၄၇	၈	• ကျေးလက်ဖွင့်ဖြိုးရေး ဦးစီး ဌာနနှင့်ချိတ် ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း၊ • ထင်းကုန်သက်သာမီးဖိုပြုလုပ်နည်းပညာသင်တန်းများဖွင့်လှစ်ခြင်း • ရေရှည်လည်ပတ်နိုင်ရန် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲခြင်း

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့်အချိန်ကာလ

ကျေးရွာရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဦးစားပေးစီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် စီမံကိန်းကာလကို PRAတွင်ဆွေးနွေးချက်များပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ရေးဆွဲထားပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကာလကို စီမံချက်လုပ်ငန်းများ ပြီးမြောက်အောင်မြင်စွာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုပေါ်မူတည်ပြီး နှစ်စဉ်ပြုပြင်ရေးဆွဲမည်ဖြစ်ပြီး လက်ရှိအနေဖြင့်ရေးဆွဲ ထားသော စီမံကိန်းကာလ အပိုင်းအခြားကို အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

စဉ်	စီမံချက် (Project)	ဦးစားပေးအဆင့်	၂၀၁၆	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀
၁	ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းများအဆင့်မြှင့်တင် ခြင်း	၁			√		
၂	ကျန်းမာရေးတိုးတက်ကောင်မွန်စေရန်အတွက်အစီအမံများ ဆောင်ရွက် ခြင်း	၂	√				
၃	ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးလင်းရေးအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း	၃					√
၄	တစ်နိုင်တစ်ပိုင်နှင့် စီးပွားဖြစ် နွားမွေးမြူရေးအောင်မြင်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၄				√	
၅	စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာများပြည့်စုံစေရန် ဆောင်ရွက် ခြင်း	၅			√		√
၆	မူလတန်း စာသင်ကျောင်းဆောင်သစ် ဆောက်လုပ်ခြင်း	၆		√			
၇	ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူထု အခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ တွင် အမျိုးသမီးများ၏ ဦးဆောင်မှု ကဏ္ဍနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ခြင်း	၇			√		√
၈	ထင်းကုန်သက်သာသောမီးဖို အသုံးပြုရေး စနစ်ထူထောင် ခြင်း	၈	√				
၉	ကျေးရွာစာကြည့်တိုက် အကောင်အထည် ဖော်ခြင်း	၉		√			

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ရွေးချယ်မှုများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် စီမံကိန်းတွင်ပါဝင်သော အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်ပြီးဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းများနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာများကို လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအလိုက် အသေးစိတ်ဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းထဲတွင် စီမံကိန်း၏ရည်ရွယ်ချက်၊ အကျိုးခံစားသူဦးရေ၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်ပုံစံ နှင့် အစီအစဉ်၊ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်ကာလ၊ အခြေခံ အဆောက်အဦးကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမည့် ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေရေးကြေးရေး အစီအစဉ်များ ပါဝင်ပါသည်။

အချို့သော စီမံကိန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာ အသေးစိတ် အထောက်အပံ့များကို မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရဌာနများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ စီမံချက်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် ဦးစားပေး သတ်မှတ်ရာတွင် ဘတ်ဂျက်၊ ငွေကြေး ရရှိနိုင်မှုအပေါ်အခြေခံပြီး နှစ်စဉ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၊ အခြားအရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များနှင့် အစိုးရဘတ်ဂျက်များအပေါ်မူတည်၍ ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ပြောင်းလဲရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာလူထုမှ ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ရေးဆွဲထားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်မူဘောင်တွင် နှစ်အလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအတွက် ပြင်ဆင်ရမည်ဖြစ်သည်။

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသော စီမံကိန်းအလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ (indicative)အဖြစ် ကိုးကားရန်ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သောဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီသည် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များထံမှနည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်းလိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကိုထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ - လုပ်အား၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊ အချိန်စသည်)

ဘက်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာဗျူဟာအစီအစဉ်

စဉ်	စီမံကိန်း	ရံပုံငွေ ကျပ် (သိန်း)	သာမန် အသုံး စရိတ်	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း		
				ငွေလုံးငွေ ငွေလုံးငွေ ရင်းအသုံးစရိတ်	ရင်းအသုံးစရိတ် စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့်တင် ရေးစရိတ်	လူသား ချင်းစာ နာမှုအသုံး စရိတ်
၁	ကျေးရွာအတွင်းရှိလူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ၏ ဦးဆောင်မှုကဏ္ဍနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း				√	
၂	စိုက်ပျိုးရေးအ တွက် အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာများ ပြည့်စုံစေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း				√	
၃	တစ်နိုင်တစ်ပိုင်နှင့် စီးပွားဖြစ်နွားမွေးမြူရေးအောင်မြင်စေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း			√		
၄	ကျန်းမာရေးတိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန်အ တွက်အစီအမံများ ဆောင်ရွက် ခြင်း			√		
၅	မူလတန်းစာသင်ကျောင်းဆောင်သစ် ဆောက်လုပ်ခြင်း			√		
၆	ကျေးရွာစာကြည့်တိုက် အကောင်အအထည်ဖော်ခြင်း			√		

စဉ်	စီမံကိန်း	ရံပုံငွေ ကျပ် (သိန်း)	သာမန် အသုံး စရိတ်	ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း		
				ငွေလုံးငွေ ရင်းအသုံးစရိတ်		လူသား ချင်းစာ နာမှုအသုံး စရိတ်
				ငွေလုံးငွေ ရင်းအသုံးစ ရိတ်	စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့်တင် ရေးစရိတ်	
၇	ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းများ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း			√		
၈	ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးလင်းရေးအ ကောင်အ ထည်ဖော်ခြင်း			√		
၉	ထင်းကုန်သက်သာသောမီးဖို အသုံးပြုရေးစနစ်ထူထောင် ခြင်း			√		

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့်နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အထိရောက်ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်း ကျောင်း၏ပညာရေးအရည်အသွေး ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့ကကျေးရွာလယ်ယာ ကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်း လုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သော အကူအညီများရယူဆောင် ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှုအရည်အသွေး တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ် လုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက် မှုဆိုင်ရာ အကူ အညီများရယူရပါမည်။

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစား ဖော်ပြချက်တွင်တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက် ရမည့်ကိစ္စများကိုလည်း တွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်း အမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာ အမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊လူထုအဖွဲ့အစည်းများ) ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင်ဖော်ပြထားသော

သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီက တာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည်တာဝန်ပေးထားသော ကော်မတီကို ဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့ အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ပါမည်။

(ဃ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေး အစီအစဉ်များထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်း တို့ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာ သယ်ယူမည့်ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကိုကန့်သတ်ခြင်း ကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက်လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့်တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့်ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအား စဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ကြီးကြပ် စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းကိုရိုးရှင်းလွယ်ကူသော နည်းလမ်းများဖြင့်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ် သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကို ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင် အထည်ဖော်သောနည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို ကြီကြပ်စစ်ဆေး သုံးသပ်ရာတွင်ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကို စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာ ကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦး သတင်း အချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံ သတင်းအချက် အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များ ဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ်ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့်အဖွဲ့အသီးသီးသည်၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး တွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report) ကို ရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံ တင်ပြပါမည်။ ဆက်လက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့် သောအဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသား နှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီးသက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက် များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သော အကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည်တို့ပါဝင်ပါမည်။

(ခ) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလ နှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှပြန်လည်သုံးသပ်အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ဆောင်ရွက်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့
- မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)
- သတင်းမီဒီယာများ
- ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြား ပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များ ရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၁။ ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

၁.၁။ လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား(၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်

အသက်အုပ်စု	ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏ %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်အရခွဲခြားထားပုံ
၁ နှစ်အောက်	၃	၂	၅	၀.၇၇%	နို့စို့အရွယ်
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်	၈	၆	၁၄	၂.၁၅%	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်	၁၄	၁၇	၃၁	၄.၇၆%	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်
၁၀ နှစ်မှ ၁၄နှစ်	၁၅	၁၇	၃၂	၄.၉၂%	အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်
၁၅ နှစ်မှ ၆၀ နှစ်	၂၁၈	၂၀၈	၄၂၆	၆၅.၄၄%	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်
၆၀ နှစ် နှင့်အထက်	၇၉	၆၄	၁၄၃	၂၁.၉၇%	သက်ကြီးရွယ်ကြီး
စုစုပေါင်း	**၃၃၇**	**၃၁၄**	**၆၅၁**	၁၀၀%	
စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စု			**၁၇၂**		
ပျမ်းမျှအိမ်ထောင်စုအရွယ်အစား			**၃.၈**		

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်အိမ်ထောင်စု(၁၇၂)စုရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း(၆၅၁)ဦးရှိပါသည်။ ပျမ်းမျှ တစ်မိသားစုလျှင် (၃.၈)ဦးအထိရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်တွင် အမျိုးသားများ သည်အမျိုးသမီးများထက် (၁၀)ဦးပိုများနေပါသည်။ ရခိုင်/ဗုဒ္ဓဘာသာလူမျိုးများအများဆုံး နေထိုင် ကြပြီးဗမာအနည်းငယ်ရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်သည် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၆၅.၄၄% ရှိပြီး အသက်(၁၅)နှစ်အောက်နှင့် အသက်(၆၀) အထက်လူအရေအတွက်သည် လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ ၃၄.၅၆ % ရှိပြီး မှီခိုသူများဖြစ်ကြပါသည်။

၁.၂။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူအင်အား

ဇယား(၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
၁	***စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၁၆	၆၇.၄%	၀	လယ်၊ယာ(၃)ဧကနှင့် အထက် ပိုင်ဆိုင်သူများ(၄င်းမိသားစုဝင် အချို့ ရန်ကုန်၊ထိုင်းနှင့် မလေး ရှားသို့အလုပ်လုပ်ရန်သွား ရောက်)
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ်အကိုင်	မှတ်ချက်
၂	***တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၈	၄.၇%	၀	နွား(၈)နှင့် အထက်ပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စုများ(၄င်းမိသားစုဝင်အချို့ ရန်ကုန်၊ထိုင်းနှင့်မလေးရှားသို့ အလုပ်လုပ်ရန်သွားရောက်)
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၃	***ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃	၁.၇%	၀	ငါးဖမ်း လုပ်ငန်းအတွက်သံတွဲဒေသများသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင် ခြင်း
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၄	***သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၅	***ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၆	၃.၅%	၀	စပါးစက်+ဆန်ဖြူဖွပ်စက်ပိုင်ဆိုင် သောအိမ်(၆)အိမ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၆	***လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၇	***ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၇	၄%	၀	ပန်းရံ(၅)+လက်သမား(၂)အိမ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊	၀	၀	၀	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၈	***ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂	၁.၂%	၀	ပန်းဘဲလုပ်ငန်း
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၉	***ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၀	***လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၅	၂.၉%	၀	အိမ်ဆိုင်(၅)ဆိုင်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၁	***ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၂	***ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁	၀.၆%	၀	ကားဖြင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
	အလုပ်သမား၊ကျပန်း၊ ရာသီ အလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၃	***ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၄	***အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်း နှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၅	***ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေး နှင့် ဆေးကင်းလုံခြုံရေး)***				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ်အကိုင်	မှတ်ချက်
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၁	အုပ်ချုပ်ရေးဝန်ထမ်း
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၆	***ပညာရေး***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၄	၂.၃%	၀	ပညာရေးဝန်ထမ်း
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၇	***ကျန်းမာရေး***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂	၁.၂%	၀	ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၈	***လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၉	***အခြားကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်များ(အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများမှအပ)***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁၈	၁၀.၅%	၀	ထင်းခုတ်၊ဝါးခုတ်၊နေ့စားကျပန်းစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်း၊ ဥယျဉ်ခြံပေါင်း ရှင်း၊လမ်းခင်း ခြင်းစသည့်ကျပန်းအလုပ် လုပ်သူများ
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၂၀	***ပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
	စုစုပေါင်း	**၁၇၂**	**၁၀၀%**	**၀**	

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်သူ(၁၃၁)ဦးရှိသော်လည်း (၁၁၆)ဦးသာ လျှင် လယ်၊ ယာ(၃)ဧကနှင့် အထက် ပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့သည် စိုက်ပျိုးရေးဖြင့် အသက် မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုကြသူများဖြစ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ပညာရေးဝန်ထမ်း(၄)ဦးနှင့် ကျန်းမာ

ရေးဝန်ထမ်း (၂)ဦးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး ဝန်ထမ်း(၁)ဦးရှိကြပါသည်။ အလုပ်ကြမ်းနှင့် ကျပန်းလုပ်သား အမျိုးသား အများစုမှာ မြေပြင်ခြင်း၊ ထွန်ယက်ခြင်း ထင်းခုတ်၊ ဝါးခုတ်၊ ဥယျာဉ်ခြံပေါင်းရှင်းခြင်းနှင့် ပျိုးနှုတ်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြပြီး၊ အမျိုးသမီးအများစုမှာ ကောက်စိုက်ခြင်း၊ လမ်းခင်း ခြင်းလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် နွား(၈)ကောင်အထက် မွေးမြူသော အိမ်(၈) အိမ်ရှိပြီး ၎င်းအိမ်များသည် မွေးမြူရေးကိုအဓိက လုပ်ကိုင်သူများဖြစ်ကြပါသည်။ စပါးစက်/ဆန် ဖြူဖွပ်စက် ပိုင်သူ(၆)အိမ်၊ အိမ်ဆိုင်ပိုင်သူ(၅)အိမ်ရှိပြီး ၎င်းဝင်ငွေ များဖြင့် မိသားစုစားဝတ်နေရေး ရပ်တည်ကြပါသည်။ ပင်လယ်နှင့်(၃)ကီလိုမီတာသာ ကွာဝေးသော်လည်း ငါး၊ပုဇွန်ဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူမရှိကြပါ။ ထူးခြားသောအသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအဖြစ် ပန်းဘဲလုပ်ကိုင်သူ (၂)ဦးရှိပြီးပတ်ဝန်းကျင် ကျေးရွာ(၁၀)ရွာခန့်မှ သံထည်ပစ္စည်းများ လာရောက်အပ်နှံကြပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုရသော် မိသားစုအများစုသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးနှင့် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ ကို အဓိကထား၍ လုပ်ကိုင်ကြသူများဖြစ်ကြပါသည်။

၁.၃။ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

၁.၃.၁။ စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ

ဇယား(၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေဧရိယာ (မြေအသုံးချမှု)

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်းအကျဉ်း)	ရေအရင်းအမြစ်(ရေရရှိသည့်နေရာ/ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၆၁၉	သင့်	မရ	မိုးရေသောက် (အနီးဝန်းကျင်တွင် ဆည်၊တာတမံမရှိပါ)
ကိုင်းမြေ	၁၅၀.၆	သင့်	မရ	မိုးရေသောက်
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၇	သင့်	မရ	မိုးရေသောက်
စုစုပေါင်း	**၇၇၆.၆**			

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကထားလုပ်ကြပြီးလယ်ယာမြေများမှာမြေသြဇာအထိုက် အလျောက်ကောင်းမွန်သောစိုက်ပျိုးမြေများဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာပိုင်မြေများသည် တစ်ခြား ကျေးရွာ မှပိုင်ဆိုင်သော လယ်ယာမြေများကြားတွင် တည်ရှိသောကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများထပ်မံတိုးချဲ့ရန် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးပါသည်။ ကိုင်းမြေ(၁၅၀.၆)ဧကတွင် မိုးတွင်းကာလ၌ မိုးမြေပဲကိုစိုက်ပျိုးကြ၍ ကုန်းလယ်(၆၁၉)ဧက၌ မိုးစပါးကိုစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ လယ်မြေများတွင် ဆောင်းရာသီတွင် ကျန်ရှိ သော မြေအစိုဓာတ်ပေါ်မူတည်၍ တစ်ချို့လယ်များ၌ မြေပဲ၊ ငရုတ်နှင့်မီးဖိုချောင်သီးနှံများကို ဆောင် တွင်းကာလတွင်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ငရုတ်သီးသည် မရှိမဖြစ် စားသုံးသော သီးနှံဖြစ်ပြီး ငရုတ်စိုက် များနှင့်အတူ မီးဖိုချောင်သီးနှံ ဖြစ်သော ချဉ်ပေါင်၊ ရုံးပတီ၊ သခွား၊ ပြောင်းဖူး၊ နန္နင်းနှင့်ခရမ်း တို့ကို တောင်သူတိုင်းနီးပါး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ကျေးရွာသူရွာသားများသည် ဥယျာဉ်ခြံ မြေများတွင် အုန်း၊ ကွမ်းသီးပင်၊ ဝါး၊ ငှက်ပျောနှင့် ကျွန်းပင်များကို တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးကြ ပါသည်။

၁.၃.၂။ ဓါတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ဇယား(၄) ဓါတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမှီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/လက်လှမ်းမမှီ)
ကာဗွန်(ဓါတ်ငွေ့/ရေနံ)	မရှိ	လက်လှမ်းမမှီ
ဓါတ်သတ္တု(သဲ၊ကျောက်စရစ်)	သင့်	ကျောက်စရစ်၊ သဲများကို ကျေးရွာအနီးရှိ အစိမ်းချောင်းတွင် အလွယ် တကူရရှိနိုင်ပါသည်။
အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်		
တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	နည်း(လိပ်၊မြွေ၊ဖွတ်) သင့်(ရေငန်ငါးမျိုးစုံ၊ ဂဏန်း၊ပုဇွန်၊ ပင်လယ်လိပ်)	လိပ်၊မြွေ၊ဖွတ် များကို ခက်ခဲစွာတွေ့ရ။ ရေငန်ငါးမျိုးစုံ၊ ဂဏန်း၊ပုဇွန်၊ ပင်လယ်လိပ်များကို (၂)မိုင်ကာဝေးသော ပင်လယ်တွင် လွယ်ကူစွာတွေ့ရ။
အပင်မျိုးစိတ်များ(နွားစာ၊ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	သင့်	(ငှက်ပျော၊ အုန်း၊ ကွမ်းသီးပင်၊ သစ်ခွ၊ ဝါး၊ မှိုနှင့် ဒီရေ တောပေါက်ရောက်သည့် အပင်များ(ဥပမာ–လမု၊ဓနိ)

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာသည် ပင်လယ်ထဲတွင်တည်ရှိ မာန်အောင်ကျွန်းပေါ်တွင် ရှိသောကြောင့် မိုးသစ်တော သစ်ပင်များ၊ ဒီရေတောများ၊ သား၊ ငါးတိရစ္ဆာန်မျိုးစုံကို အနည်ငယ်တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးသစ်တော သစ်ပင်များအဖြစ် ဝါးပင်၊ ငှက်ပျောပင်၊ အုန်း၊ ကွမ်းသီးပင်များကို အလွယ်တကူ တွေ့နိုင်သော်လည်း သစ်ခွကဲ့သို့သောမျိုးစိတ်များကို ရှားပါးစွာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ပင်လယ်နှင့် (၃)ကီလိုမီတာ သာကွာဝေးသောကြောင့် ရေငန်မျိုးစိတ်များဖြစ်သော ငါးလိပ်ကျောက်၊ ငါးတံခွန်၊ ငါးလိပ်စွန်၊ ငါးထောပတ်၊ ငါးဘုရင်၊ ငါးနီတူး၊ ငါးကွမ်းရှပ်၊ ငါးပါးနီနှင့် ကျောက်ငါးတို့အပြင် ငွေရောင်ပုဇွန်၊ကျောက်ပုဇွန်၊ သံပချုပ်၊ ပင်လယ်လိပ်၊ ဂဏန်းနှင့် ကြယ်ငါးတို့ကို အလွယ်တကူတွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာဝန်းကျင်တွင် မြွေ၊ ဖွတ်၊ပုတ်သင်တို့ကို တခါတရံတွေ့ရပါသည်။ ထို့ပြင်ကျောက်စရစ်နှင့်သဲများကို ကျေးရွာအနီးရှိ အစိမ်းချောင်းတွင် အလွယ်တကူရရှိနိုင် ပါသည်။

၁.၄။ ဥစ္စာဓနအဆင့်အနေအထား

ဇယား(၅) ဥစ္စာဓနအဆင့်အနေအထား

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသောအိမ် ထောင်စု
အိမ်အခြေအနေ	နှစ်ထပ်အိမ်၊ တစ်ထပ် အိမ်ပျဉ်ခင်း၊ ပျဉ်ကာ သွပ်မိုး	နှစ်ထပ်(သို့) တစ်ထပ် အိမ်ပျဉ်ခင်း၊ ပျဉ်ကာ (သို့) ဝါးကာ၊ သွပ်မိုး (သို့)ဓနိမိုး	တစ်ထပ်ပျဉ်ခင်း၊ ဝါးကာဓနိမိုး	ဝါးခင်း၊ ဝါးကာ ဓနိမိုး
အသက်မွေးမှု ကိရိယာနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု	နွား(၄)ကောင် လက်တွန်းထွန်စက် စပါးခွဲစက်	နွား(၂)ကောင် ဆိတ်(၅)ကောင်	ဝက်တစ်ကောင် မှ နှစ်ကောင်	ကြက်တစ် ကောင်မှငါး ကောင်

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသောအိမ် ထောင်စု
လယ်ယာမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု	(၆)ဧကအထက်	(၃-၅)ဧကအထိ	(၁-၂)ဧကအထိ	မြေယာမဲ့
ရွှေပိုင်ဆိုင်မှု	(၅)ကျပ်သားအထက်	(၁-၅)ကျပ်သား	(၁)ကျပ်သား အောက်	မရှိ
အခြား	မော်တော် ဆိုင်ကယ်၊ ဗီဒီယို၊ ဖုန်း	မော်တော်ဆိုင် ကယ်၊စက်ဘီး၊ ဖုန်း	ရေဒီယို ဖုန်း	အကြွေးရှိ
အိမ်ထောင်စု	၂၉ (၁၆.၈၆%)	၈၅(၄၉.၄၂%)	၅၂(၃၀.၂၃%)	၆(၃.၄၉%)

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း (PRA)ကို အသုံးပြု၍ ကျေးရွာမိသားစုများ၏ ဉစ္စာဓနအဆင့်ခွဲခြားမှုနည်းလမ်းအရ ကျေးရွာလူထုသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဆင်းရဲသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ အိမ်ထောင်စု(၁၇၂)စု အနက် (၅၈) အိမ်သည်ဆင်းရဲသည်ဟုခံယူကြပါသည်။ (၁၁၄)အိမ်မှာချမ်းသာသူများနှင့် အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုများဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။ အဆိုပါ ဆင်းရဲသည်ဟု သတ်မှတ်ထားသော သူများသည် မြေယာမဲ့များနှင့် စိုက်ပျိုးမြေ နှစ်ဧကအောက်ပိုင်ဆိုင်သောသူများ၊ ကျပန်းအလုပ်သမားများ၊ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ချမ်းသာသော မိသားစုများသည် စိုက်ပျိုးမြေ(၆)အထက် ပိုင်ဆိုင်သူများ၊ လက်တွန်းထွန်စက်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ် ပိုင်ဆိုင်သူများ (သို့မဟုတ်) ကျွဲ၊ နွား လေးကောင်နှင့် အထက်နှင့် ရွှေငါးကျပ်သားအထက် ပိုင်ဆိုင်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ကျွဲ နွား၊ စိုက်ပျိုးမြေ၊ စပါးခွဲစက်နှင့် ရွှေငွေလက်ဝတ်ရတနာပိုင်ဆိုင်မှု အနေအထားသည် စီးပွားရေး အဆင့်အတန်းနှင့် ချမ်းသာ/ ဆင်းရဲမညီမျှမှု အချက်အလက်များကို ဖော်ပြပါသည်။

၁.၅။ ထိခိုက်လွယ်မှု

၁.၅.၁။ ဂမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား(၆) မောင်းမကန်ကျေးရွာ၏ ဂမ်းစာဖူလုံမှုအခြေအနေ (အဆင်းရဲဆုံး(၁၈) အိမ်အားဆန်းစစ်ခြင်း

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	မှတ်ချက်
၃ လအောက်	၆	၃၀%	အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စု(၁၈)အိမ်မှ(၆)အိမ်သည် အများဆုံး (၃)လခန့်အထိသာ ငွေမချေးဘဲ၊ဆန်မချေးရဘဲအခြားသူများမှ ရိက္ခာထောက်ပံ့မှုမပါဘဲ ရပ်တည်နိုင်ကြပြီးကျန်ကာလများ အတွက်ရိက္ခာဖူလုံစေရန် ကျေးရွာဈေးဆိုင်များမှ အကြွေး ယူရခြင်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်းများထံမှ ငွေချေးငှား၍ ဆန်ဝယ်ယူစား သုံးခြင်း၊ ကျပန်းလုပ်အားခရငွေဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာ အတွက်ဝယ်ယူ စားသုံးရပါသည်။
၃ လမှ၅လအထိ	၁၁	၆၁.၁%	အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စု (၁၈)အိမ်မှ (၁၁)အိမ်သည် အများဆုံး(၅) လခန့်အထိသာ ငွေမချေးဘဲ၊ ဆန်မချေး

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	မှတ်ချက်
			ရဘဲအခြားသူများမှ ရိက္ခာထောက်ပံ့မှုမပါဘဲ ရပ်တည်နိုင်ကြပြီး ကျန်ကာလများအတွက် ရိက္ခာဖူလုံစေရန်ကျေးရွာ ဈေးဆိုင်များမှ အကြွေးယူရခြင်း၊ ဆွေမျိုးသား ချင်းများထံမှ ငွေချေးငှား၍ ဆန်ဝယ်ယူစားသုံးခြင်း၊ ကျပန်းလုပ်အားခရငွေဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာ အတွက်ဝယ်ယူ စားသုံးရပါသည်။
၆လမှ၁၂လအထိ	၁	၈.၉%	အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု (၁၈)အိမ်မှ (၁)အိမ်သည် (၉) လအထိ ငွေမချေးဘဲ၊ဆန်မချေးရဘဲ အခြားသူများမှ ရိက္ခာ ထောက်ပံ့မှု မပါဘဲ ရပ်တည်နိုင်ကြပြီး ကျန်ကာလများအတွက် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံစေရန် ဆွေမျိုးသားချင်းများထံတွင် ဆန်များချေးယူခြင်း၊ ဈေးဆိုင်များ အကြွေးယူခြင်း ကျပန်းလုပ်အားခရငွေဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာ အတွက်ဝယ်ယူ စားသုံးရပါသည်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်အိမ်ထောင်စု (၁၇၂)အိမ်ရှိသည့်အနက် (၅၈)အိမ်သည် ဥစ္စာနေခွဲခြားမှုပြုလုပ်ရာတွင် ဆင်းရဲနှင့်အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စုများဖြစ်သော အဆင့်(၃နှင့်၄)များ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၄င်းအိမ်ထောင်စုများမှ (၃၀%)ဖြစ်သော(၁၈)အိမ်အား လွန်ခဲ့သော(၁)နှစ်က စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှု အနေအထားနှင့်ပတ်သက်၍ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာတွင် အိမ်ခြေအားလုံးသည် နည်းလမ်းမျိုးစုံသုံး၍နေ့စဉ်ထမင်းအနပ်ရေ ပြည့်မှီအောင် ကြိုးစားပြီး ဈေးနှုန်းချိုသာသောဆန်များကို အဓိကထားစားသောက်ကြပါသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံရန်အတွက် အကြွေးတင်ရှိမှုမှာ ငါးသောင်းမှ လေးသိန်းအထိရှိပါသည်။ (၁၆)အိမ်အနက် အိမ်ထောင်စု(၆)အိမ်သည် တစ်နှစ်လျှင် အများဆုံး(၃)လ ခန့်အထိ၊ (၁၁)အိမ်သည် (၅)လခန့် အထိနှင့်(၁)အိမ်သည် (၆)လကျော်ခန့် အထိသာ ငွေမချေးဘဲ၊ ဆန်မချေးရဘဲအခြားသူများမှ ရိက္ခာထောက်ပံ့မှုမပါဘဲ ထမင်းကိုနေ့စဉ်ပုံမှန်အတိုင်း စားသုံးနိုင်သောကာလများဖြစ်ပါသည်။၄င်းတို့သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝမ်းစာ ဖူလုံစေရန် အတွက်ဆွေမျိုးသားချင်းများထံတွင်ချေးယူခြင်း၊ ရာသီလိုက်လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ဈေးဆိုင်များမှ အကြွေးယူခြင်း များ ပြုလုပ်ရပါသည်။ ဝမ်းစာအခက်ခဲဆုံး ကာလများမှာ နယုန်လမှတော်သလင်းလအထိဖြစ်ပါသည်။

၁.၅.၂။ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား(၇) ထိခိုက်လွယ်သောလူပုဂ္ဂိုလ်အုပ်စု

အကြောင်းအရာ	ရှင်းလင်းချက်/ဖော်ပြချက်	ကျား	မ	ပေါင်း
သက်ကြီးရွယ်အိုဖ၆ ဂနှစ်နှင့်အထက်	မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိ	၄	၅	၉
မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိ	-	-	-
		အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်		
အမျိုးသမီးဦးဆောင် သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများ		၂	

အကြောင်းအရာ	ရှင်းလင်းချက်/ဖော်ပြချက်	ကျား	မ	ပေါင်း
မုဆိုးဖို / တစ်ခုလပ်	ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများ		-	
ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသူ		-	

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။အသက်(၆၀)နှင့်အထက်အဖိုး(၄)ဦးနှင့်အဖွား(၅)ဦးမှာအိမင်းနေပြီး မိသားစု စောင့်ရှောက်မှုမရှိကြသော်လည်း ဆွေမျိုးများနှင့် ကျေးရွာသားများမှမှဝိုင်းဝန်း စောင့်ရှောက်ကြရ ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် ခြေလက်အင်္ဂါမစုံသော အမျိုးသမီးကြီး တစ်ယောက်နှင့် လက်တစ်ဖက်မလှုပ်နိုင်သော ဦးကြီးတစ်ယောက်ရှိပါသည်။ အမျိုးသားဖြစ်သူ သေဆုံးသွားသောကြောင့် ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသော အိမ်ထောင်စု(၂)စု ရှိပါသည်။

၁.၅.၃။ ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား(၈) ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေနေ

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစား	အန္တရာယ်ကျရောက် နိုင်ခြေအဆင့်	မှတ်ချက်
	စီးပွားရေး		
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံ ခြင်း	များ	အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနည်းပါး ခြင်းကြောင့် မြေယာမဲ့ နှင့်ဆင်းရဲသား တောင်သူများသည် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုကို ကြုံတွေ့ရ နိုင်ပါ သည်။
	ကျန်းမာရေး		
၂	ငှက်ဖျား	အနည်းငယ်	ငှက်ဖျားဖြစ်ပွားလေ့ရှိသောဧရိယာတွင် မကျရောက်သောကြောင့်ဖြစ်ပွားနိုင်ခြေနည်း၊ ရောဂါဖြစ်လျှင်လည်းထိရောက်စွာဆေးကုသမှုခံယူနိုင်ခြင်း
၃	တီဘီရောဂါ	အနည်းငယ်	အခြားဒေသသို့ သွားရောက် လုပ်ကိုင်သည့်သူများသောကြောင့်ကူးစက်ခံရနိုင်ခြေရှိသော်လည်း ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ ရှိပြီးထိရောက်စွာကုသနိုင်
၄	ခုခံအားကျဆင်းမှု ရောဂါ	အနည်းငယ်	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါအန္တရာယ် ကူးစက်နိုင် ခြေများသော ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အလုပ်လုပ်ခြင်း မဟုတ်သောကြောင့်ကူးစက်မှု ခံရနိုင်ခြေနည်းပြီး ကာကွယ်သောနည်းလမ်းများအကြောင်း ကောင်းစွာသိခြင်း
၅	ဝမ်းပျက်ဝမ်း လျှော	အသင့်အတင့်	ရွာတွင်ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲသူနည်းပါးသောကြောင့်ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါ ဖြစ်ပွားနိုင်
	လူမှုရေး		
၆	လူကုန်ကူးခြင်း	အသင့် အတင့်	ရန်ကုန်နှင့် အခြားနိုင်ငံများ (ထိုင်း+မလေးရှား)သို့သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်သူ (၇၂)ဦးရှိပြီး အများစုမှာတရားမဝင်သွားရောက်သူများဖြစ်သဖြင့်လူကုန်ကူးမှုများ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစား	အန္တရာယ်ကျရောက် နိုင်ခြေအဆင့်	မှတ်ချက်
	ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်		
၇	လေပြင်းမုန်တိုင်း နှင့်မိုးများလွန်း ခြင်း	များ	မာန်အောင်ကျွန်းပေါ်တွင် တည်ရှိသောကြောင့်ဘင်္ဂလား ပင်လယ်အော်တွင် ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသော မုန်တိုင်းနှင့် ဆက်စပ်အန္တရာယ်များကြုံ တွေ့ရနိုင်ပါသည်၊
၈	မီးဘေး	အနည်းငယ်	နွေရာသီတွင်အန္တရာယ်ရှိနိုင်ပါသည်။
၉	မြေဆီလွှာဆုတ် ယုတ်ခြင်း	အသင့် အတင့်	ဓါတ်မြေဩဇာကို တိုင်းအတာတစ်ခုအထိ သုံးစွဲလာကြ သောကြောင့် မြေဆီလွှာအရည် အသွေးကိုထိခိုက် လာပါ သည်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ဆင်းရဲသောမိသားစုအများစုသည် မြေယာ၊ ပုံမှန်ဝင်ငွေနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း နည်းပါးခြင်းကြောင့်စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှုကိုကြုံတွေ့ရနိုင်ပါသည်။ အလယ်အလတ် တန်းတောင်သူများနှင့် တောင်သူကြီးများသည် ၎င်းတို့၏လယ်ယာမြေများတွင် လေမုန်တိုင်း ကျရောက်ချိန်တွင်မိုးများစွာ ရွာသွန်းခြင်းနှင့်သီးနှံဖျက်ပိုးကဲ့သို့သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း လျော့ကျစေနိုင်မှု အခြေအနေ မြင့်မားနေပါသည်။ ထို့ပြင် တောင်သူ အများစုသည် ဓါတ်မြေဩဇာသုံးစွဲလာကြသောကြောင့် မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးကို အတိုင်းအတာ တစ်ခုအထိ ထိခိုက်လာပါသည်။ အချုပ်အားဖြင့် မုန်တိုင်းကျရောက်နိုင်မှုနှင့် ဝမ်းစာမဖူလုံမှုမှာ ကျေးရွာအတွက် ထိခိုက်လွယ်နိုင်ဆုံးသော အန္တရာယ်များပင်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၅.၄။ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

ဇယား (၉) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့် အုပ်စု

စဉ်	အဖွဲ့	အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင် ခြေ အဆင့်	မှတ်ချက်
၁	အမျိုးသမီး ဦးဆောင် သော ဆင်းရဲသား အဖွဲ့	များ	စားနပ်ရိက္ခာ လုံလောက်မှု မရှိခြင်းနှင့် ကျန်းမာရေး၊ လူမှု ရေး ပြဿနာများ ကြုံတွေ့ရနိုင်
၂	မြေယာမဲ့ ဆင်းရဲသား ကျဘန်း မိသားစုများ	အသင့်အတင့်	ရာသီအလိုက် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများသာ အားထားနေရ သဖြင့် ပုံမှန်ဝင်ငွေရနိုင်သော အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း များနည်းပါးခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာလုံလောက်မှု မရှိခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ ရနိုင်
၃	ဆင်းရဲသားတောင်သူ များ အဖွဲ့	အသင့်အတင့်	မိုးရေချိန်များလွန်းခြင်း၊ရေကြီးခြင်း၊ သီးနှံနှင့်တိရစ္ဆာန် ရောဂါ၊စားနပ်ရိက္ခာ လုံလောက်မှုမရှိခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ ရနိုင်
၄	လူငယ်အဖွဲ့	အသင့်အတင့်	အခြားဒေသသို့သွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြသဖြင့် မူးယစ် ဆေးဝါးနှင့် အခြား ကူးစက်ရောဂါများအန္တရာယ် ကြုံ ရနိုင်
၅	အဖိုးအဖွား များ	အသင့်အတင့်	ကျေးရွာလူဦးရေ၏၂၁.၉၇%ရှိပါသည်။တနည်းအားဖြင့် လူ(၅)ဦးရှိတိုင်း(၁)ဦးမှာ အသက်(၆၀)ကျော် အဖိုးအ

စဉ်	အဖွဲ့	အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ အဆင့်	မှတ်ချက်
			ဖွားများဖြစ်နေသော်လည်း ၄င်းတို့ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရေး အတွက်ကျေးရွာသားများတွင်သာမက အစိုးရတွင်လည်း ဘာအစီ အစဉ်မှ မရှိသေးပါ။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မြေယာမဲ့ဆင်းရဲသား ကျဘန်းမိသားစုများသည် ရာသီအလိုက် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများသာအားထား နေရသဖြင့်ပုံမှန်ဝင်ငွေရနိုင်သော အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာ လုံလောက်မှုမရှိခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ရနိုင်ပါသည်။ လူငယ်များအဖွဲ့သည် အခြားဒေသသို့သွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြသဖြင့် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ အန္တရာယ်နှင့်ကြုံတွေ့နိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာလူဦးရေ၏ ၂၁.၉၇%သည် အသက်(၆၀)ကျော် အဖိုး အဖွားများ ဖြစ်နေသော်လည်း ၄င်းတို့၏ကျန်းမာရေး၊ စားဝတ်နေရေး၊ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရေးများ အတွက်ကျေးရွာသားများတွင်သာမက အစိုးရတွင်လည်း တိကျသေချာသောအစီအစဉ်များ မရှိသေး သော ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်သူများဖြစ်ကြပါသည်။

၂။ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

၂.၁။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများအခြေအနေ

၂.၁.၁။ ကျေးရွာတွင်းရှိလူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၀) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ ကျား	မ	ပေါင်း	အဓိကဆောင်ရွက် သော လုပ်ငန်း	စတင်ဖွဲ့စည်း သည့် ပုဂ္ဂိုလ်
၁	လူပျို၊ အပျိုအဖွဲ့	၂၁	၂၉	၅၀	လူမှုရေးကဏ္ဍ	ကျေးရွာသားများ
၂	ကလျာဏကာရီ	၇	-	၇	ဘာသာရေးကဏ္ဍ	ကျေးရွာသားများ
၃	ဘောလုံးအသင်း	၃၀	-	၃၀	လူမှုရေးကဏ္ဍ	ကျေးရွာသားများ
၄	အရံမီးသတ်တပ်ဖွဲ့	၂	-	၂	မီးဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်တားဆီးပေး	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး
၅	ဂေါပကအဖွဲ့	၁၀	-	၁၀	ဘာသာရေးလုပ်ငန်း များ	ကျေးရွာသားများ
၆	သာရေးနာရေးအဖွဲ့	၅	-	၅	လူမှုရေးကဏ္ဍ	ကျေးရွာသားများ
၇	ဆေးခန်းကော်မတီ	၇	-	၇	ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ	ကျေးရွာသားများ
၈	စိုက်/ဘဏ်	၃	-	၃	စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ ကဏ္ဍ	ကျေးရွာသားများ
၉	ကျောင်းကော်မီတီ	၇	-	၇	ပညာရေးကဏ္ဍ	ကျေးရွာသားများ
၁၀	အမျိုးသမီးရေးရာ	-	၅	၅	အမျိုးသမီးကဏ္ဍ	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး
၁၁	ပြည်သူ့စစ်	၁၇	-	၁၇	ကျေးရွာကာကွယ်ရေးအဖွဲ့	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး
၁၂	သမဝါ ယမ	၅၂	၁၅	၆၇	စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ ကဏ္ဍ	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး
၁၃	မြစိမ်းရောင်ရန်ပုံငွေကြီးကြပ်ရေးကော်မတီ	၄	၃	၇	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူမှုရေးအဖွဲ့များတွင် ရပ်မိရပ်ဖများ၊ အမျိုးသမီး/အမျိုးသားများနှင့် လူငယ်များပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပြီး လူငယ်များမှာအမြဲတက်ကြွမှုရှိကြပါသည်။ ကျောင်းကော်မီတီကို ရပ်မိရပ်ဖ (၇) ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီးရန်ပုံငွေ(၇)သိန်းခန့်ရှိကာ အတိုး(၅)ကျပ်နှုန်းဖြင့်ပညာရေးအတွက် ကျောင်းသား မိဘများကို ထုတ်ချေးပေးပါသည်။ ကလျာဏကာရီအသင်းကို အဖွဲ့ဝင်(၇)ဦး ဖြင့်ဖွဲ့သည်းထားပြီးအမျိုး၊ဘာသာ၊သာသနာ စောင့်ထိန်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးရေးရာ၊ ပြည်သူ့စစ်၊အရံမီးသတ်တပ်ဖွဲ့တို့ကို မြို့နယ်မှညွှန်ကြားသောကြောင့်သာ ဖွဲ့ထားကြသော်လည်း အမှန်တကယ်တွင် ကျေးရွာအတွက်များစွာ အထောက်အကူမပြုကြပါ။ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်း များအတွက် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှလည်း ဦးဆောင်ကာ ဆောင်ရွက်လျှက်ရှိပြီး၊ အပျိုလူပျိုအဖွဲ့သည် ကျေးရွာသာရေး၊ နာရေး၊ဘာသာရေး လုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

၂.၁.၂။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား(၁၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အပံ့များအတွက် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခြေအနေ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	မရှိ		

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အပံ့များအတွက်မည်သည့် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမှမရှိပါ။

၂.၂။ စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှုအခြေအနေ

၂.၂.၁။ သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

၂.၂.၁.၁။ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား(၁၂) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

စဉ်	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုပမာဏ	အိမ်ခြေ	စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စု %
၁	မြေမဲ့ယာမဲ့	၄၁	၂၃.၈၄%
၂	၀-၂.၅ ဧကအောက် (၁ ဟတ်တာ)	၂၄	၁၃.၉၅%
၃	၂.၅-၅ ဧကကြား(၁-၂ ဟတ်တာ)	၄၄	၂၅.၅၈%
၄	(၅-၁၂.၅) ဧကအထက်(၂-၅ ဟတ်တာ)	၆၀	၃၄.၈၈%
၅	(၁၂.၅) ဧကအထက်(၅ ဟတ်တာအထက်)	၃	၁.၇၅ %
	စုစုပေါင်း	**၁၇၂**	**၁၀၀%**

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ အိမ်ထောင်စုများ၏ ၂၃.၈၄%သည် မြေယာမဲ့များဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားပြီး ဆင်းရဲ၊ချမ်းသာ အဆင့်ခွဲခြားမှု နည်းလမ်တွင်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် ဆင်းရဲသည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူဦးရေ၏ ၁၃.၉၅%သည် မြေယာ(၂.၅)ဧက အောက်ပိုင်ဆိုင်သူများနှင့် ၂၅.၅၈% သည် မြေယာ(၂.၅)ဧကနှင့် (၅)ဧကနှင့်ကြားပိုင်ဆိုင်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၃၄.၈၈% သည် မြေယာ(၅)ဧကနှင့် (၁၂.၅) ဧက ကြားပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်ကြပြီး ၁.၇၅%သည်

မြေယာ(၁၂.၅) ဧက အထက်ပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာ၏မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု အနေဖြင့် ထပ်မံတိုးချဲ့၍ မရတော့သောကြောင့် ကျေးရွာလူထုသည် ဆင်းရဲမှု၊ ထိခိုက် သက်ရောက်လွယ်မှုများမှ လွတ်မြောက်စေရေးနှင့် စီးပွားရေးအနေအထား တိုးတက် ကောင်းမွန် လာစေရန် အလို့ငှာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးအပြင် အခြားအသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများကိုလည်း ရှာဖွေဖော်ထုတ်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

၂.၂.၁.၂။ အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား(၁၃) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

စဉ်	အရင်းအမြစ်	အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု (တနှစ်ပတ်လုံး/ရာသီအလိုက်)
၁	ဆည်	မရှိ		
၂	ရေလွှဲဆည်	မရှိ		
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း	မရှိ		
၄	ဆည်မြောင်း	မရှိ		
၅	အဝီစိတွင်း	မရှိ		
၆	လက်ငင် ရေတွင်း	မရှိ		
၇	စိမ့်စမ်းရေ	မရှိ		

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေရှိနိုင်သောရေအရင်းအမြစ်များမရှိပါ။မြေအောက်ရေ အလွယ်တကူ တူးဖော်နိုင်သော်လည်း မြေအောက်ရေကို စုပ်တင်ရန်အတွက် အင်ဂျင်စက်ဝယ်ရခြင်း၊ စက်သုံးဆီအတွက် ငွေကုန်ကျေးကျများခြင်း၊ သီးနှံများဈေးကွက်မခိုင်မာခြင်းတို့ကြောင့် အရင်းအနှီးနှင့်အကျိုးအမြတ် တွက်ချေ မကိုက်ပါ။

၂.၂.၁.၃။ အဓိကသီးနှံများနှင့်အထွက်နှုန်း

ဇယား(၁၄) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	ဧက	ယူနစ်	သီးနှံထွက်မှု အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့်ကာလ	သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
စပါး	၆၁၉	တင်း	၃၅	၄၅	၄၀	ဝါဆို - သီတင်းကျွတ်	အလယ်အလတ်	အလယ်အလတ်	မိုးရေသောက်
မြေပဲ	၁၃၈.၆	တင်း	၅၀	၆၀	၅၅	ဝါဆို- တော်သလင်း သီတင်းကျွတ်– ပြာသို	အလယ်အလတ်	နိမ့်	အရင်းအနှီးများလွန်း
ငရုတ်	၁၀	ပိဿာ	၁၂၀၀	၁၃၀၀	၁၂၅၀	သီတင်းကျွတ်–	အလယ်အလတ်	အလယ်အလတ်	မိသားစုစားသုံ

သီးနှံ	ဧက	ယူနစ်	သီးနှံထွက်မှု			သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့်ကာလ	သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
			အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျှမ်းမျှ				
ဆေးရွက်ကြီး	၂	ပိဿာ	၉၀၀	၁၁၀၀	၁၀၀၀	ပြာသိုဝါဆို - သီတင်းကျွတ်	အလယ်အလတ်	နိမ့်	ရန်ဈေးကွက်သိပ်မရှိ

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မိုးနှင့်ဆောင်းရာသီတွင် ချဉ်ပေါင်၊ ခရမ်း၊ ပဲတောင့်ရှည်၊ သခွားစသည့် ဟင်းသီးနှံများကို အိမ်သုံးအဖြစ် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စပါးကို မိုးရာသီတွင် တစ်သီးစားအဖြစ် ကုန်းတွင်းလယ်များတွင် စိုက်ပျိုးကြပြီး မိုးရေချိန်သည် တစ်နှစ်လျှင်ပျမ်းမျှ (၂၁၇)လက်မဝန်းကျင် ရရှိသောကြောင့် ရေလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ စပါးအထွက်နှုန်းမှာ (၁)ဧကလျှင် (၄၀)တင်းဝန်းကျင် သာထွက်ရှိသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်များစွာမရဘဲ မိသားစု စားသုံးနိုင်ရန်အတွက်စိုက်ပျိုး ကြပါသည်။ အထွက်နှုန်း ကောင်းသောပြည်မမှစပါးမျိုးများကို စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးကြည့်သော်လည်း မိုးများလွန်းခြင်း၊ စပါးပင်များရေနစ်မြုပ်ခြင်းကြောင့် အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းမှုမရှိခဲ့ပါ။ မြေပဲကို မိုးပဲနှင့် ဆောင်းပဲဟူ၍ တစ်နှစ်လျှင် (၂)ကြိမ်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုးပဲထက် ဆောင်းပဲကို ပို၍ အားထား စိုက်ပျိုးကြပြီး အချို့လယ်မြေများတွင် စပါးရိတ်သိမ်းပြီး ကျန်ရှိသော အစိုဓါတ်ကို အသုံးပြု၍ ဆောင်းပဲကို စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ဧရာတ်သည် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွက် မရှိမဖြစ်သီးနှံဖြစ်ပြီး စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်သူများနှင့် အိမ်ခြံဝန်းကျယ်ဝန်းစွာ ရှိသူများသည် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်စိုက်ပျိုးလေ့ရှိကြပါသည်။ တောင်သူ(၁၃၁)ဦးရှိ၍ တစ်ဦးလျှင် ပျမ်းမျှ စိုက်ပျိုးမြေဧက(၅,၉)ဧက နှုန်းခန့်ပိုင်ဆိုင်ပြီး စိုက်မျိုးမြေဧကစုစုပေါင်း (၇၆၉.၆)ဧကရှိပါသည်။ ပင်လယ်နှင့် (၂)မိုင်ခန့် အကွာတွင်ရှိသော်လည်း လယ်မြေများသည် ကုန်းတွင်းပိုင်းတွင် ရှိသောကြောင့် ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှုမရှိပါ။ အဓိက သီးနှံမှာ စပါးကိုမိုးသီးနှံအဖြစ် စိုက်ပျိုးကြပြီး မြေပဲကိုဆောင်းသီးနှံအဖြစ် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စပါးမျိုးအနေဖြင့် ဒေသမျိုးများဖြစ်သော မနော်ဟရီ၊ ဆင်းသွယ်လတ်၊သီရိတုံ၊ခွန်လေးခွန်၊ မနောသုခနှင့် စိမ်းရွှေလီစပါးမျိုးတို့ကို ဇူလိုင်လတွင် စိုက်ပျိုးကြပြီး နိုဝင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းကြပါသည်။

၂.၂.၁.၄။ လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား(၁၅) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ(လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စုများ)

စက်အမျိုးအစား	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ရွာပိုင်ဆိုင်မှု	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
လက်တွန်းထွန်စက်	၁		
ရွှေလှေ့စက်	၂		
စပါးခွဲစက်	၆		စပါးကြိတ်ခွဲရာတွင်သုံး
ဆန်ဖြူဖွပ်စက်	၆		ကြိတ်ခွဲပြီးဆန်များဆန်ဖြူဖြစ်အောင်ဖွပ်ရာတွင်သုံး

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင်အသုံးပြုရန်အတွက် နွား(၅၄၈) ကောင်ရှိသကဲ့သို့ လက်တွန်းထွန်စက်(၁)စီးနှင့် စပါးချွေလှေ့စက်(၂)စီးရှိပါသည်။ စပါးခွဲစက်ရှိပြီး ကြိတ်ခွဲပြီး စပါးများ၏အရောင်မှာ အဖြူရောင်မရှိဘဲ ချက်စားလျှင်လည်းအရမ်း မာသောကြောင့် ဆန်များကို ဆန်ဖြူ ဖြစ်အောင်ဖွပ်ရာတွင်သုံးသော ဆန်ဖြူ ဖွပ်စက်(၆)လုံးရှိပါသည်။

၂.၂.၁.၅။ သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား(၁၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေနိုင်သည့်အခွင့်အလမ်းများ

စဉ်	အခွင့်အလမ်း	ရှိ/မရှိ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
၁	စိုက်ပျိုးမြေ (မြေဩဇာအတင့်အသင့်ကောင်း)	ရှိ	တစ်ဧကလျှင် စပါးတင်း(၄၀)ခန့်ထွက်ရှိပါသည်။ ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသော နည်းပညာနှင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိပါက ပိုမိုအကျိုးဖြစ်ထွန်း နိုင်ပါသည်။
၂	ချေးငွေရရှိမှု	ရှိ	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှအတိုးနှုန်း ၄၂ ပြားဖြင့် လယ်တစ်ဧကလျှင် တစ်သိန်းနှုန်းဖြင့် ထုတ်ချေးပြီး ဆောင်းသီးနှံအတွက် လယ်သမားတစ်ဦးလျှင် တစ်ဧကနှစ်သောင်း နှုန်းဖြင့် ထုတ်ချေးပါသည်။ထို့ပြင်မြို့နယ်သမဝါယမအသင်းမှ အားမာန်သမအသင်း (မွေးမြူရေး)နှင့် လယ်/ထွေအသင်းအား ဖွဲ့စည်းပေးပြီး အားမာန်အသင်းဝင် တစ်ဦးလျှင် အတိုးနှုန်း(၁)ကျပ်ဖြင့် ချေးငွေကျပ်ရှစ်သောင်းကို လည်းကောင်း၊ လယ်/ထွေအသင်းဝင် တစ်ဦးလျှင် အတိုးနှုန်း ၁ ကျပ်ဖြင့် ကျပ်တစ်သိန်းကိုလည်းကောင်း ထုတ်ချေးပါသည်။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန၏မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းမှလည်း အတိုးနှုန်း(၁)ကျပ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ငွေထုတ်ချေးပေးပါသည်။
၃	သွင်းအားစု လက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	မာန်အောင်မြို့နယ်တွင်အလွယ်တကူဝယ်ယူအသုံးပြုနိုင်
၄	စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်ကုန်နှင့်ကုန်စည် ရောင်းဝယ်မှု	ရှိ	မာန်အောင်မြို့နယ်နှင့် အနီးအနားကျေးရွာများသို့ အလွယ်တကူ ရောင်းချနိုင် ပါသည်။
၅	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး	ရှိ	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်၍အလွယ်တကူ ဈေးကွက်သို့ ရောင်းချနိုင်

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေများသည် မြေဩဇာအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး မိုးတွင်းကာလတွင် ရေလုံလောက်စွာ ရရှိပါသည်။ ထုတ်ကုန် ပိုမိုထွက်ရှိစေရန်အတွက် တစ်နှစ်လျှင် နှစ်သီးစားစိုက်ပျိုးရေးပြုလုပ်နိုင်ရန် နွေရာသီ၌သွင်းရေလိုအပ်ပါသည်။ မြေအောက်ရေ အလွယ်တကူတူးဖော် နိုင်သော်လည်း မြေအောက်ရေကို စုပ်တင်ရန်အတွက် အင်ဂျင်စက်ဝယ်ရခြင်း၊ စက်သုံးဆီအတွက် ငွေကုန်ကျေးကျများခြင်း၊ သီးနှံများ ဈေးကွက်မခိုင်မာခြင်းတို့ကြောင့် အရင်း အနှီးနှင့်အကျိုးအမြတ် တွက်ချေမကိုက်ပါ။ ချေးငွေအတွက် မာန်အောင်မြို့မြန်မာ့ လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ မြို့နယ်သမဝါယမအသင်းနှင့် မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းတို့ထံမှချေးယူရရှိနိုင်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်ကုန်များကို မာန်အောင်မြို့သို့ရောင်းချနိုင်ရန် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်၍ အလွယ်တကူ ဈေးကွက်သို့တင်ပို့နိုင်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သော(၅)နှစ်ခန့်က ဆေးရွက်ကြီးသည် ဈေးကွက်ကောင်းမွန်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံခြားအထိတင်ပို့ခဲ့သော်လည်းယခုအခါ ဈေးကွက်ပျက်သွားပြီး ဝယ်ယူမည့်သူနည်းသွားပါသည်။ သီးနှံနှစ်သီး စားစနစ်ဖြင့် ဈေးကွက်ဝင် သီးနှံများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်းမှာ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အလားအလာများဖြစ်ပါသည်။

၂.၂.၁.၆။ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၁၇)သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

စဉ်	ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
၁	မြေယာအသုံးချနိုင်မှု	စိုက်ပျိုးမြေ ထပ်မံတိုးချဲ့၍မဖြစ်နိုင်ခြင်း
၂	ငွေကြေးအရင်းအနှီးလက်လှမ်းမီမှု	စီးပွားဖြစ်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် လိုအပ်သလောက်ချေးငွေ မရရှိနိုင်
၃	သွင်းအားစုတတ်နိုင်မှု	သွင်းအားစုများကို လိုအပ်သလောက် အချိန်မီမြှုပ်နှံရန် လယ်သမား များတွင် အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာမရှိ
၄	စိုက်ပျိုးရေရရှိမှု	နွေရာသီ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရေးစနစ်အတွက် အရင်း အမြစ် မရှိ
၅	မိုးရေချိန်မလုံလောက်မှု	တစ်ချို့နှစ်များတွင်မိုးဦးကျချိန်နောက်ကျတတ်ပါသည်။
၆	ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကျရောက်မှု	စပါး၊မြေပဲတွင်ကျရောက်တတ်ပြီးတောင်သူများတွင်သီးနှံ ကာကွယ် ခြင်း နှင့်ဆိုင်သော အသိပညာ နည်းပါးခြင်း
၇	နည်းပညာရရှိနိုင်မှု	သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနမှ လုံလောက်သော ပံ့ပိုးမှု မရခြင်း
၈	ဈေးနှုန်းမတည်ငြိမ်မှု၊ငွေကြေး ဖောင်းပွမှုနှင့်ဈေးကွက်မငြိမ် သက်မှု	သီးနှံဈေးကွက်အတက်အကျဖြစ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေထွက်ကုန်များပြည်မကိုတင်ပို့ရန် ပင်လယ်ရေလှိုင်းကြီးချိန်တွင် ကြန့်ကြာတတ်ခြင်း
၉	အစိုးရမူဝါဒနှင့် ပံ့ပိုးပေးမှု	လယ်သမားများအား အကာအကွယ်ပေးသောမူဝါဒ အစိုးရတွင်မရှိသေးခြင်း(ဥပမာ-သဘာဝဘေးကြောင့်သီးနှံများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးချိန်တွင် အစိုးရပိုင်းမှ အကူအညီမရရှိခြင်း)

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာပိုင်စိုက်ပျိုးမြေသည် အခြားကျေးရွာမှပိုင်ဆိုင်သော စိုက်ပျိုးမြေများနှင့် တစ်ဆက်တည်းရှိသောကြောင့် ထပ်မံတိုးချဲ့၍မရနိုင်တော့ပါ။ ခေတ်မှီသော စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များနှင့် အလှမ်းကွာဝေးလွန်းပြီး မိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်များကိုသာ အသုံးပြုစိုက်ပျိုးနေခြင်းကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းမကောင်းပါ။ စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေကို အသင့်အသင့် ရရှိနိုင်သော်လည်းတောင်သူများအနေဖြင့် လုံလောက်သောငွေပမာဏမရရှိနိုင်ပါ။ သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်အတွက် ရေအရင်းအမြစ်မရှိသောကြောင့် တစ်သီးစားစနစ်ကို သာကျင့်သုံးနေရပါသည်။ နည်းပညာနှင့်ပတ်သက်၍ ဗဟုသုတနည်းပါးသောကြောင့် သီးနှံဖျက်ပိုးများနှင့် ရောဂါကျရောက်မှု မှကာကွယ်ရန်အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ ယုံကြည်စိတ်ချရလောက်သော ဈေးကွက် မရှိသောကြောင့် သီးနှံလုပ်မှုများသော်လည်း ထိုက်သင့်သလောက် အကျိုးအမြတ်မရကြပါ။ ထို့ပြင်အစိုးရတွင်လယ်သမားများအား အကာအကွယ်ပေးသော မူဝါဒနှင့် နည်းဥပဒေများမရှိသေး သောကြောင့် တောင်သူများအနေဖြင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့်သာ ရုန်းကန်နေရပါသည်။

၂.၂.၂။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

၂.၂.၂.၁။ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

ဇယား(၁၈) မွေးမြူရေးပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း(အိမ်ထောင်စု)

မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး		
နွား	၁၂၅	(၁၂၅)အိမ်ထောင်စုမှ (၅၄၈)ကောင်မွေးမြူထားပါသည်။
ဝက်	၂၅	(၄၈)ကောင်မွေးမြူထားပါသည်။
ဆိတ်	၂	(၁၇)ကောင်မွေးမြူထားပါသည်။
ဘဲ	၃၃	(၁၅၀)ကောင်မွေးမြူထားပါသည်။
ကြက်	၁၂၁	(၁၃၁၈)ကောင်မွေးမြူထားပါသည်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ဝက်မွေးမြူရေးသည် ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများအတွက် အကျိုးရှိသော လုပ်ငန်းဖြစ်သောကြောင့်(၂၅)အိမ်ထောင်စုသည်ဝက်မွေးကြပါသည်။အိမ်ထောင်ရှင် အမျိုးသမီးများ အနေဖြင့် မိသားစုအိမ်မှုလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရင်း အလွယ်တကူမွေးမြူ၍ ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့နိုင်သော် လည်းတစ်ခါတစ်ရံတွင်ဖွဲ၊ဆန်ကွဲဈေးနှုန်းကြီးမားခြင်းဝက်ရောဂါများကျရောက်တတ်ခြင်းတို့ကြောင့် အမြတ်နည်းပါးတတ်ပါသည်။ နွားများမွေးမြူ၍ ဒေသတွင်းနှင့် အခြားဒေသများသို့ ရောင်းချခြင်း သည်လည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းသော လုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ နွားပိုင်ဆိုသည့် အိမ်ထောင်စု မှာ(၁၂၅)အိမ် ရှိပါသည်။ နွားမွေးမြူရေးသည်ကျေးရွာသားများအတွက် အကျိုးအမြတ်များသောလုပ်ငန်းဖြစ်သော် လည်းဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စုများအတွက် အခက်အခဲမှာနွားဝယ်ယူရန် အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ခြင်း နှင့်ရံဖန်ရံခါ နွားရောဂါကျရောက်တတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆိတ်ကိုအိမ်(၂)အိမ်မှမွေးမြူ၍ဘဲကို အိမ်ထောင်စု(၃၃)အိမ်မှ မွေးမြူကာအဓိကအားဖြင့် အသားအတွက်မွေးမြူကြပါသည်။ ကြက်မွေး မြူရေးလုပ်ငန်းကိုအိမ်တိုင်နီးပါး မွေးမြူကာအများဆုံးအကောင်(၃၀)အထိမွေးမြူသော အိမ်ထောင် စုများရှိပါသည်။ အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော်ကျေးရွာသည် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို အတော်အသင့် အား ထားသောကျေးရွာဖြစ်ပါသည်။

၂.၂.၂.၂။ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ

စဉ်	အခွင့်အလမ်းများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
၁	တိရစ္ဆာန်အစားအစာ	တိရစ္ဆာန်များအတွက်ကောက်ရိုးနှင့်ရွာအနီးအနားတွင်ပေါက်ရောက်သော အပင်များပေါများစွာရှိခြင်းကြောင့် အစားအစာ ဖူလုံမှုရှိခြင်း၊
၂	သွင်းအားစုဈေးကွက်	တိရစ္ဆာန်အတွက် လိုအပ်သောဆေး/အစာများကို မာန်အောင်မြို့တွင်ရရှိနိုင်ခြင်း
၃	ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာဈေးကွက်	မာန်အောင်မြို့ တိမွေး/ကုဦးစီးဌာန၊
၄	ထုတ်ကုန်ဈေးကွက်	ပွဲစားထံအလွယ်တကူ ရောင်းချနိုင်ခြင်း(သို့) မာန်အောင်မြို့သို့ သွားရောက် ရောင်းချနိုင်ခြင်း
၅	ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	မာန်အောင်မြို့ရှိ အပေါင်ဆိုင်များနှင့်အားမာန်သမအသင်း၊ မြစိမ်းရောင် စီမံကိန်း

စဉ်	အခွင့်အလမ်းများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
၆	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး	နေ့စဉ်ပုံမှန် မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊ ကားများပြေးဆွဲသဖြင့် ဈေးကွက်သို့ အချိန်မှီ တင်ပို့နိုင်

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသည်မာန်အောင်ကျွန်းပေါ်တွင်တည်ရှိသောကြောင့် တစ်နှစ်လျှင် မိုးရေချိန်လက်မ (၂၁၇)ဝန်းကျင်ရရှိပြီး နွယ်မြက်သစ်ပင်များ ကောင်းမွန်စွာရှင်သန်ပေါက်ရောက်နိုင်၍ နွားများအတွက် အစာအဖြစ်အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်ပါသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် နွားမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကျေးရွာအတွက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နိုင်မည့် အကျိုးအမြတ်များသော လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ နွားတစ်ကောင်လျှင် (သုံးသိန်းကျပ်မှ တစ်ဆယ့်နှစ်သိန်း)ကျပ် အထိ အရွယ်အစားနှင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ပေါ်မူတည်၍ဈေးကောင်းရှိနိုင်ပြီး အထီးသည် အမထက် ဈေးကောင်းရပါသည်။ နွားကိုပင်လယ်ရေလမ်းမှတဆင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နှင့်အခြားနိုင်ငံများသို့ ပွဲစားများမှတဆင့်တရားဝင်နှင့် တစ်ခါတစ်ရံ တရားမဝင် တင်ပို့ရောင်းချကြပါသည်။

၂.၂.၂.၃။ မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၂၀) မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

စဉ်	အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
၁	နည်းပညာအားနည်းခြင်း	စီးပွားဖြစ်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး၊ စီမံခန့်ခွဲမှု စသည့် နည်းပညာနှင့် ဗဟုသုတတို့ အားနည်းခြင်း
၂	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်	နွားမျိုးကောင်းမျိုးသန့် ဝယ်ယူမွေးမြူရန် အရင်းအနှီးများခြင်း၊ ၄င်းမျိုးကောင်းနွားများသည် ဒေသရေမြေရာသီနှင့် မကိုက်ညီဟုအထင်ရှိနေကြခြင်း
၃	ရောဂါကျရောက်တတ် ခြင်း	တိရစ္ဆာန်အသိပညာနည်းပါးခြင်း နှင့်ကာကွယ်ဆေးပြည့်မီစွာ ထိုးနှံလေ့မရှိခြင်း
၄	ဈေးငွေ	တိရစ္ဆာန်တိုးတက်မွေးမြူရန်အတွက်လိုအပ်သော ဈေးငွေဝန်ဆောင်မှုများ လက်လှမ်းမမှီခြင်း
၅	ပြည်မနှင့်လမ်းပန်းဆက် သွယ်ရေးအခက်အခဲရှိခြင်း	သီးခြားရပ်တည်နေသောကျွန်းဖြစ်သောကြောင့်တစ်ပတ်လျှင်စက်လှေအသွားအပြန်(၃)ခေါက်မှအပပြည်မနှင့်လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲရှိပါသည်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်ဆင်းရဲသားမိသားစုများ အတွက်တိရစ္ဆာန်များစီးပွားဖြစ်မွေးမြူနိုင်ရန် လုံလောက်သော ဈေးငွေစနစ်မရှိသေးပါ။ ကျေးရွာသားများသည် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်မွေးမြူရေးအသိပညာ ဗဟုသုတအားနဲခြင်းနှင့် ၄င်းမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များသည် ဒေသရေမြေရာသီနှင့်မကိုက်ညီဟု အထင်ရှိနေကြခြင်းတို့ကြောင့် ဒေသမျိုးများကိုသာမွေးမြူနေကြရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ရောဂါဆိုးဆိုးရွားရွားကျရောက်ချိန်တွင် ကာကွယ်ကုသသော နည်းပညာများအလှမ်းကွာဝေးခြင်းနှင့် မိမိတို့ဘာသာ ဆေးမီးတိုများဖြင့်ကုသခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး အသိပညာနှင့် ပတ်သက်၍တိမွေးကုဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုအားနည်းခြင်းတို့ကြောင့်မလိုအပ်ဘဲ တိရစ္ဆာန်

များဆုံးရှုံးမှုများနှင့် ကြုံတွေ့ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ နွားများကို ပြည်တွင်းပြည်ပသို့ ဈေးနှုန်းမြင့်မား စွာဖြင့်ရောင်းချနိုင်သောလည်း တစ်ခါတစ်ရံတွင်ဈေးကွက်ပျက်ခြင်း ဈေးနှိမ်၍ဝယ်ယူခြင်းများ ကြုံတွေ့ရပါသည်။ အကောင်းဆုံးမှာ တိကျသေချာသောနည်း ဥပဒေများဖြင့်တရားဝင် ပြဋ္ဌါန်းပေး နိုင်ပါကနွားမွေးမြူသူများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်ပါသည်။ နွားမွေးမြူသူအများစုသည် ဈေးနှုန်းမြင့်မားသောကြောင့် ၄င်းတို့ပိုင်ဆိုင်သော နွားများကို တစ်ကောင်ပြီးတစ်ကောင် ရောင်း ထုတ်ကြရာကျေးရွာတွင် နွားဦးရေသည်တဖြည်းဖြည်းလျော့နည်းလာပါသည်။ ဆင်းရဲသား မိသားစု များအနေဖြင့် ဈေးနှုန်းမြင့်မားသော နွားမျိုးများ ဝယ်ယူနိုင်ရန်အခက်အခဲများစွာရှိကြပါသည်။

၂.၂.၃။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

၂.၂.၃.၁။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန် လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့်ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	-	-	-	
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	၆	-	၆	(လတ်)စပါးစက်+ဆန်ဖြူဖွပ်စက် လုပ်ကိုင်သူများ
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး	-	-	-	
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း	၇			(နိမ့်)ပန်းရံ+လက်သမား
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	၂	၂	၂	(မြင့်)ပန်းဘဲလုပ်ငန်း
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊အလှပြင်၊အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊သင်တန်းပေးသူ)				
၇	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	၅			(လတ်)အိမ်ဈေးဆိုင်
၈	ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း	-	-	-	
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး	၁	၁	၂	(မြင့်)မာန်အောင်သို့လိုင်းကား ပြေးဆွဲခြင်း
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း	-	-	-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန် လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့်ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	အပါအဝင် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှား ရမ်းခြင်း နှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း များ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ် ရေး နှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)		၁	-	(လတ်)အုပ်ချုပ်ရေး
၁၃	ပညာရေး	၄		-	(လတ်)မူလတန်းပညာရေး
၁၄	ကျန်းမာရေး	၂		-	(လတ်)ကျန်းမာရေး
၁၅	လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၆	အခြားကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင် များ(အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်း များမှအပ)	၁၈	၂၃	၂၃	(နိမ့်)ရာသီအလိုက်လုပ်ငန်း များ ဖြစ်သည့် လယ်ယာလုပ် ငန်းခွင်တွင်အငှားလိုက် ခြင်း၊ လမ်းခင်းခြင်း၊ဥယျာဉ်ခြံပေါင်း ရှင်းခြင်း၊ ကွမ်းသီးခူးခြင်း၊ ထင်းရှာခြင်း လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူများ
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင်လုပ်ကိုင်သူ များ		၂၄+၁၀	-	(လတ်)ရန်ကုန်သို့ (၂၄)ဦး ရွှေ ပန်းတိမ်အပါအဝင်ကုမ္ပဏီ များတွင်အလုပ်လုပ်ရန်နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့(၆)ဦးနှင့် မလေး ရှားသို့ (၄)ဦး အလုပ် ကြမ်း လုပ်ကိုင်ရန်သွား ရောက်
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	**၄၅**	**၆၁**	**၃၃**	

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာရှိကျပန်းလုပ်သားများသည် ထင်းခုတ်ခြင်း၊ လမ်းခင်းခြင်း၊ မျှစ်ချိုးခြင်း၊ ဝါးခုတ်ခြင်း၊ ဥယျာဉ်ခြံပေါင်းရှင်းခြင်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြ၍ တစ်နေ့လျှင် (၂၀၀၀)ကျပ်မှ (၃၅၀၀) ကျပ်အထိ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား အလိုက်ရရှိကြပါသည်။ သို့သော် တစ်နှစ် ပတ်လုံးပုံမှန်ဝင်ငွေရသော အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များကိုသယ်ယူ၍ မာန်အောင်မြို့သို့ ရောင်းချနိုင်ရန် လိုင်းကား (၁)စီး ရှိပါသည်။ ထိုင်းနှင့် မလေးရှားသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူ(၁၀)ဦး နှင့်ရန်ကုန်မြို့တွင် ရွှေပန်းတိမ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် စက်ရုံများတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သူ (၂၄) ဦးရှိပါသည်။

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ၊ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

အခွင့်အလမ်းများ	ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ကျေးရွာသည်ပင်လယ်နှင့်(၃)ကီလိုမီတာခန့် အကွာတွင် တည်ရှိသော ကြောင့် ရေငန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နိုင်	အရင်းအနှီးမရှိခြင်း၊အတွေ့အကြုံမရှိခြင်း၊နည်းပညာအားနဲခြင်း
အလုပ်ကြမ်းလုပ်သားများကျေးရွာတွင် ပေါများစွာရှိနေခြင်း	ကျပန်းလုပ်ငန်းများအဖြစ်လမ်းခင်းခြင်း၊စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နိုင်သော်လည်း တစ်နှစ်ပတ်လုံးပုံမှန်ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းရှားပါးခြင်း။
နွားများကို ဝယ်ယူ၍ အခြားဒေသများသို့သွားရောက်ရောင်းချနိုင်ခြင်း	အရင်းအနှီးမရှိခြင်း၊အတွေ့အကြုံမရှိခြင်း၊အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရေငန်ငါးဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းသည် မြေမဲ့ယာမဲ့နှင့် ကျပန်းလုပ်သားများ အတွက်ဝင်ငွေရနိုင်သော လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး ကျေးရွာနှင့်(၂)မိုင်ခန့် ကွာသောပင်လယ်ပြင်တွင်ရေသယံဇာတများစွာရှိပါသည်။ သို့သော်ကျေးရွာပိုင် ငါးဖမ်းစက်လှေများ ပင်လယ်ကမ်းစပ်တွင်ထားရန် လုံခြုံမှုမရှိခြင်း၊ နည်းပညာ၊ ငွေအရင်း အနှီးမရှိခြင်းနှင့်လုပ်ငန်းအသစ်တစ်ခုကို စွန့်ဦးတီထွင် လုပ်ကိုင်နိုင်သော အတွေ့အကြုံမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ရေငန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို အကောင်အထည် မဖော်နိုင်ကြပါ။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အသက်အရွယ်များစွာရှိသော်လည်း ၎င်းတို့တွင် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုနိုင်လောက်သော နည်းပညာများအားနည်းခြင်း၊ အဆက်အသွယ်များမရှိခြင်းတို့ကြောင့် စီးပွားဖြစ်အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းများမလုပ်ကိုင်နိုင်ကြပါ။ ဒေသတွင်းနွားများရောင်းဝယ်ခြင်းဈေးကွက်သည် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုအနေဖြင့်ရှိနေသော်လည်း ကျေးရွာသားများသည် အရင်းအနှီးမရှိခြင်း၊ အတွေ့အကြုံမရှိခြင်း၊ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်းတို့ကြောင့် မာန်အောင်နှင့် ကျောက်ဖြူမြို့များမှ ပွဲစားများမှတဆင့် ရောင်းချနေကြရပါသည်။

၂.၃။ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား(၂၃) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

စဉ်	ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
၁	ကျေးရွာမှအကွာအဝေး (ကီလိုမီတာ)	မာန်အောင်မြို့နယ်ဈေးသို့ (၁၀)ကီလိုမီတာ	မာန်အောင်မြို့နယ်ဈေးသို့(၁၀)ကီလိုမီတာ
၂	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်း ကြောင်း	လိုင်းကား၊မော်တော်ဆိုင်ကယ်	လိုင်းကား၊ မော်တော် ဆိုင်ကယ်
၃	ရရှိနိုင်သောကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ	အမယ်မျိုးစုံ(အစားအစာ၊ အဝတ်အစား၊ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်း၊ သယ်ယူပို့ ဆောင်ရေးပစ္စည်း၊	အမယ်မျိုးစုံ(အစားအစာ၊ အဝတ်အစား၊ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်း၊ သယ်ယူ ပို့ဆောင် ရေးပစ္စည်း၊

စဉ်	ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
၄	ဈေးအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	ဈေးအဆောက်အဦးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပါသည်။ ပုံမှန်ဈေး ဖြစ်ပြီးဆိုင်ကယ်၊ ကား၊လိုင်းကား ဖြင့်သွားနိုင်၊	ဈေးအဆောက်အဦးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန် ပါသည်။ ပုံမှန်ဈေး ဖြစ်ပြီး ဆိုင်ကယ်၊ ကား၊ လိုင်းကား ဖြင့်သွားနိုင်၊

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာသည်မာန်အောင်မြို့နှင့် (၁၀) ကီလိုမီတာဝေးကွာသော်လည်း တစ်နှစ်ပတ်လုံးမြေသားလမ်းမှတဆင့် ကျောက်ခင်းလမ်းကိုအသုံးပြု ဆိုင်ကယ်များဖြင့် သွားရောက်နိုင်သော်လည်း မိုးတွင်း ကာလတွင် ကျွန်းပတ်လမ်းနှင့်ကျေးရွာကြားရှိ မြေသားလမ်း(၁)မိုင်ခန့်မှာ ရွံ့နွံများထူပြောသောကြောင့် ကားများကျေးရွာအထိသွားလာ၍မရပါ။ မာန်အောင်မြို့တွင် အိမ်ဆိုင်များနေ့စဉ်ဖွင့်လှစ်ခြင်း မြို့မဈေးရှိခြင်းတို့ကြောင့် ကျွန်းပေါ်ရှိကျေးရွာ(၁၃၇)ရွာစလုံး၏ ကုန်စည်များဖလှယ်ရာ အဓိကနေရာတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ မြို့ပေါ်တွင် ဆန်ပွဲရုံများ၊ ငါးပုဇွန် အဝယ်ဒိုင်များ၊ စားသောက်ဆိုင်များ၊ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းအရောင်းဆိုင်များ၊ ဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်း များဆေးဆိုင်များကို အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမီနိုင်ပါသည်။ မြို့ပေါ်တွင် တည်းခိုခန်း(၃)ခု ရှိသော်လည်း ဟိုတည်များ၊ လယ်ယာသုံးစက်ပစ္စည်း(ဥပမာ–လက်တွန်းထွန်စက်) အရောင်းဆိုင်များနှင့် အထူးကုဆေးခန်းများမရှိကြပါ။ မြို့မဈေးသည် တစ်ထပ်ဆိုင်ခန်းတွဲများနှင့် ဖွဲ့စည်းထား၍ ကုန်စိမ်းတန်း၊ သားငါးတန်း၊ ကုန်ခြောက်တန်း၊ အဝတ်အထည်တန်းနှင့် စက်ချုပ်ဆိုင်တန်းများရှိကြပြီး အဆောက်အဦး၏ အရည်အသွေးမှာ အလယ်အလတ်အဆင့်ရှိပါသည်။

၂.၄။ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား(၂၄) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

စဉ်	ချေးငွေ/အကြွေး ရနိုင်သောနေရာ	ငွေကြေး အထောက်အပံ့	ပြန်လည်ပေးဆပ်မည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (တစ်နှစ်)	အပေါင်ခံပစ္စည်း	လက်လှမ်းမီမှု အနေအထား
၁	မြစိမ်းရောင် စီမံကိန်း	ချေးငွေ	၁၂ လ	၁၂%	မလို	အဖွဲ့စည်းမျဉ်း
၂	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုး ရေးဘဏ်	ချေးငွေ	၁၂ လ	၄.၈%	မလို	ပုံသေစည်း မျဉ်း
၃	အပေါင်ဆိုင်	ချေးငွေ	တိကျသော ကာလ	၄၈%	လိုအပ်	ပုံသေစည်း မျဉ်း
၄	မြို့နယ်သမဝါ ယမ	ချေးငွေ/စုငွေ	၆လ	၁ ကျပ်	မလို	ပုံသေစည်း မျဉ်း
၅	မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ	ချေးငွေ	တိကျသော ကာလ	၆၀–၁၂၀%	မလို	လိုသလောက် မရနိုင်

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ချေးငွေရရှိမှုနှင့် ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ကျေးရွာသားများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများအတွက်အရေးကြီးပါသည်။ ကျေးရွာ

သားများအတွက် ချေးငွေရရှိနိုင်သောအသင်းအဖွဲ့များမှာ မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း၊ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ ဖြိုးရေးဘဏ်၊ မြို့နယ်သမဝါယမ မိတ်ဆွေ/ဆွေမျိုးများတို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ချေးငွေရတနာရှိ သူများ အတွက် မာန်အောင်မြို့နယ်ရှိ ပုဂ္ဂလိကအပေါင်ဆိုင်များတွင် ချေးငွေရရှိနိုင်ပြီးမြို့ပေါ်တွင် ပုဂ္ဂလိ ကအပေါင်ဆိုင်စုစုပေါင်း (၂၈) ခုအထိရှိပါသည်။ လယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထား(ပုစံ-၇)ရှိ သောတောင်သူများ အနေဖြင့် မာန်အောင်မြို့နယ်တွင်ရှိသော MADB ဘဏ်မှ ဘဏ်ချေးငွေရရှိ နိုင် ပါသည်။ ကျေးရွာစိုက်ဘဏ် ကော်မတီ ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် MADB ဘဏ်မှ လယ်သမား (၆၅)ဦးမှ ချေးငွေများ ချေးယူထားကြပါသည်။ တောင်သူတစ်ဦးမှ တစ်ဧကလျှင် ငွေကျပ်(၁)သိန်းနှုန်းဖြင့် အများဆုံး(၁၀)ဧကအတွက် ချေးယူရရှိနိုင်ပါသည်။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန၏ မြစိမ်းရောင် စီမံကိန်းမှလည်း အတိုးနှုန်း(၁)ကျပ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေး၊ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများအတွက် (၂၀၁၅) ခုနှစ်မှစတင်ပြီးငွေထုတ်ချေးပေးပါသည်။

၂.၅။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းအပါအဝင် ပါတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

၂.၅.၁။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၅) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ

စဉ်	ပြဿနာ	အန္တရာယ်အဆင့် သတ်မှတ်ချက်	ဖြေရှင်းချက်/ရှင်းလင်းချက်
	သဘာဝသယံဇာတများစီမံခန့်ခွဲခြင်း		
၁	မြေဆီသြဇာ	အသင့်အတင့်	မြေဆီလွှာ ထိန်းသိမ်းသည့် စနစ်များကျင့်သုံးသည့် အလေ့အထမရှိသေးပါ
၂	သီးနှံဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါနှိမ်နင်းသော အလေ့အကျင့်များ	အသင့်အတင့်	ဘက်စုံသီးနှံဖျက်ပိုးကာကွယ်နှိမ် နင်းသော နည်းစနစ်များနှင့်အကျွမ်း တဝင်မရှိခြင်း
	ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ		
၃	သစ်တောများပြုန်းတီးလာခြင်း	မြင့်	ထင်းအပါအဝင်သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများအလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးပြုခြင်း
၄	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	ပင်လယ်နှင့်နီးသော ကြောင့် အပူအအေးလွန်ကဲ မှု မရှိပါ
၅	မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းခြင်း	အသင့်အတင့်	မိုးများသည်းထန်စွာဆက်တိုက်ရွာသွန်းခြင်းကြောင့် သီးနှံများပျက်စီးမှု ရှိတတ် ပါသည်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပါတ်သက်၍ အောက် ဖော်ပြပါ အကြောင်းအရာ (၄)မျိုးကို ကျေးရွာအတွင်းတွေ့ကြုံနေရပါသည်-

(၁) မြေဆီပျက်စီးလာခြင်း- တောင်သူအများစုသည် သဘာဝမြေသြဇာအစား ဓါတုပစ္စည်းများကိုအသုံးပြုလာခြင်း၊ သီးနှံတစ်မျိုးတည်းကိုသာ နှစ်ရှည်လများစွာစိုက်ပျိုးခြင်းတို့ ကြောင့်မြေဆီလွှာကို အတိုင်းအတာတခုအထိ ထိခိုက် နိုင်ပါသည်။

(၂) သစ်တောများပြုန်းတီးလာခြင်း -ကျေးရွာအနီးတွင်ထင်းစိုက်ခင်းများမရှိခြင်းနှင့် အငေးရှိ သစ်တောမှဝါးအပါအဝင် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ အလွန်အကျွံထုတ်ယူ အသုံးပြုခြင်း ကြောင့် သစ်တောများ ပြုန်းတီးလာပါသည်။

(၃) သီးနှံဖျက်ပိုးနှင့်၏ရောဂါနှိမ်နင်းသော၏ အလေ့အကျင့်များစိုက်ပျိုးသီးနှံများတွင် ရောဂါ နှင့်ပိုးမွှားများကျရောက်လာပါက ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကို မဆင်မခြင်သုံးစွဲခြင်းတို့ ကြောင့်ဆေးယဉ်ပါးပိုးမွှားနှင့်ရောဂါများကို နှိမ်နင်းနိုင်ရန်နည်းပညာများ အားနည်းခြင်း ကြောင့် တချို့နှစ်များတွင် သီးနှံများများစွာပျက်စီးဆုံးရှုံးကြရပါသည်။

(၄) မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းခြင်း - ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်၌ မုန်တိုင်းများဖြစ်ပေါ်ချိန်တွင် မိုးများသည်းထန်စွာ အဆက်မပြတ်ရွာသွန်းခြင်းကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံသီးနှံများပျက်စီး ဆုံးရှုံးလေ့ရှိကြပါသည်။

၂.၅.၂။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချခြင်း

ဇယား(၂၆) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချခြင်း

အမျိုးအစား	အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ(နည်း / လတ်/များ)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်	လက်ရှိဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး အလေ့အကျင့်များ
ရေလွှမ်းမိုးခြင်း	အလယ် အလတ်	မိုးရေချိန်လက္ခများချိန်တွင်လယ်ကွင်းများတွင် ရေမြှုပ်ခြင်းများတွေ့ရ	လယ်ကွင်းများဘေးတွင်ရေထုတ်မြောင်းများကိုကောင်းစွာဖောက်လုပ်ထားခြင်း၊
မုန်တိုင်း	မြင့်	နှစ်စဉ်နီးပါးကြုံတွေ့နေရ	ပင်လယ်အတွင်းကျွန်းပေါ်တွင် တည်ရှိသောကြောင့်လေပြင်းမုန်တိုင်းနှင့် နှစ်စဉ်နီးပါးကြုံတွေ့နေရ သော်လည်း စနစ်ကျသော မုန်ဒိုင်းဒဏ်ကာကွယ်သည့်အစီအစဉ်များချမှတ်မထားပါ၊
တိရစ္ဆာန်ရောဂါဖြစ်ပွါးမှု	အလယ် အလတ်	နွားများတွင်ဒေါင့်တန်းရောဂါနှင့်ပေါင် ပုပ်လက်ပုပ်ရောဂါများ ဖြစ်ပွားတတ်	ရံဖန်ရံခါကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းနှင့်အခါအားလျော်စွာတိမွေးကုနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
လူရောဂါဖြစ်ပွါးမှု	အလယ် အလတ်	သာမန်နှာစေးချောင်းဆိုး၊ တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါ၊ ငှက်ဖျားရောဂါမှ အပကျန်းမာရေးပြဿနာ ကြီးကြီးမားမားမရှိပါ။	သားဖွားဆရာမမှ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း၊ ဆေးစိမ်ခြင်ထောင်များ အသုံးပြုခြင်းနှင့်ကျန်းမာရေးကော်မတီမှကြီးကြပ်ပေးခြင်း၊

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ပင်လယ်အတွင်းကျွန်းပေါ်တွင် တည်ရှိသောကြောင့်လေပြင်းမုန်တိုင်းနှင့် နှစ်စဉ်နီးပါး ကြုံတွေ့နေရသော်လည်း စနစ်ကျသော မုန်တိုင်းဒဏ်ကာကွယ်သည့် အစီအစဉ်များ မရှိသေးပါ။

၂.၆။ ပညာရေး

၂.၆.၁။ ပညာတတ်မြောက်မှု

ဇယား(၂၇) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း

ပညာရေး	ကျား	မ	ပေါင်း	၉နှစ်နှင့်အထက်၊ကျောင်းနေလူဦးရေ၏ %
လုံးဝကျောင်းမနေသူများ	၀	၀	၀	
ဘာသာရေးအခြေပြုပညာရေး	၀	၀	၀	
မူလတန်းပညာရေးမပြီးဆုံးမီကျောင်းထွက်သူများ	၅၀	၄၆	၉၆	၁၆%
မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူများ	၁၄၂	၁၃၃	၂၇၅	၄၅.၈%
အလယ်တန်းပညာရေးပြီး ဆုံးသူများ	၈၁	၆၉	၁၅၀	၂၅%
အထက်တန်းပညာရေးပြီး ဆုံးသူများ	၂၄	၁၇	၄၁	၆.၈%
တက္ကသိုလ်ပညာပြီးဆုံးသူများ	၁၅	၂၄	၃၉	၆.၄%
၉နှစ်အထက်လူဦးရေပေါင်း	**၃၁၂**	**၂၈၉**	**၆၀၁**	

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသားများအားလုံး အခြေခံအားဖြင့် ရေးနိုင်ဖတ်နိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာ စာသင်ကကျောင်းကို၁၉၆၅ခုနှစ်တွင်စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သောကြောင့်ကျေးရွာသားများ အခြေခံ ပညာကိုတတ်မြောက် ကြသူများပါသည်။ကျေးရွာသားအများစုမှာမူလတန်းပညာကိုပညာသင်ကြား ခဲ့ကြရပြီး ၉နှစ်အထက်လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ (၄၅.၈%) သည် မူလတန်းပညာပြီးဆုံး၍ (၂၅%)သည် အလယ်တန်း ပညာပြီးဆုံးပြီး (၆.၈%) အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးကြပါသည်။ ကျေးရွာ တွင် ဘွဲ့ရပြီးသူ (၃၉) ဦးရှိပြီး အစိုးရဝန်ထမ်း (၅) ဦးရှိပါသည်။

ကျောင်းအပ်နှုန်း

ဇယား (၂၈) ကျောင်းအပ်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏ %
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၁၄	၁၇	၃၁	၁၀၀%
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၈	၁၀	၁၈	၅၆.၃%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆နှစ်ကြား)	၃	၄	၇	
တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊သူ	၂	၃	၅	

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးငယ်များအားလုံး၏ (၁၀၀%) ကျောင်းနေကြပါသည်။ အလယ်တန်းအဆင့်ကျောင်းသား/သူများသည် ရွာနှင့်(၃) ကီလိုမီတာ ကွာ ဝေးသော ကျောက်တန်းကျေးရွာ အထက်တန်းကျောင်းသို့ စက်ဘီး(သို့) ခြေလျင်သွား၍ ကျောင်း တက်ကြပါသည်။ ရွာနှင့်အထက်တန်းကျောင်း အနည်းငယ်ကွာဝေးခြင်း၊စားဝတ်နေရေး မပြေလည် ခြင်းတို့ကြောင့် တချို့မိဘများ၏အလယ်တန်းပညာဆက်မသင်စေဘဲမူလတန်း ပြီးဆုံးချိန် တွင်သား သမီးများကို ကျောင်းထွက်စေပါသည်။ ကျေးရွာတွင် တက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်နေသောကျောင်း သား/သူ (၅)ဦးရှိပါသည်။

၂.၆.၂။ စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် လက်လှမ်းမှီမှု

ဇယား (၂၉) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် လက်လှမ်းမှီမှု

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း			အလယ်တန်းကျောင်း		
ရွာမှအကွာအဝေး(ကီလိုမီတာ)	ရွာဘေးကပ်လျက်			ကျောက်တန်းကျေးရွာအထက်တန်းကျောင်း(၃) ကီလိုမီတာ		
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	လမ်းလျှောက်၊			လမ်းလျှောက်၊စက်ဘီး		
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား(အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	အလျားပေ၆၀၊ အနံပေ ၃၀၊ အမြင့် ၁၂ပေတစ်ထပ် ကျောင်း			-		
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	ပျဉ်ခင်း၊ပျဉ်ကာ၊သွပ်မိုး					
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/ မရှိ)	လုံလောက်မှုရှိ					
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
	၂	၃	၅			

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လက်ရှိမူလတန်းကျောင်းဆောင်ကို (၁၉၆၅)ခုနှစ်တွင် ဝါးကျောင်းအဖြစ် စတင်ခဲ့ပြီး(၁၉၇၀)ခုနှစ်ခန့်တွင် ပျဉ်ခင်း၊ ပျဉ်ကာ၊ သွပ်မိုးအဆောက်အဦးအဖြစ်ကိုယ်ထူကိုယ်ထ စနစ်ဖြင့် ဆောက်လုပ်ခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိကျောင်းဆောင်အရွယ်အစားမှာ အလျားပေ၆၀၊ အနံပေ၃၀ ၊ အမြင့် ၁၂ပေ တစ်ထပ်ကျောင်း ဖြစ်ပြီး ဆရာ၊ဆရာမ(၅)ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းတွင် ဗီရို၊ စာသင်ခုံ၊ စားပွဲစသော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ လုံလောက်မှု မရှိသည့် အပြင် ကျောင်းဆောင် အဆောက် အဦးဟောင်းနွမ်းပျက်စီးနေသောကြောင့် အသစ် ဆောက်လုပ်နိုင်ရန် အစိုးရမှ ခွင့်ပြုပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းဆောင်သစ်၏အရွယ်အစားမှာ အလျားပေ၉၀၊ အနံပေ၃၀ ၊ အမြင့် ၁၂ပေ ရှိသော အုတ်ညှပ်၊ ကွန်ကရစ်ခင်း၊ သွပ်မိုး အဆောက်အဦးဖြစ်ပြီး ၂၀၁၆ ပညာသင်နှစ်အမီ ဆောက်လုပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၂.၆.၃။ ပညာရေးအခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား(၃၀) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	ဆရာ/မလုံလောက်မှုရှိ။
တပည့် ဆရာအချိုး	၆:၁(မူလတန်းပညာရေး)
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	-
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိသေးပါ ။
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	နိုင်ငံတော်မှကျောင်းသုံးပုံနှိပ်များ အလုံအလောက်ပံ့ပိုးပေးထားသည့် အတွက် လုံလောက်မှု ရှိပါသည်။
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ (ကျောင်းကော်မီတီ)	ကျောင်းကော်မီတကို(၇)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ မိဘဆရာအသင်း သည်ကျောင်းနေအရွယ် ကလေးများအားလုံး အချိန်မှီ ကျောင်းအပ်နှံရေး၊ ကျောင်းဆောင်သစ် အကောင်အထည် ဖော်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ဦးဆောင်၍ ဆောင်ရွက်ပါသည်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လက်ရှိစာသင်ကျောင်းတွင် ဆရာ/ဆရာမ(၅)ဦးရှိပြီး မူလတန်းအဆင့် ကျောင်းသား/သူ(၃၁)ဦး ရှိသောကြောင့် ဆရာမများလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျောင်းများ စတင်ဖွင့် လှစ်ချိန်တွင် နိုင်ငံတော်မှ ကျောင်းသုံးပုံနှိပ်စာအုပ်များ ပံ့ပိုးပေးထားသည့်အတွက် လုံလောက်မှု ရှိပါသည်။ ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းတွင် မသန်စွမ်းသူ များအတွက်အထူးပညာရေး အစီအဉ်များ မရှိသေးပါ။ ကျောင်းကော်မီတီကိုအဖွဲ့ဝင်(၇)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး ကျောင်းနေအရွယ် ကလေးများ အားလုံးအချိန်မှီကျောင်းအပ်နှံရေး၊ ကျောင်းအားကစားပွဲများကို အောင်မြင်စွာကျင်းပနိုင်ရန်ဦး ဆောင် ၍ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ယခင်နှစ်တွင် မူလတန်းအရွယ် ကလေးသူငယ်များအား လုံး ကျောင်းအပ်နှံကြသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

၂.၇။ ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

၂.၇.၁။ အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား(၃၁) အဖြစ်များသောရောဂါ

၁.နှာစေးချောင်းဆိုး	၂.တုတ်ကွေး	၃.ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော	၄.ငှက်ဖျား
၅.	၆.	၇.	၈.

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာရှိကလေးငယ်အများစုသည် ကာကွယ်ဆေးကိုသားဖွား ဆရာမ ၏ဝန်ဆောင်မှုဖြင့် ပြည့်မီအောင်ရရှိကြပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိလူအားလုံး ယေဘူယျအားဖြင့် အာဟာရပြည့်ဝသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အဖြစ်များသောရောဂါများအနေဖြင့် သာမန်ရောဂါ များဖြစ်သော နှာစေးချောင်းဆိုး၊ တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော ရောဂါတို့ဖြစ်ပါသည်။ ယခင်က ငှက်ဖျား ရောဂါသည် ကျေးရွာတွင်အဖြစ်များပြီး လူသေဆုံးမှု များခဲ့သော်လည်း ဆေးစိမ်ခြင်ထောင် အသုံး ပြုခြင်းကျန်းမာရေးအသိမြင့်မားလာခြင်းတို့ကြောင့် ယခုအခါရောဂါဖြစ်ပွားမှု တဖြည်းဖြည်းချင်း လျော့နည်းလာပါသည်။

ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ (ဆေးရုံ/ဆေးခန်းများ)

ဇယား(၃၂) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာ အဝေး (ကီလို)	အခန်း/ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ် သက်သောအသုံး အဆောင်ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	ရွာတွင်း၊	လုံလောက်မှုမရှိ	သားဖွားဆရာမ (၁)ဦး	လုံလောက်မှုမရှိ	
ဆေးရုံ	တိုက်နယ်ဆေး ရုံ (၁၀) ကီလို မီတာ မာန်အောင်မြို့	လုံလောက်မှုရှိ	ဆရာဝန်...... သူနာပြု........ ကျန်းမာ ရေး လုပ်သား	လုံလောက်မှုမရှိ	

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာ အဝေး (ကီလို)	အခန်း/ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သောအသုံး အဆောင်ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ဆေးဆိုင်	(၁၀) ကီလိုမီတာ မာန်အောင်မြို့	လုံလောက်မှုရှိ			

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လက်ရှိကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းတည်ရှိပြီး သားဖွါးဆရာမတစ်ဦးရှိပါသည်။ သားဖွားဆရာမသည် ရွာမှာအမြဲမနေဘဲအခြားရွာမှ လာရောက်၍ ဆေးခန်းထိုင်ပါသည်။ သာမန်ရောဂါများကို ကျေးရွာတွင် ကုသလေ့ရှိပြီးရောဂါကြီးကြီးမားမား ဖြစ်ပွားပါက ရွာနှင့်(၁၀)ကီလိုမီတာကွာဝေးသော မာန်အောင်မြို့ ပြည်သူ့ဆေးရုံသို့ သွားရောက်၍ ဆေးကုသမှုခံယူကြပါသည်။

၂.၇.၂။ ရေနှင့်သန့်ရှင်းရေး

ဇယား(၃၃) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/ အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု နွေ	မိုး	ဆောင်း	အခြား
ရေတွင်း	၈	ကောင်း	√ (၂)	√ (၈)	√ (၈)	(၈)တွင်းရှိသည့်အနက်(၂) တွင်းသာလျှင် နွေရာသီ အတွက်ရေရရှိပါသည်။
အဝီစိတွင်း						
အဝီစိတွင်း၊စက်တွင်း						
ကန်	၃	ကောင်း	√	√	√	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ(၂)+ကျေးလက်ဦးစီးဌာန(၁)ကန်တူးဖော်ပေး(၂၀၁၄ခုနှစ်)
ချောင်း	၁	ကောင်း		√	√	အစိမ်းချောင်း
မိုးရေသိုလှောင်ကန်						
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရေတွင်းစုစုပေါင်း (၈)တွင်းရှိပါသည်။(၂) တွင်းသာလျှင် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေရှိပါသည်။ကျေးရွာတစ်ရွာလုံးအတွက် မိုးရာသီတွင် သောက်သုံးရေလုံလောက်မှု ရှိသော်လည်း နွေရာသီတွင် အခက်အခဲများအမြဲကြုံတွေ့ရပါသည်။ကိုယ်ထူကိုယ်ထရေကန် (၂)ကန် နှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနမှ (၂၀၁၄) ခုနှစ်တွင် တူးဖော်ပေးထားသော အခြား ကန်(၁) ကန် ရှိသော်လည်း ခြံစည်းရိုးမလုံသောကြောင့် နွေရာသီတွင် နွေးများဆင်း၍ ရေစိမ်လေ့ရှိပြီး တိရစ္ဆာန် အတွက်သာအသုံးဝင်ပါသည်။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထရေကန်(၂)ကန်တွင်လည်း နွေရာသီ၌ရေ ခမ်းခြောက်

မှုရှိတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်နွေရာသီ သုံးရေဖူလုံရန်အတွက် ရေကန်များချဲ့ထွင် တူးဖော်ခြင်း၊ ခြံစည်း ရိုးကာရံခြင်းများပြုလုပ်ကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂.၇.၃။ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေ အတွက်)

ဇယား(၃၄) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေ အတွက်)

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၉၅	ယင်လုံအိမ်သာ(၅၇)လုံးရှိ၍ (၁)လုံးလျှင် (၂-၃) မိသားစု အသုံးပြုကြပါသည်။
ကျင်းအိမ်သာ	-	
တောထိုင်	၇၇	
စုစုပေါင်း	**၁၇၂**	

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာသားအများစုသည် ကျန်းမာရေးအသိပညာနည်းပါးခြင်း၊ အမူအကျင့်ကို မပြောင်းလဲနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် တစ်ရွာလုံးတွင် ယင်လုံအိမ်သာ(၅၇)လုံးရှိပြီး အသုံးပြုသူ (၉၅)အိမ်ဝန်းကျင်ရှိပါသည်။(၇၇) အိမ်မှာ တောထိုင်ခြင်းဖြင့်သာဖြေရှင်းကြပါသည်။ တာဝန်ကျသားဖွားဆရာမ၏ကြိုးကြပ်မှုဖြင့် အိမ်တိုင်းယင်လုံအိမ်သာအသုံးပြုရေးကို ဆောင်ရွက်နေသော်လည်း ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု အားနဲနေသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

၂.၈။ လမ်းတံတားအခြေအနေ

၂.၈.၁။ ကျေးရွာတွင်လမ်းတံတားတည်ရှိမှု

ဇယား(၃၅) ကျေးရွာများတွင်လမ်းတံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်းတံတား အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁၊၂၊၃)	ကောင်း/ ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သော နှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (ကီလိုမီတာ)
				ပွင့်လင်း ရာသီ	တစ်နှစ် ပါတ်လုံး	
ရွာမှမြို့သွားလမ်း	၁+၃	ကောင်း	လွန်ခဲ့သော နှစ်(၄၀)	√	-	၁၀ ကီလိုမီတာတွင်(၁.၂ကီလို- မြေသား +၈.၈ ကီလို- ကျောက်ခင်း)

၁၊ မြေသားလမ်း ၂၊ ကတ္တရာ ၃၊ ကျောက်ခင်းလမ်း

လမ်းတံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
တံတား	၅၆ပေ×၁၆ပေ	ကောင်း	၂၀၁၄	-	Â
ကြိုးတံတား					
ရေပြွန်					

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာမှမြို့သို့ (၁၀) ကီလိုမီတာအရှည်ရှိပြီး (၁.၂) ကီလိုမီတာသည်မြေသား လမ်းဖြစ်၍ (၈.၈) ကီလိုမီတာသည် ကျောက်ချောလမ်းဖြစ်ပါသည်။ မြေသားလမ်း(၁.၂) ကီလိုမီတာ သည် ကျေးရွာနှင့် ကျွန်းပတ်လမ်းကြားရှိ အကွာအဝေးဖြစ်ပြီး မိုးတွင်ကာလတွင် ရွှံ့နွံများ အရမ်း ထူထပ်ပြီး ကလေးများနေ့စဉ်ကျောင်းတက်ရာတွင် အခက်အခဲများစွာရှိပါသည်။ ၄င်းမြေ သားလမ်း နှင့် ကျွန်းပတ်လမ်းဆုံသည့် နေရာတွင်(၅၆ပေ×၁၆ပေ)ရှိသော မြောင်းကူးသစ်သားတံတားတစ်စင်း ရှိပြီး(၂၀၁၄)ခုနှစ်တွင် ကျေးလက်ဦးစီဌာနမှ ပံ့ပိုးပေး ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂.၈.၂။ ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား(၃၆) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး(ကီလိုမီတာ)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပါတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း	မရှိ			
ပင်လယ်ရေကြောင်း	မရှိ			

၁ “ လှေ၊သမ္ဗာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ပင်လယ်သည်ရွာမှ (၃)ကီလိုအကွာတွင်တည်ရှိပြီး အခြားကျေးရွာများသို့ ပင်လယ်ကိုဖြတ်၍သွားရောက်ရန်မဖြစ်နိုင်ပါ။ မာန်အောင်မြို့သို့ရောက်ရန် ကုန်းလမ်းခရီးကိုသာ အသုံးပြုပြီး အခြားမြို့များဖြစ်သောတောင်ကုတ်နှင့် ရန်းဗြဲမြို့များသို့ရောက်ရှိရန် ပင်လယ်ရေ ကြောင်းကို မာန်အောင်မြို့ မှတဆင့် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

၂.၈.၃။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား(၃၇) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုး အစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဗာန်	ဆိုင်ကယ် (စက်ဘီး)	မော်တော် ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်း လှည်း
အရေအတွက်			၃၅	၂၈	–	၁	

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်ရေကြောင်းသယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးမရှိသောကြောင့်လှေ၊ သမ္ဗာန်တစ်စင်းမျှမရှိပါ။ ကား(၁)စီး၊ဆိုင်ကယ်(၂၈)စီးရှိပါသည်။

၂.၉။ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား(၃၈) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

အရင်းအမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓါတ်အားလိုင်း			

အရင်းအမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
ဆိုလာစနစ် အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင် လေစွမ်းအင် ဇီဝလောင်စာ	၁၁	ညံ့	၂၀ ဝပ် အားသာအသုံးပြု

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာမီးလင်းရေးအတွက် ၂၀၁၄ခုနှစ်အထိ ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာဘုန်းတော်ကြီး၏အစီအစဉ်ဖြင့် အင်ဂျင်ဖြင့်မီးပေးဝေခဲ့သော်လည်း လစဉ်မီတာကြေး ပေးဆောင်ရန် မတတ်နိုင်ကြသဖြင့် ရေရှည်လည်ပတ်ရန်အတွက် အခက်အခဲများကြုံတွေ့လာရသောကြောင့် လျှပ်စစ်မီးဆက်လက် ပေးဝေခြင်းမပြုတော့ပါ။

၂.၁၀။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား(၃၉) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	အင်တာနက်	သတင်းစာနှင့်ဂျာနယ်	အခြား
အရေအတွက်	၈၉	၄၈	၃၅	–	–	–

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အထိုင်ဖုန်းနှင့်လက်ကိုင်ဖုန်း စုစုပေါင်း(၈၉)လုံးရှိပြီး ဖုန်းအားလုံးနီးပါး လိုင်းကောင်းစွာမိကြပါသည်။ MPT ဆက်သွယ်ရေးကုမ္ပဏီတစ်ခုတည်းသာရှိပြီး အခြားကုမ္ပဏီများမရှိကြပါ။ တယ်လီဖုန်းဆက်၍ရသော်လည်း လိုင်းဆွဲအားသိပ်မကောင်းသေးသောကြောင့်အင်တာနက်ကိုအသုံးမပြုနိုင်ကြပါ။ ကျေးရွာတွင် တီဗီ (၃၅)လုံး ရေဒီယို (၄၈) လုံးရှိပါသည်။

၂.၁၁။ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား(၄၀) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

လုပ်ငန်း	ရှိ/မရှိ	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအားလက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ကျေးရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဝန်း ဘောလုံးကစားကွင်း
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	လူမှုရေးပွဲများတွင် ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	ကထိန်ပွဲ၊ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်လှူပူဇော်ပွဲများတွင်ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း
အားကစားပစ္စည်းများအားလက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဝန်းပိုင်အားကစားကွင်း၊
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင်တွင် လူငယ်အုပ်စုတစ်ခုအဖြစ်ပါဝင်ခြင်း၊စေတနာ့အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	ရှိ	သင်္ကြန်ပွဲ၊ညောင်ရေသွန်းပွဲတော်များတွင် တတ်ကြွ

လုပ်ငန်း	ရှိ/ မရှိ	ဝန်ဆောင်မှု
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက် စသည်များ အား လက်လှမ်းမှီမှု	မရှိ	စွာ ပါဝင်လေ့ရှိခြင်း စာကြည့်တိုက်မရှိပါ။ အင်တာနက် လက်လှမ်း မမှီပါ။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်းတွင် လူငယ်များအတွက်အားကစားပြုလုပ်နိုင်ရန် ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းဝန်းအတွင်းရှိဘောလုံးကွင်းကိုအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ကျေးရွာတွင်းရှိလူငယ်၊ လူရွယ်များသည် ဝါတွင်းကာလနှင့် ဝါကျွတ်ကာလတွင်ဆွမ်းလောင်းပွဲတော်များ၊ သင်္ကြန်ပွဲ၊ ညောင်ရေသွန်း ပွဲတော်များတွင် တက်ကြွစွာပါဝင် ကြပါသည်။ လူငယ်များအတွက် အသိပညာ တိုးပွါးရေးနှင့် ဆိုင်သော စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက် စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှုမရှိကြပါ။

၂.၁၂။ ကျေးရွာဘေးကင်းလုံခြုံမှုအခြေအနေ

၂.၁၂.၁။ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအားလက်လှမ်းမှီမှု

ဇယား(၄၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ အထောက်အကူများအားလက်လှမ်းမှီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှိ/ မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦးများအား လက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	MPT ဆက်သွယ်ရေး ဖြင့် CDMA ဖုံးများအသုံး ပြုနိုင်ပါသည်။
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမှီမှု	မရှိ	
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	မရှိ	တိကျသေချာသောအစီအစဉ်မရှိသေးပါ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	မာန်အောင်ရဲစခန်းနှင့်(၁၀)ကီလိုမီတာ အကွာတွင် အကူအညီရရှိနိုင်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာဘေးကင်းလုံခြုံမှုအတွက် အဓိကအားဖြင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့မှတာဝန်ယူပါသည်။ ထို့ပြင်စီဒီအမ်အေဖုန်းများကို အသုံးပြု၍ မာန်အောင်မြို့ရဲစခန်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

၂.၁၂.၂။ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား(၄၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
ပြင်းထန်/မထန်	မရှိ	မရှိ	မရှိ	မရှိ

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၁၈-၂၀၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုကြီးကြီးမားမားမရှိပါ။ကျေးရွာတစ်ရွာလုံးတွင် ရခိုင်လူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသာနေထိုင်သောကြောင့် ဘာသာရေး၊ လူမျိုးရေး အထိကရုဏ်းများ လုံးဝမရှိပါ။ ယေဘူယအား ဖြင့် ကျေးရွာသည် လုံခြုံမှုရှိ၍ အေးချမ်းတည်ငြိမ်သည်ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတား နှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၄၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုအထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေများ၊

စဉ်	ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့်အချက်များ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	နိုင်ငံတော်၏ကျေး ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအ စဉ်	• ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနသည် မာန်အောင်မြို့ အတွင်းရှိ ကျေးရွာများဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် အားသွန်ခွန် စိုက် ဆောင်ရွက်နေခြင်း
၂	**စိုက်ပျိုးရေး(သီးနှံ)**	• မိုးရေချိန်ကောင်းမွန်စွာရရှိပါ သည်။ • မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်း မွန်ပါသည်။ • လယ်ယာသုံး စက်ကိရိယာပစ္စည်း မျိုးစုံ အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင် ပါသည်။ • TV နှင့် ရေဒီယိုများမှ ဈေးကွက် အခြေ အနေသိရှိနိုင်ပါ သည်။ • လုပ်သားအင်အားလုံလောက်မှုရှိပါသည်၊ • အထွက်နှုန်းကောင်းသော သီးနှံ စံပြစိုက်ကွက်များ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါသည်။
၃	**မွေးမြူရေး**	• နွား၊ ဝက်၊ ဆိတ်များ ရောင်းချရန် ဈေးကွက် ကောင်းမွန်ပါသည်။ • နွား၊ ဝက်၊ ဆိတ်၊ ကြက်များကို ကျွမ်းကျင်စွာ မွေးမြူနိုင်ပါသည်။ • တိရစ္ဆာန်များအတွက် အစာပေါ များစွာရရှိ ပါသည်။
၄	**စိုက်ပျိုး၊မွေးမြူရေး မဟုတ်သောအခြား လုပ်ငန်းများ**	• ကျေးရွာသည်ပင်လယ်နှင့် (၃)ကီလိုမီတာခန့်အကွာ တွင်တည်ရှိသော ကြောင့် ရေငန်ငါးဖမ်း လုပ်ငန်းများလုပ်နိုင် ၊ • မာန်အောင်မြို့နှင့်(၁၀) ကီလိုမီတာ သာဝေးကွာသောကြောင့် အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်၊ • တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ငါးဖမ်းခြင်းမှသည်စီးပွားဖြစ်လုပ်ငန်းအထိငါးဖမ်း လုပ်ငန်းလုပ်နိုင်ပြီး မာန်အောင်ရှိအဝယ်ဒိုင်များသို့ အလွယ်ကူ ရောင်းချနိုင်၊
၅	**ပညာရေး**	• အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းပညာရေး အတွက် (၃) ကီလိုမီတာခန့်သာ ကွာဝေးသော ကျောက်တန်းကျေးရွာ ကျေးရွာ အလယ်တန်းကျောင်းသို့ သွား ရောက်ပညာ သင် ကြားနိုင်၊ • မိဘအများစုပညာရေးကိုအားပေး၊
၆	**ယဉ်ကျေးမှု၊ လူငယ်နှင့်အားကစား**	• အစိုးရအနေဖြင့် စာကြည့်တိုက်ကဲသို့သော အသိပညာ တိုးပွားရေးလုပ်ငန်း များကို အားပေးနေ။ • (၂၄)နာရီလျှပ်စစ်မီး၊ အားကစားအထောက်အကူပြု ပစ္စည်းများ ပံ့ပိုးမှုရရှိစေရန်ကျေးလက်ဖွံဖွံ့ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် လူမှုရေး အဖွဲ့ အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင်၊ • ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် လူငယ်များတတ်ကြွ စွာပါဝင်လေ့ရှိ၊
၇	**လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု**	• ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးသည် ကျေးလက်မီးလင်းရေးအတွက် အကောင် အထည် ဖော်ဆောင် ရွက်နေခြင်း၊ • အင်ဂျင်ဖြင့်မီးပေးခဲ့သော အတွေ့အကြုံရှိနေခဲ့ပြီး၊မီးကြိုးများ မီးတိုင်များ ကျေးရွာတွင်ရှိနေခြင်း

ဇယား (၄၄) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုနှောင့်နှေးစေသော အဟန့်အတားများ

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁။ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု • ကျေးရွာအတွင်းရှိလူထုအခြေပြု အဖွဲ့စည်းများတွင်အမျိုးသမီးများ၏ဦးဆောင်မှုကဏ္ဍ	• ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများမှသာ ဦးဆောင်လွှမ်းမိုးလေ့ရှိခြင်း • ကျေးရွာတွင်လူထုအခြေပြုအဖွဲ့များရှိသော်လည်း သီးခြားစီရပ်တည် နေခြင်း • အရေးကြီး သောဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် အမျိုးသမီးများ ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအားနည်းနေခြင်း • လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင် မှု အားနည်းနေခြင်း၊
၂။ စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ) • စပါးသီးနှံအထွက်နှုန်းနှင့် နည်းပညာ	• စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာအားနဲခြင်း • ရေလှောင်တာတမံမရှိခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးရေ မရ နိုင်ခြင်း • စိုက်ပျိုးမြေ ထပ်မံချဲ့ထွင်ရန် မဖြစ်နိုင်ခြင်း • ရံဖန်ရံခါ သီးနှံရောဂါများကျရောက်တတ်ခြင်း • အထွက်နှုန်းကောင်းသော သီးနှံမျိုးများ လက်လှမ်းမမှီခြင်း
၃။ မွေးမြူရေး • တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါများ	• ကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးများ ပုံမှန်မထိုးခြင်း • ရောဂါဖြစ်ပွားလျှင် ဆေးမီးတိုများဖြင့်သာ ကုသခြင်း • ကျေးရွာတွင် ဒေသခံ မွေးမြူရေးလုပ်သား မရှိခြင်း • မွေးမြူရေးနှင့်ပတ်သက်သောသီးခြားအစုအဖွဲ့များမရှိ ခြင်း၊ • မွေးမြူရေးနည်းပညာအားနဲခြင်း
၄။ ပညာရေး • ကျေးရွာပညာရေးအဆင့်အတန်း	• မူလတန်းကျောင်း အဆောက်အဦးတွင် အမိုးအကာများပျက်ဆီးယိုယွင်းနေခြင်း • တစ်ချို့မိသားစုများ ဆင်းရဲလွန်းသောကြောင့် သားသမီးများကို အဆင့်ပညာ ဆက်လက်သင်ကြားစေရန် မတတ်နိုင်ခြင်း
၅။ ကျန်းမာရေး၊ သောက်သုံးရေ • ယင်လုံအိမ် သာ အသုံးပြုခြင်း နှင့် နွေရာသီသုံးရေ	• တစ်ချို့အိမ်ထောင်စုများတစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေးနှင့် ဆိုင်သော အမူအကျင့်များ မပြောင်းလဲသေးခြင်း • ဆင်းရဲလွန်းသော ကြောင့်တစ်ကိုယ် ရေ သန့်ရှင်းရေးကိုဂရုမစိုက်နိုင် သောအိမ်ထောင်စုများရှိနေခြင်း • ယင်လုံအိမ်သာစနစ် ကျင့်သုံးသည့်အလေ့အကျင့် မရှိခြင်း • နွေရာသီတွင်ကျေးရွာရှိရေတွင်းအများစုလျှင်မြန်စွာရေခန်းခြောက်ခြင်း
၆။ လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အားကစား • လူငယ်များအတွက် အသိပညာ ဗဟုသုတ	• ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက် မရှိခြင်း • တယ်လီဖုန်းလိုင်းများ မကောင်းမွန်ခြင်း • ကျေးရွာတွင်အင်တာနက်လူမှုကွန်ယက်များ အသုံးမပြုနိုင်ခြင်း
၇။ လမ်းတံတား • ရွာမှကျွန်းပတ်လမ်းသို့ဆက်သောလမ်း(မြေသားလမ်း-၁ မိုင်ခန့်) • ကျေးရွာတွင်းလမ်းများ	• ရွာမှကျွန်းပတ်လမ်းသို့ဆက်သော လမ်းအထိ(၁)မိုင်ခန့်အကွာအဝေးရှိပြီးမိုးတွင်း ကာလရွံ့ထူချိန်တွင် ကား၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်များ မသွား လာနိုင်။ • မိုးတွင်းကာလတွင်ကျောင်းသားများနေ့စဉ် သွားလာမှုအခက်အခဲ နှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရ၊

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• အစိမ်းချောင်းကူး ဝါးတံတား	• ကျေးရွာအတွင်းရှိလမ်းမကြီးသည် မိုးတွင်းကာလတွင်ရွှံ့များ ထူထပ်ခြင်း • ကျေးရွာနှင့်ကံထောက်ကျေးရွာကြားရှိ အစိမ်းချောင်းကူးဝါးတံတား မကြာခဏ ပျက်စီးတတ်ခြင်း • မောင်းမကန်အုပ်စုတွင် ရွာ(၂)ရွာတည်းသာရှိ၍ ကံထောက်နှင့် မောင်းမကန်မှာနေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဝါးတံတားကိုဖြတ်၍ သွားလာ ဆက်ဆံနေရခြင်း
၈။ <u>လျှပ်မီးလင်းရေး</u>	
• (၂၄)နာရီအချိန်ပြည့်လျှပ်စစ်မီး	• ၂၀၁၄ခုနှစ်အထိမီးစက်ဖြင့်လျှပ်စစ်ဓါတ် အားဖြန့်ဖြူးခဲ့ သော်လည်း မီးအားခမပေးနိုင်ခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအားနဲခြင်းကြောင့် ယခုအခါ လျှပ်စစ်မီးမပေးနိုင်တော့ခြင်း • အဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများအနေဖြင့် မီးသွယ်တန်းရန် ငွေကြေး မတတ်နိုင်ခြင်း • မီးစက်မကြာခဏ ပျက်တတ်ခြင်း • လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာနှင့် စက်သုံးဆီ အခက်အခဲများရှိခြင်း
၉။ သဘာဝပတ် ဝန်းကျင် • သဘာဝသစ်တောနှင့်ထင်းလောင်စာ	• ထင်းလောင်စာများ သိသိသာသာရှားပါးလာခြင်း • ထင်းလောင်စာ အခြားမြို့များမှတင်သွင်းရခြင်း • သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်ပတ်သတ်၍ အသိတရား အားနဲခြင်း • ထင်းကုန်သက်သာသောမီးဖို လူ့ဝအသုံးမပြုကြခြင်း

ဇယား(၄၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်းအထိ)

ပြဿနာ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း	အထောက်အကူဖြစ်စေသည့်အချက်	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်	မှတ်ချက်
<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်</u>						
• ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ၏ ဦးဆောင်မှုကဏ္ဍနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်များအားနည်းခြင်း	• ကျေးရွာ၏အရေးကြီးသောဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် အမျိုးသမီးများ အပါအဝင်ကျေးရွာ သားများအားလုံးပူး ပေါင်းပါဝင်လေ့မရှိခြင်း • ငွေကြေးစီမံခန့်ခွဲမှုနည်းပညာအားနည်းခြင်း၊ • ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့်လက်ရှိဦးဆောင်နေသူများကိုသာ အားကိုးလွန်းခြင်း • ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ဌာဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်သောအလေ့အကျင့်မရှိခြင်း	• အစိုးရမှကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုး ရေးဦးစီးဌာနကဦးဆောင် ၍ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကိုအရှိန် အဟုန် ဖြင့်ဆောင်ရွက်နေခြင်း • ကျေးရွာတွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုစိတ်ပါဝင်စားမှု နှင့်တတ်ကြွမှုရှိသော လူငယ်များရှိနေခြင်း • နယ်မြေအေးချမ်းသာယာမှုရှိခြင်း၊	• လက်ရှိကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အသက် ကြီးပိုင်းများကလွှမ်းမိုးလေ့ရှိခြင်း • လူငယ်များအပေါ်တွင် ယုံကြည်စွာတာဝန်ပေးသောအတွေ့အကြုံမရှိခြင်း၊ • ဌာနဆိုင်ရာများတွင် ကျေးရွာ အဆင့်အဖွဲ့အစည်းများ ခိုင်မာတောင့်တင်းရေး အတွက်နည်းပညာများ အားနဲနေသေးခြင်း၊	• ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားရေးအစီအစဉ်များ • ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် နည်းပညာပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးအစီအ စဉ်များချမှတ်ဆောင် ရွက်နိုင်ခြင်း	• ကျေးရွာအတွင်းရှိလူထု အခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ၏ဦးဆောင်မှုကဏ္ဍနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း – ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော် မတီဖွဲ့စည်းခြင်း – လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင်မျိုးသမီးများပူးပေါင်း ပါဝင်စေခြင်း – ခေါင်းဆောင်မှုအတတ်ပညာနှင့်ငွေကြေးစီမံ ခန့်ခွဲမှုသင်တန်း – အဖွဲ့စည်းဆိုင်ရာနည်းဥပဒေများနှင့်လုပ်နည်းလုပ်ထုံးများ – ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အဖွဲ့အစည်း	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာန

ပြဿနာ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်း အရင်း	အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည့်အချက်	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်	မှတ်ချက်
					များ နှင့်ချိတ်ဆက်၍နည်း ပညာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအစီအစဉ်များ	
<u>စိုက်ပျိုးရေး</u> စိုက်ပျိုးရေးအ တွက် အရင်းအနှီး နှင့်နည်း ပညာများမပြည့်စုံခြင်း	• သီးနှံအချိန်မီစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရန်ရင်းနှီးငွေ မလုံလောက်ခြင်း၊ • သီးနှံတွင်ရုံဖန်ရုံခါ ရောဂါ များကျ ရောက်တတ်၍ ပျက် ဆီးမှုရှိခြင်း • မိရိုးဖလာ ဒေသမျိုးကို သာ စိုက်ပျိုး နေရခြင်း၊ • ဈေးကွက်မတည် ငြိမ် ခြင်း၊ • ဒေသရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီသောမျိုး ကောင်း မျိုးသန့်များ ရရှိရန် လက်လှမ်း မမီခြင်း၊	• ချေးငွေနှင့် နည်းပညာ ရရှိရေးအတွက် အစိုးရ ဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း • အစိုးရတွင် ကျေး ရွာ များသို့ မြစိမ်းရောင် ကဲ့ သို့သောလှည့်ပတ် ရံပုံ ငွေထူထောင်ပေး သော အစီအစဉ်များရှိ ခြင်း • ကျေးရွာသားများအနေ ဖြင့် အထွက်နှုန်းကောင်း သောသီးနှံမျိုးများစိုက်ပျိုး ရန်စိတ်အားထက်သန် ခြင်း • မိုးရေချိန်လက္ခလုံ လောက်စွာရ ရှိခြင်း	• အစိုးရမှလယ်သမားများ အား ချေးငွေ ထုတ်ချေး ရာတွင် ပမာဏအကန့် အသတ်ဖြင့်သာ ထုတ် ချေးပေး နိုင်ခြင်း • စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်များ နှင့် တောင်သူများ ကြား တွင်ပွင့်လင်း မြင်သာစွာ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် သောအလေ့ အကျင့် မရှိ သေးခြင်း • ခိုင်မာသောဈေးကွက်မ တည်တောက်နိုင်သေး ခြင်း၊	• ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ပုဂ္ဂလိ ကအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ချိတ်ဆက်၍ ချေးငွေနှင့် နည်းပညာ ရရှိရေး အတွက်ချိတ် ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင် ခြင်း • ဈေးကွက်ခိုင်မာစေ ရန် ပြည်တွင်းပြည်ပ တင် ပို့နိုင်ရေးအစီ အစဉ် များ ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း • စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင် များနှင့်ရင်းနှီး ပွင့်လင်း စွာတိုင်ပင် ဆွေးနွေး၍ အထွက် နှုန်းကောင်း သော သီးနှံမျိုးစေ့များ အစားထိုး၍ဝင်ငွေတိုး ပွားစေခြင်း၊	• စိုက်ပျိုးရေးအ တွက် အရင်းအနှီးနှင့် နည်း ပညာများပြည့်စုံစေ ရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း – အထွက်နှုန်းကောင်း သောသီးနှံမျိုးများ နှင့်နည်းပညာများရ ရှိစေရန်စိုက်ပျိုး ရေး ပညာရှင်များနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက် ခြင်း – စိုက်ပျိုးရေးစံပြ စိုက် ကွက်များထူ ထောင် ခြင်း – ချေးငွေနှင့်လယ် ယာ သုံးကိရိယာ များရရှိနိုင် သည့် နေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက် ရေးအစီအ စဉ် များ	
<u>မွေးမြူရေး</u> • နွားများတွင်ကူး စက်ရောဂါများရုံဖန် ရုံခါကျရောက် တတ်ပြီးပျက်စီး	• ကျေးရွာသားများအား တိရစ္ဆာန်များကိုကာ ကွယ်ဆေးပြည့်မှီ အောင်ထိုးနှံရန် စနစ်တကျစည်းရုံးမှု	• ဒေသတွင်းနွားဈေး နှုန်း များအဆမတန် ကောင်း နေခြင်း • ကျေးရွာသားအချို့သည် ကာ ကွယ်ဆေးထိုးနှံရန်	• ကာကွယ်ဆေး များ အာနိ သင်မပျယ်စေဘဲ သိုလှောင် ရာတွင် အပူချိန်အကန့် အသတ်များ ရှိနေခြင်း	• ကျေးရွာသားများအားစ နစ်တကျအမြင်ဖွင့် ခြင်း နှင့် ဒေသခံ မွေးမြူရေး သင်တန်း သားမွေး ထုတ်ခြင်း	• တစ်နိုင်တစ်ပိုင်နှင့် စီးပွားဖြစ် နွားမွေး မြူရေး – ကျေးရွာသားများ အား ကာကွယ်	

ပြဿနာ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း	အထောက်အကူဖြစ်စေသည့်အချက်	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမချက်	မှတ်ချက်
ဆုံးရှုံးမှု များခြင်း	မရှိခြင်း • ကျေးရွာသားများအနေဖြင့်ကာကွယ်ဆေး၏ အာနိသင်အပေါ်တွင် ယုံကြည်မှု အားနဲခြင်း • တိမွေးကုဌာနတွင် တိရစ္ဆာန်များကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ရေး နည်းဥပဒေအတိုင်း ကျေးရွာသားများလိုက်နာအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နည်းစနစ်နှင့် အတွေ့အကြုံ အားနဲခြင်း	ဆန္ဒပြင်းပြခြင်း • ခေတ်မှီ တိရစ္ဆာန် ကာကွယ် ဆေးများကို လေ့လာ နိုင်ရန် ကျေးရွာတွင်ပညာတတ် လူငယ်များရှိခြင်း • တိမွေးကုဌာနတွင် တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကာကွယ် ဆေးများ အခမဲ့ ထိုးပေး သော အစီအစဉ်များရှိနေခြင်း	• ကာကွယ်ဆေးထုတ်လုပ်သောနေရာမှကျေးရွာ များအထိရောက်အောင် အဆင့်ဆင့်မိုင်ပေါင်း များစွာ သယ်ယူရခြင်း • မြို့နယ်မွေးမြူရေးဌါနတွင်ဝန်ထမ်းများစွာမရှိခြင်း	• တိမွေးကုဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်၍ ကာကွယ်ဆေး များစနစ်တကျ ပုံမှန် ထိုးနှံခြင်း	ဆေးနှင့်ပတ်သတ်၍စနစ်တကျအမြင်ဖွင့် သင်တန်းများပေးခြင်း – ဒေသခံမွေးမြူရေးသင် တန်းသားမွေးထုတ် ခြင်း – ဦးတည်အုပ်စုများသတ် မှတ်၍ကာကွယ်ဆေး ပြည့်မှီအောင်ထိုးနှံ ရန်စနစ်တကျစည်းရုံးခြင်း – ကျွဲ နွားကာကွယ်ဆေး ထိုးရန်သီးခြားသတ်မှတ်အစီအစဉ်အဖြစ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း	
ပညာရေး **မူလတန်းပညာရေးအထောက်အပံ့များမကောင်းခြင်း** • စာသင်ခန်းအကျယ်အဝန်းလုံလောက်မှုမရှိခြင်း၊ • ကျောင်းသုံးပရိဘောဂပစ္စည်းပြည့်စုံမှုမရှိခြင်း	• ၆၀ပေ×၃၀ပေမူလတန်းကျောင်းဆောင်တစ်ဆောင်သာရှိခြင်းကြောင့်စာသင်ခန်းမပြည့်စုံခြင်း • ကျေးရွာရှိမူလတန်းကျောင်းသား/သူဦးရေများပြားလာခြင်း၊	• ကျောင်းကော်မတီဖွဲ့စည်းပြီးဖြစ်ခြင်း၊ • ပညာရေးဌာနကအလျားပေ၉၀၊ အနံပေ၃၀၊ အမြင့် ၁၂ပေရှိသောအုတ်ညှပ်၊ ကွန်ကရစ်ခင်း၊ သွပ်မိုးအဆောက်အဦးကို ၂၀၁၆ ပညာသင်နှစ်အမှီဆောက်လုပ်ရန်ခွင့်ပြုပြီးဖြစ်ခြင်း • လက်ရှိမြစိမ်းရောင်စီမံ	• ကျောင်းများပံ့ပိုးပေးရာတွင်လုပ်ငန်းများအချိန်မှီပြီးစီးအောင်ကြီးကြပ်ရန်ပညာရေးဌာနတွင်ဝန်ထမ်းအင်မလုံလောက်ခြင်း • လုပ်ငန်းများအချိန်မှီ၊စံချိန်မှီပြီးစီးရန်ကျေးရွာမှတက်ကြွစွာပူးပေါင်းပါဝင်ရန်လိုအပ်ခြင်း	• အစိုးရပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ • ကျောင်းကော်မတီမှဦးဆောင်၍ကျေးရွာ၏ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကောင်းစေရန်အတွက်စနစ်တကျကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း	• မူလတန်းပညာရေးမြင့်မား စေရေး – အစိုးရပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ – စာသင်ကျောင်းဆောင်သစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း – ကျောင်းသုံးပရိဘော ဂပစ္စည်း	

ပြဿနာ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း	အထောက်အကူဖြစ်စေသည့်အချက်	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်	မှတ်ချက်
		ကိန်းကျေးရွာဖြစ်နေခြင်း			ပြည့်စုံစေရေးအတွက်လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ဆွေးနွေးအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊	
<u>ကျန်းမာရေး</u> ကျန်းမာရေးတိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန်အတွက်အစီအမံများအားနည်းနေခြင်း	• အချို့အိမ်များတွင်ယင်လုံ အိမ်သာမသုံးသောအလေ့ အကျင့်မရှိခြင်း • နွေရာသီတွင်သုံးရေမလုံလောက်ခြင်း • ကျန်းမာရေး အသိပညာ နည်းပါးခြင်း • အိမ်ထောင်စု အများစုအနေဖြင့် နွေရာသီတွင်သောက် ရေရရှိရန်ခက်ခဲ ခြင်း	• မြို့နယ် ကျန်းမာရေးဌာနသည် အိမ်တိုင်းယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲရေစီမံချက်များချမှတ်ဆောင်ရွက်နေ ခြင်း • ကျေးလက်ဖွံ့ ဖြိုး ရေးဦးစီးဌါနမှကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုအောက် ခြေအထိကွင်းဆင်းကာအရှိန်အဟုန်ဖြင့်ဆောင်ရွက်နေခြင်း၊	• ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ မြင့်တင်ရန်သီးခြားဦးဆောင်သောအဖွဲ့အစည်းမရှိသေးခြင်း • တစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေးနှင့်ဆိုင် သောအမူအကျင့်များ ပြောင်းလဲရန်ခက် ခဲခြင်း • တစ်ချို့အိမ်များသည်ဆင်းရဲလွန်းသောကြောင့်တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးကိုဂရုမစိုက်နိုင်ခြင်း	• ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့် ရှင်းရေးအမြင်ဖွင့် သင်တန်းများရယူခြင်း • အိမ်တိုင်းယင်လုံအိမ်သာအသုံးပြုရန် ကြိုးကြပ်ဆောင် ရွက်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့ စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း	• ကျန်းမာရေးတိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန်အတွက်အစီအမံများဆောင်ရွက် ခြင်း – ယင်လုံအိမ်သာဆောက်လုပ်အသုံးပြုရန်ကြီးကြပ် ရေးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း – ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့် ရှင်းရေးအမြင်ဖွင့် သင်တန်းများပေးခြင်း – ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းမှစနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးရေးအစီအစဉ်များ	•
	• ရေတွင်း(၈)တွင်းရှိသည့် အနက်(၂)တွင်းသာလျှင် နွေရာသီအတွက်ရေရရှိနိုင်ခြင်း၊ • မိသားစုအများစုမှာကိုယ်ပိုင်ရေတွင်းများ	• ရေတွင်းမှာအသစ်များထပ်မံတူးဖော်ရန်ရေအရင်းအမြစ်ရှိခြင်း • ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှသောက်သုံးရေဖူလုံရေးနှင့်ပတ်သက် ၍	• ရေတွင်းထပ်မံတူးဖော်ရေး ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထဆောင် ရွက်ရန်ကျေးရွာတွင် ရံပုံ ငွေအလုံအလောက်မရှိ ခြင်း • ကျေးလက်ဦးစီးဌာနတွင်	• ကျေးရွာသောက်သုံးရေဖူလုံရေးကော်မီတီဖွဲ့စည်းနိုင်ခြင်း • ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	**သောက်သုံးရေဖူလုံရေး** – ကျေးရွာသောက်သုံး ရေဖူလုံရေးကော်မီတီဖွဲ့စည်းခြင်း – ကျေးလက်ဦးစီး	

ပြဿနာ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း	အထောက်အကူဖြစ်စေသည့်အချက်	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမချက်	မှတ်ချက်
	တူးဖော်ရန်ငွေကြေးအခက်အခဲဖြစ်ခြင်း	ဆောင်ရွက်ပေးနေခြင်း • မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းကျေးရွာဖြစ်ခြင်း	စီမံကိန်းကျေးရွာတိုင်း၏လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင် ရန်ဘားဂျက်အခက်အခဲရှိခြင်း၊		ဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း – ရေတွင်းမှာအသစ်များထပ်မံတူးဖော်ခြင်း၊	
<u>လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစား</u> • လူငယ်များအတွက်အားကစားနှင့်ဗဟုသုတတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်အထောက်အပံ့ကောင်း များမရှိခြင်း	• ဗဟုသုတတိုးပွားစေသောကျေးရွာစာကြည့်တိုက်မရှိခြင်း • အင်တာနက်လူမှုကွန်ယက်များနှင့်အလှမ်းကွာ ဝေးခြင်း • တယ်လီဖုန်းလိုင်းများမကောင်းမွန်ခြင်း • အားကစားပြုလုပ်နိုင်ရန်အထောက်အကူပစ္စည်းများမပြည့်စုံခြင်း	• လူငယ်များဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်တက်ကြွစွာ ပါဝင်လေ့ရှိခြင်း • လူငယ်အများစုစာတတ်မြောက်မှုရှိခြင်း	• ကျေးရွာတွင်လူငယ်များဗဟု သုတများဖွင့်ဖြိုးရေးအတွက် တိကျသောအစီအစဉ်များ ချမှတ်မထားခြင်း၊ • ဌာနဆိုင်ရာ၊အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုအားနည်းခြင်း	• လူငယ်များဗဟုသုတတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အစီအစဉ်များချမှတ်ဆောင် ရွက် ခြင်း • အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း၊	• ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအစီအစဉ် – ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်အကောင်အထည်ဖော် ရေးကော်မတီကိုဖွဲ့စည်းခြင်း – ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်အဆောက်အဦး အကောင်အထည် ဖော်ခြင်း – စာအုပ်စာတမ်းများပြည့်စုံစေရေးအတွက် ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း၊	
<u>ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက် အဦး များ</u> • **ကျေးရွာတွင်းရှိလမ်းတံတားများပျက်စီးနေခြင်း**	• ကျေးရွာတွင်းလမ်းများနှင့်ရွာမှကျွန်းပတ်လမ်း	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှကျေးရွာလမ်း၊တံတားများ	• ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်း အဆင့် မြှင့်တင်	• ကျေးရွာအခြေခံအဆောက်အဦးကော်မီ	• ကျေးရွာတွင်းရှိလမ်းတံတားများအဆင့်	• ကျေးလက် ဦးစီး

ပြဿနာ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း	အထောက်အကူဖြစ်စေသည့်အချက်	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမချက်	မှတ်ချက်
	သို့ဆက်သောလမ်း (၆) ဖာလုံခန့်မှာမြေသားလမ်းဖြစ်၍မိုးရေကြောင့်ရွှံ့ဗွက်များဖြစ်ကာမကြာခဏပျက်စီးခြင်း၊ • အစိမ်းချောင်းကူးဝါးတံတားမှာ ကိုယ်ထူကိုယ်ထဆောက်လုပ်ထားသောကြောင့်ဆိုင်ကယ်၊ထော်လာဂျီများသွားလာ၍မရခြင်း	ပံ့ပိုးသည့် အစီ အစဉ်များရှိခြင်း၊ • လက်ရှိ မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းကျေးရွာဖြစ်ခြင်း	ရန်ငွေကြေး ပမာဏများစွာလိုအပ်ခြင်း • ကျေးလက်ဦးစီးဌာန မှ စီမံကိန်းကျေးရွာတိုင်းအား လမ်း၊တံ တားများတည်ဆောက်နိုင်ရန်ဘားဂျက်အကန့်အသတ် ရှိခြင်း၊	တီဖွဲ့စည်းခြင်း • ကျေးရွာတွင်းလမ်းများ နှင့်ရွာချင်းဆက်လမ်း၊တံတားများအဆင့်မြှင့်တင်ရေးအတွက်ကျေး လက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း	မြင့်တင်ခြင်း – ကျေးရွာအခြေခံအဆောက်အဦး ကော်မတီဖွဲ့စည်းခြင်း – ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ် ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း – ကျေးရွာတွင်းလမ်းတံတားများအဆင့် – မြှင့် တင်ခြခြင်း	ဌာန
<u>ကျေးရွာလျှပ်မီးလင်းရေး</u> • (၂၄)နာရီအချိန်ပြည့်လျှပ်စစ်မီးမသုံးစွဲနိုင်ခြင်း	• ၂၀၁၄ခုနှစ်အထိဘုန်းတော်ကြီး၏အစီအစဉ်အရအင်ဂျင်ဖြင့်မီးပေးဝေခဲ့သော်လည်း လစဉ်မီတာကြေး ပေးဆောင်ရန်ခက်ခဲသောကြောင့်ဆက်လက်မလည်ပတ်နိုင်ခြင်း • အင်ဂျင်ဖြင့်လျှပ်စစ်ဓါတ် အားဖြန့်ဖြူးရေးလုပ်ငန်း မှာရေတို အတွက်သာရည်ရွယ်ချက်ထားခြင်း၊ • မီးစက်ဖြင့်လျှပ်စစ်ဓါတ် အားဖြန့်ဖြူးရသည့်အတွက် (၂၄)နာရီ အချိန်ပြည့်	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှစီမံကိန်းကျေးရွာများမီးလင်းရေးဆောင်ရွက်နေသည့်အစီအစဉ်များရှိခြင်း၊ • လျှပ်စစ်မီးဖြန့်ဖြူးရေးနှင့် ပတ်သတ်၍အတွေ့အကြုံများရှိခြင်း • ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင် စုအချို့သည်မီးကြိုး များ၊မီးချောင်းများဝယ်ယူ ပြီးဖြစ် ခြင်း • မာန်အောင်မြို့နှင့်(၁၀) ကီလိုမီတာသာဝေးကွာခြင်း • လက်ရှိမြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းကျေးရွာဖြစ်နေခြင်း	• ပင်မဓာတ်အားလိုင်းမှကိုယ်ထူကိုယ်ထလျှပ်စစ်မီးလင်းရေးဆောင်ရွက်ရန်အကုန် အကျများလွန်းခြင်း၊ • ကျေးလက်ဦးစီးဌာန မှ စီမံကိန်းကျေးရွာများအားလုံးမီးလင်းရေးဆောင်ရွက်ရန် ဘားဂျက် များစွာလိုခြင်း၊	• ကျေးရွာမီးလင်းရေးကော်မီတီဖွဲ့စည်းပြီးစနစ်တကျဆောင်ရွက်ခြင်း • ကျေးလက်ဖွင့်ဖြိုးရေး ဦးစီး ဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်နိုင်ခြင်း၊ • ကျေးရွာမှထည့်ဝင်ရမည့် ပစ္စည်း၊ငွေကြေးများအ တွက်အစီအစဉ် များချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း	• (၂၄)နာရီ အချိန်ပြည့်လျှပ်စစ်မီးရရှိရေးအစီ အစဉ် – မီးလင်း ရေး ကော်မီ တီ ဖွဲ့စည်းခြင်း – ကျေးလက်ဖွင့်ဖြိုး – ရေး ဦးစီး ဌာန နှင့်ချိတ် ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း၊ – (၂၄)နာရီမီးလင်းေ ေး အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာန

ပြဿနာ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း	အထောက်အကူဖြစ်စေသည့်အချက်	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်	မှတ်ချက်
	မီးပေး နိုင်ရန်အကန့်အသတ်များစွာရှိခြင်း					
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် • ကျေးရွာအနီးတွင်ထင်းလောင်စာများသိသိသာသာ ရှားပါးလာခြင်း	• ကျေးရွာအနီးရှိအများပိုင်သဘာဝသစ်တောမှထင်းများကိုနှစ်ရှည်လ များစွာခုတ်ယူသော်လည်းပြန်လည်စိုက်ပျိုးလေ့မရှိခြင်း • မာန်အောင်ကျွန်းပေါ်တွင်လူဦးရေများပြားလာခြင်း	• မြို့နယ်သစ်တောဦးစီးဌာနမှအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောများစနစ်တကျထူထောင်နေခြင်း • ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်၍ထင်းလောင်စာဆုံးရှုံးမှုသက်သာစေရန် နည်းပညာများရယူနိုင်ခြင်း	• ကျေးရွာဝန်းကျင်တွင်အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောများထူထောင်နိုင်ရန်မြေနေရာအခက်အခဲရှိခြင်း • ကျေးရွာသားအများစုတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ပတ်သတ်၍အသိစိတ်ဓါတ်အားနဲနေခြင်း	• ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်၍ ထင်းလောင်စာဆုံးရှုံးမှု သက်သာစေသော နည်း ပညာသင်တန်းများရယူနိုင်ခြင်း • ထင်းကုန်သက်သာသောမီးဖိုပြုလုပ်အသုံးပြုနည်းသင်တန်းများရယူခြင်း	• ထင်းကုန်သက်သာသောမီးဖို အသုံးပြု ရေးစနစ်ထူထောင် ခြင်း – ကျေးလက်ဖွင့်ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ – ထင်းကုန်သက်သာမီးဖိုပြုလုပ်နည်းပညာသင်တန်းများဖွင့်လှစ်ခြင်း – ရေရှည်လည်ပတ်နိုင်ရန်အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်း	

ကိုးကားစာရင်း

၁။ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း လမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ၂၀၁၅၊ မေ၊

၂။ မာန်အောင်မြို့နယ်၊မောင်းမကန်ကျေးရွာတွင် ၂၀၁၅ စက်တင်ဘာလတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှ မှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ ကျေးရွာဆိုင်ရာ ရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊